

Selskabsgørelsen af Hanstholm havn og dennes påvirkning af det lokale demokrati

Dette er et speciale projekt udarbejdet af Casper Kjeldsen Ravn og Ole Høgh kandidat studerende på Aalborg Universitet

Summary

This project is overall about corporatization in a Danish context. We have chosen to investigate corporatization's effect on local democracy in Danish local government. It's been chosen to do this through a case study of the expansion of the port of Hanstholm. In this case we have chosen to investigate the effects of the corporatized organisational type of the port of Hanstholm, and what influence this organisational type has had on democracy in Thisted municipality. We have done this through two interviews and collected documents, both articles and official documents. The two interviews were done with Lene Kjelgaard Jensen, the former mayor of Thisted and member of the board of the port of Hanstholm, and Preben Holler, city councillor in Thisted. The theories used in this project is Strategic narrative, two different ideals of democracy, a representative view on democracy and a deliberative view on democracy, theory on power and lastly the Hollow State hypothesis. As mentioned earlier two different local politicians have been interviewed, which is important since a defining characteristic the chosen case is a local political conflict between the surfers of Thisted municipality on one side, and the municipality and the port of Hanstholm on the other side. The surfers were angry about the placement of windmill, which would according to them, negatively affect one of their most important surfing spots. Both politicians have wildly different views on the case itself and this conflict. In connection with this conflict, there have been certain problematic themes, especially in regards to the local democracy of Thisted. But the project also include problematic themes regarding the balance of power internally in the city council, but also between the board of the port of Hanstholm and the city council of Thisted. As mentioned earlier the two local politicians' views on the case wildly differ, they have two different perspectives on how the conflict played out. This is reflected in the analysis of power in the case, because the two narratives that the two local politicians have constructed, influence how problematic the themes found in the power analysis actually are, and whether they are actually problematic or not. The two narratives also have a great deal to say about our conclusion. If we use Preben Holler's view we could argue that the corporatization have had influence on the local democracy in Thisted. But we could also argue the complete opposite based on Lene Kjelgaard Jensen's narrative. Overall the project's conclusion is that the organisational type used by the port of Hanstholm haven't had too much influence on the local democracy in Thisted, there have probably been other variables that have had greater influence on the case.

Indholdsfortegnelse

Selskabsgørelsen af Hanstholm havn og dennes påvirkning af det lokale demokrati	1
Summary	2
Kapitel 1	5
Indledning:	5
Selskabsgørelse:	6
Problemfelt:.....	9
Problemformulering:.....	9
Operationalisering af problemformulering:	9
Problemrelevans:.....	10
Caseintroduktion	11
Caserelevans	12
Undersøgelsesspørgsmål:.....	13
Operationalisering af undersøgelsesspørgsmål:.....	13
Kapitel 2.....	15
Valg af forskningsdesign:	15
Konstruktion af projektets casedesign	17
Strukturering af dette projekt.	19
Interviewmetode	22
Dokumentanalyse.....	26
Kapitel 3.....	31
Narrativ	31
Demokrati forståelser:.....	37
Det danske demokrati:	37
Repræsentativt demokrati:	37
Deliberativt demokrati	40
Magt	45

Hollow State.....	53
Kapitel 4.....	57
Strategisk narrativs analyse.....	57
Lene Kjelgaard Jensen	59
Preben Holler	64
Demokratiforståelsesanalyser	69
Demokratiforståelsesanalyse af Lene Kjelgaard Jensens narrativ	69
Demokrati forståelsesanalyse af Preben Hollers strategiske narrativ	73
Social praksis	76
Magtanalyse	80
Kapitel 5.....	88
Diskussion.....	88
Perspektivering	92
Kapitel 6.....	94
Konklusion:.....	94
Undersøgelsesspørgsmål.....	94
Problemformulering:.....	99
Referencer	101

Kapitel 1

Indledning:

Dette er projektets indledning. Denne har til formål, at den skal præsentere en række af de emner, som dette projekt vil berøre, mens den også skal være introducerende for projektet i sin helhed. Det er her meningen, at indledningen skal kunne læses både alene, hvor den skal kunne være en introduktion til projektet, men den skal også kunne stå sammen med projektets konklusion.

Denne indledning vil fokusere på tre elementer. De tre elementer er som følger 1) selskabsgørelse, 2) havneområdet og 3) demokratiske forhold.

Selskabsgørelse er et element af New Public Management (NPM) bølgen, der siden 1990'erne har været med til at forme det danske landskab styringsmæssigt. NPM har i Danmark trods jævnlig og stor kritik igennem mange år vundet frem. NPM har et fokus på markedsbaserede løsninger, når det kommer til, hvordan det offentlige skal fungere. I denne forbindelse er selskabsgørelse en mekanisme, der bliver brugt til at skabe en markedsføring af offentlige ydelser og opgaver. Den store grad af markedsføring under NPM har en potentiel stor indflydelse på både den offentlige sektor og de borgere, der benytter den offentlige sektor og de medarbejdere, som arbejder i den offentlige sektor. Da det offentlige monopol på en lang række velfærdsydelser forsvinder og bliver erstattet af en logik, der er karakteriseret ved, at den er meget markedsbaseret og har en stor grad af konkurrence af de forskellige udbydere af ydelser, samt forbrugerens frie valg (Vrangsbæk & Petersen, 2013, s. 95-96).

Den selskabsgørelse, som dette projekt berører er selskabsgørelsen fra havneloven (1999). Igennem havneloven blev styringsniveauet for de dengang statslige havne flyttet fra staten til kommunen. Dette skete blandt andet for at skabe mere konkurrence mellem havnene og en modernisering af de offentlige havne. Havneloven tillod en række forskellige organisationsformer, der har forskellige muligheder og begrænsninger. Langt hen ad vejen er der blevet valgt organisationsform ud fra, hvor stor den pågældende havn har været. Den specifikke havn, der ønskes belyst i dette projekt er Hanstholm havn i Thisted kommune. Selskabsgørelsen af denne havn har taget form af en kommunal selvstyrehavn.

Havneområdet synes generelt at være et underbelyst felt, hvor der ikke har været et særlig stort felt. Dog har der alligevel været en række artikler omkring problematikker i forbindelse med driften af havnene. I forhold til den case, som projektet har taget udgangspunkt i, har der været en række artikler og læser breve, der har været imod udvidelsen af Hanstholm havn. Specifikt har der været en stor modstand imod placeringen af en af de vindmøller, der skal være med til at finansiere havneudvidelsen. Denne modstand er kommet fra to surfergrupper i form af NASA og Save Middles. Især den sidstnævnte af de to grupper har ytret sig meget negativt i forbindelse med dette. Dette har for eksempel vist sig i det, at Save Middles har beskyldt to af de politikere, der var med til at stemme placeringen af de tre vindmøller igennem, for at være inhabile i den konkrete afstemning. Derved synes der at være implikationer i sagen, der muligvis vil kunne rykke ved demokratiopfattelsen og synet på demokratiformen i kommunen. Derfor ønsker dette projekt at undersøge, hvordan forløbet kan ses ud fra to forskellige syn på demokrati igennem det deliberative demokrati og det repræsentative demokrati.

Dette projekts målsætning er at undersøge, hvordan den selskabsgørelse, der er sket på havneområdet i forbindelse med at havneloven blev ændret i 1999 og styringen af havnene blev flyttet fra staten over til kommuner. Dette vil blive undersøgt med øje for, hvordan dette kan have påvirket lokale demokrati forhold. Her vil demokrati forhold skulle forstås som en blandt af det lokale demokratis magt og forståelsen af den politiske proces.

Selskabsgørelse:

I dette afsnit vil vi beskrive selskabsgørelse. Selskabsgørelse er et fænomen, der kan findes i offentlige sektorer verdenen rundt, dette inkluderer også Danmark. Ejersbo og Greve (2014) beskrev, hvordan Schlüters regering forsøgte at puste nyt liv i moderniseringen af den offentlige sektor og et af midlerne til denne modernisering var en selskabsgørelse af statslige selskaber. Et eksempel var med Københavns Lufthavne, hvor man søgte at omdanne disse til et statsligt aktieselskab, hvilket blev anset som et første skridt på vejen mod en privatisering. Yderligere udgav regeringen også en betænkning om styringen af statslige selskaber, i betænkningen argumenterede man for at give statslige selskaber større frihedsgrader til, at kunne drives forretningsmæssigt (Ejersbo & Greve, 2014, s. 184).

Yderligere er selskabsgørelse også blevet forsket i udlandet, eksempelvis skrev Hans Robert Zuna et kapitel om selskabsgørelse, i bogen 'New Public Management The transformation of ideas and practice' af Per Lægheid og Tom Christensen. Zuna lavede en analyse af politisk kontrol i forbindelse med selskabsgørelse, helt specifikt havde han fat i Norge og New Zealand. Resultatet af hans analyse var, at i New Zealand havde selskabsgørelsen forværret politikernes kontrol over statslige virksomheder, dog viste resultaterne også, at det ikke kun var selskabsgørelse, der har haft indflydelse. Det har også været en transformering i den politiske og administrative kultur, der har forværret politikernes vilje til at udøve kontrol over statslige virksomheder (Christensen & Lægheid, 2003, s. 142). Yderligere viste resultaterne også, at politikernes kontrol over statslige virksomheder i Norge var blevet forværret efter selskabsgørelsen, dog var resultaterne ikke lige så ensformige som i New Zealand. Det argumenteres yderligere for, at den politiske kultur i Norge, med en stærk stat, kan have haft en effekt på politikernes mulighed for at udøve politisk kontrol over selskabsgjorte offentlige virksomheder (Christensen & Lægheid, 2003, s. 142-143). Det er langt fra den eneste forskning, der er blevet lavet om selskabsgørelse i udlandet. Dog er det i mange tilfælde i forbindelse med forskning om et andet overordnet emne, såsom New Public Management, privatisering, markedsgørelse og andre emner som selskabsgørelse er relateret til. Eksempelvis: (Christensen & Lægheid, 2007, s. 65-88) eller (Farrar & Mayes, 2013, s. 117-168), begge disse bøger omhandler overordnet set et andet emne, men har kapitler og forskning omkring selskabsgørelse.

Dette leder os frem til betydningen af selskabsgørelse i en dansk kontekst. Selskabsgørelse kan betegnes ved, at der er tale om et offentligt eller delvist offentligt ejet selskab, hvor selskabet ikke er en del af den offentlige forvaltning. Dermed skal der også være en klar opdeling imellem driftsopgaver og myndighedsopgaver, som udgangspunkt kan et offentligt selskab, der ikke er en del af forvaltningen, ikke forvalte myndighedsopgaver (Brandt, 2011, s. 3). Yderligere er et vigtigt element af selskabsgørelse, at selskaberne har større frihed til at drives forretningsmæssigt end organisationer, der er en del af den offentlige forvaltning. Der er forskellige organisationsformer en selskabsgjort organisation kan have, men typisk vil der være tale om aktieselskaber.

Som udgangspunkt er der et forbud mod selskabsgørelse af kommunale aktiviteter. I kommunestyrelovens § 2 fastslås det, at 'kommunernes anliggender styres af kommunalbestyrelsen' (Markert, Gravesen, Timmermann, & Melin, 2014, s. 18-19). På baggrund af denne paragraf er det af retspraksis og tilsynspraksis fastslået, at en kommune ikke

kan organisere sine opgaver og aktiviteter i privatretlige selskaber. Ved en selskabsgørelse er det vurderet, at kommunen vil miste den direkte styring af opgaverne, yderligere indebærer det også, at opgavevaretagelsen ikke vil være omfattet af de kommunale tilsynsmyndigheders kompetence (Markert, Gravesen, Timmermann, & Melin, 2014, s. 19). Der er dog undtagelser til disse regler for eksempel i tilfælde, hvor lovbestemmelser forudsætter, at kommuner kan varetage opgaver i organisationsform. Et af disse tilfælde er havneområdet.

På havneområdet er der to organisationsformer, der er relateret til selskabsgørelse. Med havneloven fra 1999 blev det fastlagt, at danske havne kan organiseres i fem organisationer, 1) statshavn, 2) kommunal havn, 3) kommunal selvstyrehavn, 4) helt eller delvist kommunalt ejet aktieselskab eller 5) privatretligt organiseret havn, der ikke er delvist kommunalt ejet (Christensen N. K., 2015, s. 61). Kommunale selvstyrehavne og helt eller delvist kommunalt ejede aktieselskaber er organisationsformer relateret til selskabsgørelse. Hele formålet med disse to organisationsformer er at give organisationerne større frihed til at drive kommercielle opgaver, noget som tidligere ikke var muligt for offentlige havne. Man søgte at øge havnenes konkurrenceevne eksempelvis ved at indføre muligheden for at organisere offentlige havne som aktieselskaber. Den vigtigste af disse organisationsformer, for dette projekt, er de kommunale selvstyrehavne. Specifikt er en kommunal selvstyrehavn en selvstændig virksomhed, der styres af en kommunalbestyrelse. Havnen har en havnebestyrelse med et ulige antal af medlemmer, der er blevet valgt af kommunalbestyrelsen. Havnebestyrelsen står for driften og vedligeholdelsen. Kommunalbestyrelsen skal sammen med havnebestyrelsen varetage havnens interesser (Christensen N. K., 2015, s. 77-78). Yderligere er det vigtigt, at en selvstyrehavn har egen økonomi, virksomhedens økonomi er altså separat fra kommunens. Dog har kommunalbestyrelsen indflydelse på havnens økonomi, da kommunalbestyrelsen skal efter § 9 stk. 3 i havneloven, godkende havnens regnskaber og beslutninger om optagelse af lån. Derudover skal kommunalbestyrelsen efter § 9 stk. 12 i havneloven, fastsætte de overordnede økonomiske rammer for havnens drift (Christensen N. K., 2015, s. 77-79). Et yderligere vigtigt element er, at organisationsformen har åbnet op for nye forretningsmuligheder for selvstyrehavnene, disse forretningsmuligheder præciseres i § 9 stk. 6 i havneloven. Overordnet er det ikke meningen, at disse forretningsmuligheder skal tillade havnen at konkurrere med sine brugere, men det er nærmere for, at havnen kan understøtte brugerne af havnen (Christensen N. K., 2015, s. 84-85). Et yderligere vigtigt element er, at kommunalbestyrelsen har fuldstændig frihed til at vælge sammensætningen af havnebestyrelsen så længe, at der er et ulige antal. Der er altså ikke krav om, hvor mange

kommunalbestyrelsesmedlemmer, der skal sidde i havnebestyrelsen, det er helt op til kommunalbestyrelsen. Dermed kan der argumentere for, at en kommunal selvstyrehavn er en selskabsgjort kommunal virksomhed. Dette er tilfældet, da der er tale om en virksomhed, der er ejet af kommunen og er underlagt kommunalbestyrelsen, men er separat fra kommunens forvaltning. Derudover har en selvstyrehavn egen økonomi, der er separat fra kommunen. Dog udøver kommunen tilsyn med havnens drift, men havnen skal kunne drive egen økonomi med overskud, uden støtte fra kommunen.

Problemfelt:

Dette projekt undersøger overordnet set selskabsgørelse. Men det er specifikt selskabsgørelse i forhold til havneområdet, der fokuseres på. I selskabsgørelses afsnittet blev der redegjort for, at med havneloven fra 1999 forekom der en selskabsgørelse på havneområdet. Nye organisationsformer blev introduceret, der blev åbnet op for at organisere offentlige danske havne som aktieselskaber og kommunale selvstyrehavne. Begge disse organisationsformer er separate fra den offentlige forvaltning. Aktieselskabshavne har større frihed til at drive kommerciel forretning, derudover kan disse organisationer også være delvist privatiseret ved at tillade private investorer. Kommunal selvstyrehavne er kommunalt ejet og styret, men er en separat virksomhed med egen bestyrelse, havnens bestyrelse er dog valgt af en kommunalbestyrelse. Derudover har selvstyrehavnene egne økonomier. Med dette projekt søger vi at undersøge, om selskabsgørelsen på havneområdet har en effekt på lokalpolitik. Dette leder os frem til projektets problemformuleringen.

Problemformulering:

Hvordan har selskabsgørelsen, der stammer fra havneloven (1999), påvirket lokale demokratiske forhold?

Operationalisering af problemformulering:

Problemformulering er blevet formuleret på denne måde, da det er med til at understrege, hvad vi ønsker at undersøge i dette projekt.

For at besvare projektets problemformulering tager vi udgangspunkt i et casestudie af beslutningsprocesserne omkring udvidelsen af Hanstholm havn.

Når problemformuleringen involverer havneloven, så sker dette, da det er vigtigt for vores case at understrege, at der med havneloven fra 1999 blev åbnet op for nye organisationsformer, som tillod en selskabsgørelse af danske havne. Denne selskabsgørelse betyder, at kommunerne ikke nødvendigvis har den samme kontrol over havnene, som de offentlige myndigheder tidligere havde. I hvor stor grad havneloven har haft indflydelse på kommunernes kontrol over havnene, det kommer an på, hvilken organisationsform, der blev valgt.

Problemformuleringen fokuserer endvidere også på ”lokale demokratiske forhold”, da der i den case, som er blevet valgt til dette projekt, har været en konflikt mellem kommunen og en række surfere. Hvor en gruppe surfere ikke mener, at de har fået deres stemmer hørt i forbindelse med placeringen af den ene af tre møller, som har været en del af finansieringen af havneudvidelsen. Derudover er formuleringen ”lokale demokratiske forhold” også blevet valgt over ”lokalpolitiske forhold”, da den valgte formulering i større grad ligger op til at undersøge, hvilke demokratiopfattelser, som bedst kan bruges til at forklare, hvordan forløbet har fundet sted og hvorfor det er forløbet, som det har gjort.

Problemrelevans:

Dette projekts problemformulering berører tre elementer. Det første er selskabsgørelse, det næste er havneloven og det sidste lokaldemokrati.

Siden havneloven fra 1999 trådte i kraft, så er der sket store ændringer i forhold til de danske havne. En af de vigtigste ændringer, der trådte i kraft, har været, at der er blevet åbnet op for nye kommercialiserede organisationsformer, som havnene kan organiseres under. Det er for eksempel åbnet op for, at havnene kan organiseres som aktieselskaber, der kan være enten helt eller delvist ejet af kommunen. Endvidere skete der også den ændring, at der blev åbnet op for en mere forretningsorienteret styring af de kommunale selvstyrehavne, som den i Hanstholm.

Men på trods af, at havneloven stammer fra 1999 og styringsniveauet for de fleste danske havne i denne forbindelse er blevet flyttet fra staten til kommunerne, så er den akademiske litteratur ikke fulgt med på dette felt. Dette stod hurtigt klart for os gennem en simpel søgning gennem både Aalborg Universitets Bibliotek (AUB) og www.bibliotek.dk. Igennem vores litteratursøgning har vi fundet ud af, at det kunne tyde på, at der har ikke været meget interesse for havneområdet i den akademiske litteratur.

Når det kommer til selskabsgørelse, så er det heller ikke på dette område nogen særlig stor mængde litteratur på området. I hvert fald ikke i en dansk kontekst.

I bilag 1 er der en liste over, hvilke databaser (AUB Primo og Bibliotek.dk) og søgeord, der er blevet brugt sammen med resultater for hver kombination. Mængden af relevante resultater var yderst begrænset.

Det kan synes underligt, når man tænker på den store mængde litteratur, der ellers eksisterer i forbindelse med andre elementer, der synes at, i større eller mindre grad, være forbundet med New Public Management i både Danmark og internationalt. Når selskabsgørelses elementer i forvejen ikke synes at være belyst i en dansk kontekst, så er det heller ikke overraskende, at der heller ikke er meget litteratur omkring hvilken effekt selskabsgørelse, har på det lokale demokrati og de lokale politikere og andres aktørers magt i lokalområdet (Hansen M. B., 2010, s. 186).

Det er derfor vores opfattelse, at der her er tale om ikke bare et, men en række underbelyste områder. I den forbindelse har projektet relevans i kraft af, at det er med til at belyse en række videns huller i den akademiske litteratur.

Det betyder dog ikke, at der overhovedet ikke er nogen forskning eller akademisk litteratur på området. Som projektet redegjorde for i selskabsgørelses afsnittet, så har for eksempel Carsten Greve tidligere skrevet og undersøgt selskabsgørelse. Dog virker det til, at han i større grad har haft fokus på privatisering end egentlig selskabsgørelse.

Caseintroduktion

Projektets case omhandler udvidelsen af Hanstholm havn. I 2017 var der en mindre lokalpolitisk konflikt omkring placeringen af tre vindmøller i forbindelse med udvidelsen af

Hanstholm havn i Thisted kommune. Thisted kommunes surfermiljø følte, at de ikke var blevet hørt på i forhold til placeringen af vindmøllerne, det var et problem for dem, da de mente at placeringen ville skade det vigtigste surf spot (Middles) i Thisted kommune.

I dette projekt er der blevet valgt en afgrænset periode, der fokuseres på. Denne periode strækker sig fra før høringsperioden gik i gang i maj 2017 og frem til, at de tre vindmøller er kommet op og stå samt, at EU-Kommissionens statsstøttegodkendelse af den grønne ordning udløb den 21. februar 2018.

Caserelevans

Når projektet tager udgangspunkt i den valgte case, sker dette på baggrund af en række forskellige årsager. Den første af grundene til netop dette blev valgt til den case, som projektet tager udgangspunkt i er, at vi havde kendskab til den. Altså forstået på den måde, at vi havde kendskab til eksistensen af denne case, men ikke nødvendigvis et større kendskab end dette ved projektperiodens begyndelse. Dernæst fulgte der et praktisk element for udvælgelsen af denne case i form af, at Hanstholm og Klitmøller også ligger i Nordjylland, så der vil være mulighed for at kunne tage til begge de to byer. Hvilket igennem projektet har vidst sig nødvendigt for at gennemføre det ene af de to interviews. Endvidere har der også været et aktualitetsargument for at vælge denne case. Da projektperioden begyndte, så var casen, omkring udvidelsen af Hanstholm havn og placeringen af de tre vindmøller, den mest aktuelle case med selskabsgørelse af havne, som vi havde kendskab til.

Derudover har casen relevans i form af, at der har været en konflikt i forbindelse med udvidelsen af Hanstholm havn. I forbindelse med konflikten er der opstået nogle spørgsmål omkring politikernes kontrol over havnen. Helt specifikt er der kun én kommunalpolitiker, der er med i havnebestyrelsen, det har den konsekvens, at resten Thisted kommunes kommunalbestyrelse er afhængige af den ene kommunalpolitiker til at sikre kommunalbestyrelsens kontrol over havnebestyrelsen. Dette kan der være en problematik i, hvis den pågældende lokalpolitiker/havnebestyrelsesmedlem ikke varetager sine opgaver ordentligt.

En yderligere grund til at denne case er relevant er, at vi har fundet udenlandsk litteratur, hvor det er blevet undersøgt om selskabsgørelse har en effekt på politikernes kontrol. Vi har ikke

kunnet finde lignende litteratur i en dansk kontekst. Dette har relevans, da vi i casen undersøger selvsamme problematik, igennem en magtanalyse og diskuterer det i forhold til Hollow State hypotesen. Dermed vil dette projekt være med til at belyse et område, som der ikke er blevet belyst i en særlig stor grad.

Undersøgelsesspørgsmål:

Her vil projektets undersøgelsesspørgsmål blive præsenteret for læseren.

1. Hvordan italesætter politikere i Thisted kommune forløbet omkring havneudvidelsen?
2. Hvordan ser denne italesættelse ud fra henholdsvis en repræsentativ og deliberativ demokratiforståelse?
3. Hvad betyder den organisationsform, der er blevet valgt for Hanstholm havn og den måde dette er blevet forvaltet på, for magtforholdet i kommunalbestyrelsen i Thisted kommune?
4. I hvilken grad underbygger projektets empiri og resultater Hollow State hypotesen?

Operationalisering af undersøgelsesspørgsmål:

Her vil undersøgelsesspørgsmålene blive forklaret:

Det første undersøgelsesspørgsmål går på italesættelsen fra politikere i Thisted kommunes side. I denne sammenhæng har vi valgt at lave to interviews med politikere fra Thisted kommune. Dermed får politikerne en mulighed for at italesætte forløbet, som politikerne selv forstår det, eller som de ønsker, at andre skal forstå det. Dette gør, at vi har valgt at tage afsæt i Strategisk Narrativ til at analysere, hvordan politikerne italesætter forløbet samt deres handlinger og holdninger.

Det andet undersøgelsesspørgsmål vil tage udgangspunkt i udlægningen af det strategiske narrativ, som politikerne afsender. De to udlægninger vil blive analyseret ud fra to demokratiforståelser. Den første deliberativ og den næste repræsentativ.

Det tredje undersøgelsesspørgsmål omhandler, hvordan den valgte organisationsform har haft indflydelse på, hvordan havnen styres af kommunen og hvordan dette har indflydelse på magtforholdet indenfor kommunalbestyrelsen. Det er af Thisted kommune valgt at have én politiker som repræsentant i havnebestyrelsen. Spørgsmålet går altså på at undersøge problematikker i forhold til kommunalbestyrelsens repræsentant i havnebestyrelsen og hvordan dette kan have indflydelse på magtforholdet i forhold til andre kommunalpolitikere

Det fjerde og sidste undersøgelsesspørgsmål tager udgangspunkt i Hollow State hypotesen. Det er en hypotese, der arbejder ud fra ideen om, at den bølge af selskabsgørelse, som New Public Management har bragt med sig, vil være med til at udhule staten. På den måde at staten, igennem selskabsgørelse, ikke længere vil være i stand til at kontrollere de opgaver, som den tidligere havde fuld kontrol over, i samme grad. Dette undersøgelsesspørgsmål bruges til at tage Hollow State op i diskussionen, hvor det ud fra den viden, som vi vil diskutere og vurdere, om Hollow State hypotesen i denne sammenhæng vil kunne accepteres eller forkastes.

Kapitel 2

Dette kapitel vil præsentere projektets metodiske overvejelser. Det vil her blive forklaret og argumenteret for valg af metode til dette projekt og endvidere bliver forklaret, hvordan undersøgelsen er blevet opbygget.

Valg af forskningsdesign:

I dette afsnit vil der blive redegjort for, hvad et forskningsdesign er og hvilken type forskningsdesign, som bliver anvendt i dette projekt.

Et forskningsdesign kan ses som værende den struktur, der skaber rammen for måden et projekt vil indsamle data og senere, hvordan denne data vil blive analyseret i projektet. Det betyder, at valget af forskningsdesign reflekterer over en række dimensioner af undersøgelsesprocessen i et projekt (Brymann, 2016, s. 40). Der skal i et projekt være en sammenhæng mellem alle dimensioner lige fra projektets problemformulering, metode- og teorivalg og frem til projektets analyse og konklusioner. Det er her et forskningsdesign kommer ind i billedet. Da et forskningsdesign er med til at skabe denne sammenhæng. Det der gør, at et forskningsdesign er så vigtigt er, at sammenhæng mellem dimensionerne i et projekt er med til at sikre, at analyseresultaterne i projektet er valide og fyldestgørende for det projektet ønsker at undersøge (Vaus, 2001, s. 9).

Når det kommer til forskningsdesigns findes der fem forskellige hovedtyper. Der er; et eksperimentelt studie, et tværsnitsstudie, et longitudinalt studie, et casestudie og et komparativt studie (Brymann, 2016, s. 44). Noget som kan have afgørende betydning for, hvilken type forskningsdesign, der bliver brugt, er projektets problemformulering.

I et projekt er problemformuleringen afgørende for *hvad*, der i projektet bliver undersøgt og et projekts forskningsdesign er et instrument, som bruges til at forklare *hvordan* projektets undersøgelse vil finde sted på baggrund af projektets problemformulering. På baggrund af dette har et projekts problemformulering stor betydning for valget af det forskningsdesign, der benyttes i projektet. Dette hænger sammen med, at der allerede i formuleringen af

problemformuleringen kan være elementer, som er determinerende for strukturen af projektets forskningsdesign (Yin, 2014, s. 29).

Dette projekts forskningsdesign vil være et casestudie. Det begrundes med, at casestudier især egner sig til at besvare undersøgelsesspørgsmål, der forholder sig til *"hvordan"* og *"hvorfor"* (Yin, 2014, s. 29). Hvilket kan siges at passe meget godt på dette projekt eftersom, at dette projekts problemformulering ønsker at belyse *"Hvordan har selskabsgørelsen, der stammer fra havneloven (1999), påvirket lokale demokratiske forhold?"*.

Projektets valg af forskningsdesign bliver endvidere underbygget af projektets ideografiske undersøgelsesmetode, som et casestudie er særdeles velegnet til (Brymann, 2016, s. 61)

Dette projekt arbejder med et genstandsfelt, som udgøres af samfundsmæssige fænomener, som er udenfor vores kontrol. De to primære fænomener projekt benytter er selskabsgørelse og demokratiopfattelser. Når der skal undersøges samfundsmæssige fænomener, der ligger uden for undersøgerens kontrol, så er det kun muligt for undersøgeren at undersøge de samfundsmæssige fænomener i den kontekst, som de bliver observeret i, hvilket i dette tilfælde vil være Thisted kommune. Det betyder, at dette projekt vil drage ideografiske konklusioner (Brymann, 2016, s. 61)

Hvis projektet havde haft et genstandsfelt bestående af elementer, som for undersøgeren ville være i stand til at teste og kontrollere, så ville projektet drage nomotetiske konklusioner. Et eksempel på en undersøgelse, der ville drage nomotetiske konklusioner kunne være en undersøgelse, der ville undersøge, hvad der sker, når man blander NaCl og H₂O. Her vil der være to elementer, som undersøgeren både kan isolere, kombinere efter forgodtbefindende og generelt har fuldstændig kontrol over.

Når et casestudie er godt egnet til en undersøgelse med en ideografisk undersøgelsesmetode, så skyldes dette, at denne type forskningsdesign muliggør en dybdegående undersøgelse af samfundsmæssige fænomener i den kompleksitet, som de eksisterer i. Dette skyldes, at det med et casestudie er undersøgerne selv, der igennem konstruktionen af casesdesignet definerer grænserne mellem casen og den kontekst, som casen eksisterer i. Derved hviler konteksten for casen på en analytisk konstruktion foretaget af undersøgeren.

Konstruktion af projektets casedesign

Når det kommer til casedesigns, så eksisterer der ikke nogen universal løsning på, hvordan konstruktionen af et casedesign skal finde sted. Derfor har dette projekt taget udgangspunkt i seks sondringer, som har til formål at afklare dette projekts casedesign:

1. Beskrivende eller forklarende/fortolkende
2. retrospektivt eller prospektiv
3. ateoretisk, teorifortolkende, teoritestende eller teorigenerende
4. Single eller multiple cases
5. Holistisk eller embedded
6. Hvorfor denne case

Dette casestudie skal belyse om selskabsgørelsen af Hanstholms havn i Thisted kommune har haft afledte effekter på, hvordan Thisted kommune har ageret i casen. Herunder er der fokus på om Thisted kommune har været med til at haste sagen igennem for at hurtigst og mest gnidningsfrit for kommunens vedkommende vil kunne starte byggeriet af havnen, som kommunen har ønsket i årevis. Det betyder at dette projekt vil forsøge at være både forklarende og fortolkende. Dermed er den første sondring på plads. Det er blevet valgt, at dette projekt skal være forklarende, da det er projektets undersøgelsesinteresse at forklare fænomenerne i casen fremfor at beskrive fænomenerne i casen. Dette er dog ikke ens betydende med, at projektet udelukkende vil være fortolkende, da der altid vil være elementer af begge dele i en undersøgelse (Vaus, 2001, s. 224-225).

Dernæst skal projektets tidsramme angives i den forstand, at det skal besluttes om, projektet skal have en prospektiv eller retrospektiv tilgang. Dette projekt vil være et retrospektivt studie eftersom, at det beskæftiger sig med den tidsafgrænsede periode. Der i dette projekt vil være fra maj 2017 og frem til den 21. februar 2018

Dette projekt vil være af en teorifortolkende karakter, da dette studie ønsker at forklare og fortolke de fænomener, som projektet opdager i henholdsvis den sociale praksis (redegørelse for forløbet) og den diskursive praksis (projektets interview) ud fra teorier, som er blevet valgt til nøddagtigt dette formål. Der er til dette projekt blevet valgt teori ud fra den data, som vi har

indsamlet. Hvilket skal være med til at sikre sammenhæng mellem det, som skal undersøges og den måde, der undersøges på.

Eftersom dette projekt benytter sig af en række teorier, så vil det være udelukket for dette projekt at være ateoretisk. Derfor er dette ganske naturligt udelukket. Dermed stod der tre muligheder tilbage, enten vil projektet være teoritestende, teorigenerende eller også vil projektet arbejde teorifortolkende. Det vil her startes med at tage udgangspunkt i, hvorfor dette projekt ikke er teorigenerende. Projektet har ingen målsætning om at gennem undersøgelsen skulle generere ny teori. Derfor kan det også udelukkes, at dette projekt har karakter af at være teorigenerende. Det efterlader to muligheder tilbage i form af teoritestende og teorifortolkende. Når disse to muligheder står tilbage for projektet vil det nemt kunne afgøres om projektet er enten den ene eller den anden ud fra, hvad der er projektets ambition med det teori, som er blevet valgt til projektet. Hvis det er projektets ambition at teste gyldigheden af en eller flere af de teorier, som vil blive brugt i projektet, så kan projektet siges at være teoritestende. Mens hvis teorien i projektet vil blive brugt til at strukturere projektets analyse og til at fortolke de fænomener, som ønskes undersøgt, så vil projektet være teorifortolkende. Dette projekts hensigt med det benyttede teori er den sidstnævnte, hvilket resulterer i, at projektet vil være teorifortolkende.

Dette casedesign består af en enkelt case, altså er der tale om en single case. Der kunne være blevet valgt et casedesign med flere cases, i så fald havde der været tale om multiple cases, dette vil som udgangspunkt give en større replikations grad på projektet, da det gennem flere cases i større grad vil være muligt at teste teori, samt det vil være lettere at producere generaliserbar viden ud fra (Vaus, 2001, s. 226). Det er som tidligere beskrevet dog ikke dette projekts ønske at teste gyldigheden af teori, samtidigt er der i projektet en forståelse af, at det ikke nødvendigvis vil være muligt at lave generaliserbare konklusioner på baggrund af dette projekt. Dette hænger sammen med, at graden af ekstremitet for casen ikke er fuldstændigt kendt eftersom, at selskabsgørelse i en dansk kontekst og især på havneområdet ikke er et område, der har været særligt belyst. Derved er sammenlignings grundlaget for denne case i forhold til andre cases svært at vurdere grundet den manglende empiri på området. Det kan dog siges, at der ikke umiddelbart er nogle strukturelle indikatorer på, at Thisted kommune skal være markant anderledes end andre kommune, når det kommer til selskabsgørelse af havne. Hvilket vil indikere, at resultaterne af denne undersøgelse burde kunne være generaliserbare, men det er dog med det forbehold, at der har været ydre omstændigheder, som kan have været med til at påvirke sagens forløb, som for eksempel udløbet af den grønne ordning. Dette

forhindrer ikke, at denne undersøgelses resultater vil kunne være generaliserbare, men den kontekst, som resultaterne er generaliserbare under, kan være mere specifikke i forhold til situationen og situationer lignede end de er alment gældende.

Nu hvor det står klart, at der er arbejdes med en single case, så skal det afgøres, om denne case er holistisk eller embedded opbygget. Dette vil afspejle sig i den måde, som der i projektet vil blive arbejdet med casen og grundlæggende, hvordan cases anskues i projektet. Hvis der i projektet bliver arbejdet holistisk, vil hele casen blive anskuet som en sammenhængende enhed, mens hvis der arbejdes embedded, vil casen blive anskuet som værende en enhed, der deles op i flere dele, som undersøges særskilt i forhold til hinanden (Vaus, 2001, s. 220-221). De Vaus giver selv et eksempel på dette i form af en skole, hvor skolen kan ses som en enhed, der analyseres samlet eller en enhed, der består af skoleklasser, der ligger forankret i enhed, men vil blive analyseret særskilt (Vaus, 2001, s. 220). I dette projekt vil casen blive set som en hel enhed og derfor vil der blive arbejdet holistisk også selv om, at dette projekt udarbejder analyser på både den sociale praksis og diskursive praksis. Men dette ændrer ikke på projektets syn på casen, der er det determinerende for om, at der arbejdes holistisk eller embedded. Det betyder, at de elementer, som analyseres i dette projekt anskues som værende den samme enhed og ikke forankrede enheder indenfor enheden, som det ville skulle være, hvis der skulle være en embedded tilgang (Yin, 2014, s. 50)

Strukturering af dette projekt.

Der vil i dette afsnit være en struktureret gennemgang af dette projekts struktur.

Som det blandt andet kan ses i indholdsfortegnelsen, så arbejder dette projekt ud fra en struktur med en kapitel inddeling. Kapitlerne fordeler sig således:

Kapitel 1: Indledning.

Kapitel 2: Metode

Kapitel 3: Teori

Kapitel 4: Analyser

Kapitel 5: Diskussion

Kapitel 6: Konklusion

Det første kapitel i dette projekt kaldes introduktion. Det er dette kapitel, der introducerer projektet i sin helhed.

Det andet kapitel i dette projekt er vores metode kapitel. I dette kapitel vil de metodiske overvejelser for projektet blive præsenteret.

Det tredje kapitel i dette projekt er teori kapitlet. Dette kapitel har det formål at præsentere og argumentere for projektets valg af teori

Det fjerde kapitel vil præsentere projektets analyser.

Det femte kapitel bliver kaldt diskussion. Dette kapitel indeholder foruden projektets diskussion også en perspektivering.

Det sjette og sidste kapitel er konklusions kapitlet. I dette kapitel vil dette projekts resultater og konklusion blive præsenteret.

Problemformulering

Figur 1: Projekt struktur
Casedesign

Den næste gennemgang af dette projekts struktur. Dette projekt starter med en problemformulering hvorefter, at projektet går videre til at præsentere projektets case og design.

Den næste fase i projektet er to empiriindsamlingsmetoder i form af interview og dokumentanalyse. Disse to er i modellen blevet placeret ved siden af hinanden for at illustrere, hvordan disse to metoder fungerer sammen.

Herefter kommer en type af data, som projektet indsamler gennem de to dataindsamlingsmetoder, som dette projekt benytter. Denne type af data er udtalelser og handlinger, som bliver brugt til at analysere og diskutere den sociale praksis og magtforståelse.

Den næste fase i projektet er at diskutere og reflektere over de dataindsamlingsmetoder, som dette projekt benytter. Dette sker i form af en diskussion og en perspektivering af de dataindsamlingsmetoder, som dette projekt benytter.

Diskussion

Herefter vil dataen blive præsenteret for læseren. Dette sker for interviewmetodens vedkommende igennem en strategisk narrativs analyse, hvor i interviewsubjekternes udtalelser vil blive præsenteret. For dokumentdelens vedkommende vil dataen blive præsenteret gennem ”den sociale praksis”. På trods af opdelingen af de to sider i illustrationen, så vil der også indgå elementer fra interviewene i den sociale praksis og magtanalysen, altså vil der ikke være en hård opdelingen mellem hvordan dataen fra den sociale praksis (redegørelser for forløbet) og den diskursive praksis (interview) vil blive anvendt. Derved skal opdelingen af illustrationen nærmere være med til at vise, at der metodisk er forskel på den måde, som vi håndterer henholdsvis interview og dokumenter i skabelsen af den diskursive- og sociale praksis.

Dernæst vil den strategiske narrativs analyse bliver analyseret ud fra to demokrati forståelser. Først vil Lene Kjelgaard Jensens narrativ blive analyseret ud fra deliberativt demokrati og dernæst vil Preben Hollers blive analyseret ud fra repræsentativt demokrati. Endvidere vil den sociale praksis bliver præsenteret efter disse analyser og den sociale praksis vil blive analyseret ud fra to forskellige magtforståelser.

Når analyserne er færdige vil der være en diskussion, der vender projektets resultater og hvilken dimensioner disse har i forhold til at kunne teste i hvilken grad Hollow State hypotesen har været gyldig i denne case.

Det sidste der vil blive præsenteret i projektet inden konklusionen vil være projektets perspektivering. Her vil nogle dimensioner af projektets resultater og data blive præsenteret igen, mens der vil blive præsenteret en række overvejelser om, hvordan dette kan forholdes til andre elementer.

Til sidst vil projektets konklusion og resultater blive præsenteret.

Interviewmetode

Dette afsnit vil omhandle projektets interviewmetode. Der vil her blive præsenteret en række overvejelser, som dette projekt har gjort sig i forbindelse med de interviews, der vil blive udført i forbindelse med dette projekt.

Det er til dette projekt blevet valgt at benytte sig af det kvalitative forskningsinterview som en af projektets forskningsmetoder. Dette er blevet valgt, da dette projekt ønsker at undersøge en konflikt, der har forløbet gennem sommeren og efteråret 2017 mellem Thisted kommune og surfere både i kommunen og verden over. Denne konflikt har omhandlet udvidelsen af havnen i Hanstholm og i denne forbindelse mere specifikt placeringen af tre vindmøller, der potentielt vil kunne påvirke de surfing forhold, der er exceptionelle i netop dette område. Her vil det kvalitative forskningsinterview kunne bidrage med en unik indsigt i interviewsubjekternes betragtninger og holdninger til konflikten.

Når der i dette projekt anvendes det kvalitative forskningsinterview som forskningsmetode, så er dette selvfølgelig for at få omfattende og fyldestgørende informationer fra projektets interviewsubjekter. Denne forskningsmetode er især egnet til at gå i dybden med, hvordan det enkelte interviewsubjekt har oplevet og forstået begivenheder i deres liv.

I forbindelse med det kvalitative forskningsinterview er der to yderliggående synspunkter for hvordan man ser på den data der bliver indsamlet. Den første af de to synspunkter er det positivistiske synspunkt og det andet er det konstruktivistiske synspunkt. Den positivistiske position siger, at den data der bliver indsamlet gennem interviewet stammer fra faktiske begivenheder, som kommer fra interviewsubjektets liv uden for situationen og at interviewer skal opfattes som en neutral formidler af de erfaringer som interviewsubjektet gengiver (Thagaard, 2004, s. 86). Den konstruktivistiske position opfatter viden fra den ydre verden ikke vil kunne blive formidlet under en interviewsituation og at dataen, som et interviewsubjekt formidler, bliver skabt under interviewet. Det betyder, at den data, der bliver dannet gennem det kvalitative forskningsinterview er bundet af den kontekst de skabes under, eftersom daten skabes som et resultat af den relation, der opstår mellem interviewsubjektet og interviewer (Thagaard, 2004, s. 86).

Det er dette projekts opfattelse, at den data som indsamles ved brug af det kvalitative forskningsinterview består af genfortællinger af interviewsubjektets egne oplevelser og vil af

denne grund altid være præget af interviewsubjektets egen opfattelse af hvad, der har fundet sted. Dette sammenholdt med projektets metodologiske standpunkt om, at vi ikke er en objektiv og neutral observatør men, at vi derimod er en del af kampen mellem strukturere og aktører. Derfor er dette projekt placeret et sted i mellem positivismen og konstruktivismen, men dog tættere på konstruktivismen end på positivismen.

Derved anerkender projektet at for, at der kan produceres den bedste mulige data fra interviewene, skal der i interviewsituationen være den bedst mulige atmosfære mellem interviewsubjektet og interviewer. Dette er vigtigt eftersom, at det bedst muligt output af interviewene vil komme under en atmosfære, hvor der er tillid mellem interviewsubjektet og interviewer, hvilket indbyder til tryghed og fortrolighed. Dette vil sikre, at interviewsubjektet vil være villig til at åbne sig op overfor interviewer.

Dette skal endvidere også sikres ved at anvende en god spørgeetik, som skal bidrage med til at skabe en god stemning og et klima, der indbyder til fortrolighed. Hvilket vil skabe en bedre interviewsituation, hvor det er med til at sikre informanten føler at være i en situation, hvor det er okay, at informanten tager et øjeblik og overvejer sine svar inden afgivelse. Den gode spørgeetik kan variere, men hænger i stor grad sammen med at have en god situationsfornemmelse, der indebærer, at interviewer ved, hvornår han skal agere på hvilken måde. Dette kan indebære alt fra, at interviewer holder en længere tænkepause end ved tidligere spørgsmål til, hvornår interviewer skal svare eller tie stille, sukke eller på anden vis give (eller ikke give) interviewsubjektet et signal via kropssprog. Herunder ligger det også, at interviewer skal udvise en basal forståelse for sociale normer, på en sådan måde, at interviewsubjektet ikke vil opleve utilpashed. Hvilket også vil bidrage til, at det vil være nemmere at gennemføre et konstruktivt interview (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 41-42).

Interviews er en vidt udbredt forskningsmetode specielt indenfor humanvidenskaben og samfundsvidenskaben (Bryman, 2012, s. 469). Udbredelsen af det kvalitative forskningsinterview som forskningsmetode, kan i stor grad kobles sammen med, at det igennem interview er muligt at gå mere i dybden med et enkelt emne, end det vil være ved brug af andre af de mest udbredte forskningsmetoder indenfor samfundsvidenskaberne, som for eksempel surveys og statistiske metoder. Det er dog specielt de kvalitative forskningsinterviews, der gør det muligt at gå i dybden, hermed menes der, at forskningsinterviews kan siges at være opdelt i to hovedgrupper, mere kvantitative interviews

overfor de kvalitative interviews (Bryman, 2012, s. 209-210). Hvad der menes med kvantitative interviews i denne sammenhæng er strukturerede interviews, som egentlig minder mere om spørgeskemaer i form af en samtale, end de kvalitative interviewformer. Sat på spidsen kan der siges at være tre forskellige modeller for forskningsinterviews i en samfundsvidenskabelig sammenhæng, strukturerede interviews, semistrukturerede interviews og ustrukturerede interviews (Bryman, 2012, s. 212). I dette projekt vil semistrukturerede interviews blive brugt i analysen. Dette er tilfældet, da vi mener, at denne forskningsmetode vil tillade os at gå mere i dybden med respondenternes livsverden og undersøge deres holdninger til casen og deres opfattelse af hvad, der er foregået. Dette leder frem til et vigtigt koncept indenfor kvalitative interviews, livsverden. Livsverdenen er verdenen, som den direkte fremtræder for os som mennesker, forud for reflektering og teoretisering over verdenen (Brinkmann & Tanggaard, Kvalitative Metoder, 2015, s. 31). Dermed er det altså verdenen, som den fremkommer for mennesket i hverdagen. Når en respondent interviewes, så er det vedkommendes livsverden, der spørges ind til, det er, hvordan respondenteren har oplevet hvad end, der spørges ind til. Dermed klargøres det også, at det er respondentens livsverden, der undersøges, hvilket betyder, at et interview alene ikke vil kunne finde frem til en objektiv sandhed, da interviewet bruges til at finde frem til, hvordan respondenteren har oplevet det, der spørges ind til.

Semistrukturerede interviews kombinerer styrkerne, ved henholdsvis de strukturerede og ustrukturerede interviewformer. Fra den strukturerede interviewform gøres der brug af en struktur over interviewet, typisk vil man have en interviewguide, der indeholder forskningsspørgsmål og interviewspørgsmål, til at guide interviewet hele vejen igennem (Brinkmann & Tanggaard, Kvalitative Metoder, 2015, s. 38-41). Dette er en fordel, da det giver mere uerfarne interviewere en struktur at falde tilbage på, hvis det viser sig, at interviewererne ikke er gode nok til at stille improviserede spørgsmål omkring interessante emner og nye vinkler, der kommer frem i løbet af interviewet. Derudover er det også en fordel, da interviewereren i så fald vil kunne sikre sig, at der bliver spurgt ind til de forskningsemner, som interviewereren er interesseret i. Det er ikke garanteret ved et ustruktureret interview, da respondenteren selv vil have meget indflydelse på, hvilken retning interviewet tager i et ustruktureret interview. En anden fordel, som de semistrukturerede interviews indeholder, er måden, hvorpå denne interviewform, ligesom de ustrukturerede interviews, tillader interviewereren at gå ud over interviewguiden og de fastlagte spørgsmål. Dermed har interviewereren mulighed for at bore mere i dybden med respondentens livsverden, end det vil

være muligt, hvis man holdte sig hundrede procent til interviewguiden. Hermed vil en god interviewer altså have mulighed for at hoppe ud på tangenter og bore ned i emner, som kommer op i løbet af interviewet, emner og vinkler som måske ikke er blevet taget højde for, da man har lavet interviewguiden.

Vi har vurderet på baggrund af disse pointer, at det vil være bedst for dette projekt at tage udgangspunkt i en interviewguide, men samtidig at være åben for at gå ud over interviewguiden i løbet af selve interviewet. Kombiner dette med, at denne interviewform er mere venlig overfor uerfarne interviewere end den ustrukturerede interviewform.

Et af de vigtigste elementer ved et semistruktureret interview er interviewguiden. Interviewguiden er grundlæggende set en liste over spørgsmål, der skal styre interviewets gang. Men i et semistruktureret interview skal guiden stadig være fleksibel nok til, at intervieweren kan bruge den mere eller mindre fleksibelt under interviewet (altså at intervieweren kan afvige fra interviewguiden under interviewet uden at det bryder guidens flow) (Brinkmann & Tanggaard, *Kvalitative Metoder*, 2015, s. 38). I dette projekt vil der blive produceret to interviewguides til at styre interviewet. Måden guiden vil blive opstillet på er ved at opstille forskningsspørgsmål, som er funderet i den viden vi har om emnet på forhånd, som de overordnede spørgsmål gruppen vil have besvaret. Men forskningsspørgsmål vil typisk ikke være mulige at spørge direkte ind til under et interview, da denne type spørgsmål ikke vil give mening som interviewspørgsmål. Derfor vil der blive opstillet interviewspørgsmål under hvert forskningsspørgsmål, som til sammen skal søge at besvare det pågældende forskningsspørgsmål.

Dokumentanalyse

Dette projekt vil benytte sig af dokumentanalyse for at på bedst mulig vis kunne besvare projektets problemformulering.

Dokumentanalyse er den mest udbredte metode indenfor samfundsvidenskaberne og det er også næsten umuligt at forestille sig en undersøgelse, der ikke på nogen måde vil gøre brug af dokumenter, eftersom dokumenter tager mange forskellige former lige fra dagbog til avisudklip til en videnskabeligartikel. Dokumentanalyse er en stor diversitet af anvendelsesmuligheder, hvilket i stor grad også er skylden til, at den bliver anvendt så ofte, som den gør (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 153).

Dokumentanalyse er en metode som ofte bliver anvendt sammen med andre metoder, ligesom i dette projekt, hvor dokumentanalyse bliver anvendt sammen med det kvalitative forskningsinterview. Dog betyder dette ikke, at en undersøgelse ikke kan baseres udelukkende på en række dokumenter uden at blive kombineret med andre enten kvalitative eller kvantitative metoder (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 153).

Der er forskellige typer dokumenter og de kategoriseret i tre overordnede kategorier: primære-, sekundære, og tertiære dokumenter. Det er vigtigt at være afklaret med hvilken type dokumenter, som skal benyttes eftersom, at der er stor forskel på tilgængeligheden af dokumenterne (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 154-155).

Primære dokumenter ikke tilgængelige for offentligheden, da de er forbeholdt en lukket gruppe personer og i tilfælde kan have en privat karakter, hvis det for eksempel indeholder personfølsomme oplysninger. Denne type dokumenter er endvidere skrevet i forbindelse med en bestemt begivenhed og relaterer sig dermed også til denne begivenhed. Eksempler på primære dokumenter er dagbøger, breve og interne dokumenter. Adgangen til denne type dokumenter kan ofte være begrænset, da de i kraft af deres indhold enten kan være beskyttet af regulering som for eksempel arkivloven eller ejeren kan have modvilje mod at dele dokumentet (Brinkmann & Tanggaard, Kvalitative Metoder, 2015, s. 154-155).

Sekundære dokumenter er modsat primære dokumenter i princippet tilgængelige for alle med et ønske om adgang til disse. Ligesom primære dokumenter er sekundære dokumenter blevet produceret omkring det tidspunkt, at den begivenhed, som dokumentet beskriver, fandt sted.

Eksempler på sekundære dokumenter kan være mødereferater, blogs og rapporter (Brinkmann & Tanggaard, Kvalitative Metoder, 2015, s. 155).

Tertiære dokumenter har det tilfældes med sekundære dokumenter, at de er tilgængelige for alle. Dog differentierer tertiære dokumenter sig fra både primære og sekundære dokumenter ved, at disse dokumenter ikke er produceret i forbindelse med den begivenhed, som dokumentet beskriver. Denne dokumenttype kan sagtens være produceret mange år efter den beskrevne begivenhed fandt sted. Fælles for tertiære dokumenter er, at teksten i disse består af en analytisk bearbejdning af den situation eller begivenhed, som dokumentet beskriver. Eksempler på tertiære dokumenter kan være akademiske forskningsartikler og fagbøger (Brinkmann & Tanggaard, Kvalitative Metoder, 2015, s. 155).

Selv om de tre dokumenttyper er blevet beskrevet ovenfor både på kendetegn ved hver dokumenttype og måde de tre dokumenttyper differencer fra hinanden på, så kan det stadig i praksis være svært at klart skelne disse tre dokumenttyper fra hinanden. I denne konkrete case kan det for eksempel være svært at placere en "leder" udgivet i en avis. Denne er formodentlig både analytisk i sit indhold, men samtidigt kan det også godt være udgivet i den umiddelbare nærhed af tidspunktet for konflikten. I dette projekt vil en sådan "leder" blive betragtet som et sekundært dokument, da dette projekt vælger at operationalisere dokumenttype efter tid.

Dette betyder også, at dette projekt igennem sin informationssøgning om handlingsforløbet for casen i stor grad vil arbejde med sekundære dokumenter alene i kraft af den tidsmæssige ramme for perioden, som dette projekt afdækker udelukker brugen af tertiære dokumenter. Begivenhederne er ganske enkelt for aktuelle til, at der kan være nået at blive produceret særlig mange, hvis nogen, tertiære dokumenter, som vil kunne blive benyttet i dette projekt.

Dette er dog ikke ens betydende med, at dette projekt ikke vil gøre brug af tertiære dokumenter overhovedet. Der vil blive gjort brug af akademisk litteratur, der skal give en indsigt i selskabsgørelse, Hollow State, demokratiopfattelser og andre emner, som dette projekt vil berøre.

Dette projekt benytter sig ikke af primære dokumenter i forbindelsen med informationssøgningen til casen eftersom, at vi ikke har fundet årsag til at søge aktindsigt i sagen. Desuden ligger der en del mødereferater (sekundære dokumenter) tilgængelige for offentligheden online og igennem disse, vil det være muligt for os at få indblik i dagsorden på en række møder, hvor havneudvidelsen har været diskuteret.

Udover denne type af sekundære dokumenter, der kun adskiller sig fra primære dokumenter i kraft af deres tilgængelighed, så har dette projekt til informationssøgningen i forbindelse med casen læst mange sekundære dokumenter i form af avisartikler, ledere og interviews. Disse har været med til at give os en indsigt i handlingsforløbet for konflikten i casen. Hvilket har været med til at inspirere os til at vælge at tage udgangspunkt i denne case.

Dokumentanalyse adskiller sig fra det kvalitative forskningsinterview ved, at de interviews, som bliver produceret i forbindelse med denne dataindsamlingsmetode er decideret produceret med det mål for øje, at de skal indgå i en analyse. Dette finder praktisk talt nærmest aldrig sted med dokumenter, eftersom disse altid har et andet produktionsmål for øje. Dette hænger sammen med, at undersøgeren nærmest altid er med til at producere det kvalitative forskningsinterview, men nærmest aldrig har haft noget at gøre med produktionen af dokumentet (Brinkmann & Tanggaard, Kvalitative Metoder, 2015, s. 156).

Netop fordi dokumenter som hovedregel ikke bliver produceret med formålet, at det skal indgå i som data eller empiri i en videnskabelig undersøgelse, så er det vigtigt for en som undersøger at gøre sig klart, hvad man ønsker at få ud af dokumenterne og hvad de kan anvendes til.

De dokumenter, som vi ønsker at anvende til dette projekt, skal benyttes til at lave en beskrivelse af den sociale praksis (redegørelse af forløbet), som skal videreanalyseres ud fra det teori, der er blevet valgt til dette projekt og som bliver præsenteret nærmere i projektets kapitel 3.

Dermed skal de dokumenter, som skal benyttes til dette projekt være dokumenter, der beskriver forløbet fra, at høringsperioden går i gang og frem til udløbet af EU kommissionens statsstøttegodkendelse til den grønne ordning. Det betyder, at det i stort omfang vil være sekundære dokumenter, som projektet kommer til at benytte og muligvis i lille omfang muligvis også tertiære dokumenter. De dokumenter, som vil blive brugt til dette projekt, vil altså i stort omfang være offentlige dokumenter fra kommunen selv samt diverse avis- og nyhedsartikler.

Gennem dokumentanalyse kommer vi altså frem til den sociale praksis. Denne vil vi analysere ud fra dokumenter omhandlende sagen. Dette leder os frem til, hvordan vi vil indhente disse dokumenter, hvilke kriterier disse dokumenter skal leve op til. I første omgang er der to forskellige sæt kriterier, et sæt for officielle dokumenter og et andet for uofficielle dokumenter. For officielle dokumenter lyder det, at de skal være enten primære eller sekundære dokumenter, dog findes det mest sandsynligt, at det kommer til at være sekundære dokumenter, der findes medmindre, at der søges aktindsigt i sagen. Hvilket vi ikke har valgt at gøre. Det skal være

dokumenter fra Thisted kommunes side, der er tale om, da kommunen er den mest relevante organisation at tage fat i, når det kommer til dokumenter omhandlende udvidelsen af havnen og placeringen af vindmøllerne. Det er kommunen og kommunalbestyrelsen, der er de mest centrale aktører i sagen, dermed vil det også være relevant at fokusere på mødereferater og lignende dokumenter fra kommunalbestyrelsen, da disse vil kunne give et indblik i, hvordan sagen er forløbet. Yderligere skal dokumenterne som udgangspunkt være tidsmæssigt fra samme periode, som det emne dokumentet omhandler, eksempelvis behandlingen af bevilling til udvidelsen i et mødereferat fra kommunalbestyrelsen. Vi forventer dog at samtlige officielle dokumenter, som vi finder lever op til det krav. Ovenstående kriterier guider vores dokumentindsamling af officielle dokumenter.

Det næste sæt kriterier omhandler uofficielle dokumenter, her refereres der til dokumenter, som ikke kommer fra en offentlig organisation. Denne type dokumenter kommer primært til at være dokumenter fra medier. Med denne type dokumenter afgrænser vi os til sekundære og tertiære dokumenter. Den type dokumenter projektet vil gøre brug af, kommer primært til at være sekundære dokumenter. Det vil altså sige, at der skal ledes efter dokumenter, der er blevet skrevet og udgivet omkring den tid artiklens indhold fandt sted. Altså hvis det er en avisartikel, der rapporterer om et kommunalbestyrelsesmøde, så ønsker vi altså ikke at gøre brug af en artikel, der er blevet udgivet en måned efter mødet fandt sted. Yderligere er det også et krav, at dokumentets forfatter er troværdig, det går altså ikke at benytte læserbreve fra tilfældige borgere eller debatindlæg fra folk, der ikke har været en del af sagen med undtagelse af borgere, der måske ikke har været direkte en del af sagen, men har relevant viden om sagen. Yderligere er det vigtigste krav, at de indsamlede dokumenter skal alle være relevante for en analyse af enten den sociale praksis eller den sociale diskurs. Indsamlingen af uofficielle dokumenter kommer primært til at tage udgangspunkt i Infomedia, som er en database over avisartikler og andre dokumenter, der kommer fra forskellige medier såsom aviser og fagblade. Planen er, at Infomedia skal gennemses for relevante dokumenter og at størstedelen af relevante uofficielle dokumenter vil komme igennem Infomedia. Dog vil søgninger på diverse lokale og nationale mediers hjemmesider også være relevant, da artikler fra disse sider ikke nødvendigvis altid kan findes i Infomedia.

Til sidst vil vi afrunde med, at vi ikke har en speciel analysemetode til dokumenterne. Vi har en løs tilgang til at analysere dokumenterne, hvor det ikke er dokumenterne i sig selv, der er interessante for projektet, men nærmere hvad dokumenternes indhold, som overordnet vil kunne sige om sagens forløb. Hermed går det først og fremmest ud på at læse dokumenterne

og herefter indsamle de nødvendige informationer. Vi har altså ikke en formel dokumentanalyse med en analysemodel, som vi decideret bruger. Da vi bruger dokumentanalysen til at lave en redegørelse af forløbet, der har været i denne case. Dermed vil dokumentanalysen altså blive brugt til at etablere, hvad vi kalder den sociale praksis.

Kapitel 3

Dette er projektets teori kapitel. Her vil alt projektets teori blive præsenteret.

Narrativ

I dette projekt vil der blive anvendt en strategisk narrativs model til at udlægge den diskursive praksis i dette projekt. Altså med andre ord, så vil det strategiske narrativ blive anvendt til at forklare den data, som vi har fået ud af de to interviews uden, at læseren skal gennemlæse en fuld transskribering af de udførte interviews igennem.

For at kunne forstå hvad dette vil komme til at omhandle vil der først blive præsenteret, hvad et narrativ er. Når narrativ bruges som en betegnelse dækker det over, hvordan en fortælling og en fortællerstruktur påvirker modtagerens opfattelse af det kommunikerede. Narrativ kan som ord være dækkende overfor praktisk talt alle typer studier, hvor der studeres fortællinger, som i denne forstand skal være gældende i ordets bredeste forstand (Brinkmann & Tanggaard, *Kvalitative Metoder*, 2015, s. 273)

Der vil i dette afsnit dog ikke lægges nogen som helst vægt på, hvordan individer påvirker hinanden, men fokus vil nærmere være på, hvordan aktører (læs: politikere) iscenesætter den diskursive virkelighed gennem det narrativ, som aktører ved hjælp af sit narrativ skaber. Et strategisk narrativ skal ses som en form for blød magt, da både et strategisk narrativ og blød magt fokuserer på midler og metoder til, hvordan det for afsenderen er muligt at skabe indflydelse og overtale modtageren til blive tiltrukket til en bestemt dagsorden. I denne sammenhæng fokuserer det strategiske narrativ på, hvad de bagvedliggende motivationer for kommunikationen er (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 71).

Det strategiske narrativ er i stigende grad blevet relevant gennem den store opblomstring af pressen og det at nyheder er tilgængelige for alle 24 timer i døgnet, hvilket hele tiden gør det muligt for en afsender at komme ud med sit narrativ (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 74).

Det strategiske narrativ kan bruges til at forstå og genkende de strategiske dimensioner, der ligger bag formuleringen af et bestemt narrativ.

Narrativs analyser har igennem tiden hjulpet mennesker med at forstå den omkringliggende verden. Mens en analyse af det strategiske narrativ hjælper os med at få en bedre forståelse af afsenderen og afsenderens interesser og budskaber. Et stærkt narrativ skal bestemt ses som en magtressource, da den rigtige fortæller kan være med til at skabe identiteten hos modtageren. Dette skyldes at mennesket er modtagelig overfor den måde hvorpå bestemte aktører, konflikter, arenaer og løsninger præsenteres på (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 74).

Det strategiske narrativ skal derfor ses som et værktøj, der kan benyttes af afsenderen til kommunikere deres budskab om magtressourcer ud, dette kan for eksempel være om kultur og værdier. Det strategiske narrativ er altså med til at skabe et bestemt narrativ i den kreds som afsenderen prøver at ramme. Det er her vigtigt for afsenderen at observere, hvordan modtageren af narrativet forstår narrativet, da det er i forståelsen af narrativet at holdninger og meninger bliver skabt (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 75).

Når et strategisk narrativ skal analyseres, bliver der fokuseret på at identificere og forstå kommunikationen fra afsenders side. I denne sammenhæng skal kommunikation forstås som al form for kommunikation, altså både skriftlig, verbal og anden form for kommunikation. Fokuset i en strategisk narrativs analyse skal som regel være på både hård og blød magt. Et eksempel kunne være Trump, der har et narrativ om, at den amerikanske militærmagt er alle andre stater overlegne, men det aldrig vil være nødvendigt at anvende den grundet hans egne forhandlingsevner (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 75). Men i dette projekt bliver den hårde magt type næppe aktuel.

Når man skal foretage en strategisk narrativs analyse vil man opsætte en række punkter, som har stor indflydelse for analysen. I dette projekt vil de punkter være 1) Aktører, 2) Arena, 3) Konflikt, 4) Løsning):

- 1) *Aktører* kan være hvem som helst. Det strategiske narrativ bliver ofte brugt som en måde, hvorpå man kan forstå blød magt og af denne grund vil aktørerne ofte være stater, NGO'er og andre aktører, der kan have indflydelse i det internationale system (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 71-72). Men der er intet, som forhindrer brug af

strategisk narrativ i en anden arena end det internationale system, så længe principperne og arenaen ikke er fundamentalt anderledes.

Det er vigtigt hvem aktørerne i narrativet er og måden, hvorpå aktørerne i narrativet omtales, da dette vil påvirke måden, som aktørerne bliver opfattet på i narrativet. I narrativet er aktørerne tæt forbundet med deres interesser og den måde de agerer på (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 75).

- 2) *Arenaen* skal opfattes som det miljø og de rammer, som narrativet forgår i. Arenaen er vigtig, da en arena ligesom en aktør kan have indbyggede antagelser, principper og mekanikker, som alle er med til at forme mulighederne for at finde en mulig løsning (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 75).
- 3) *Konflikt* er vigtigt for et narrativ, da det er konflikten der forklarer, hvem, der har gjort hvad, overfor hvem, samt hvilke reaktioner, der er kommet eller vil komme heraf. Dette er med til at fremhæve, hvilken temporalitet narrativet har. Hermed forstås om narrativet henvender sig til fremtid, nutid eller fortid. Dette punkt kan bruges til at finde trusler og hvordan man skal håndtere disse (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 75).
- 4) Det er til sidst vigtigt for et narrativ, at det bringer en *løsning* eller om ikke andet foreslår en løsning på et problem eller en konflikt. Da formålet med et narrativ som regel er, at det skal komme med en løsning på et givent problem. Løsningen vil tage form af en handling, der kan løse en konflikt eller ændre en dårlig status-quo situation. Det løsningsforslag, der bliver afgivet i et narrativ, vil binde sig til mulighederne, både i tanke og handling (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 76).

Når et narrativ benytter sig af de fire ovennævnte punkter, så vil det være med til at forklare verdenen og danne en ramme for, hvordan der skal ageres og hvordan man skal anskue sine interesser. En afsender, der har et bestemt karaktertræk eller en identitet kan være med til skabe denne fortælling om dette karaktertræk eller den identitet via det narrativ, der bliver kommunikeret ud. Dermed kan afsenderen bruge et strategisk narrativ som en magtressource til at sætte rammerne for, hvordan afsenderen opfattes og hvordan afsenderen agerer (Roselle, Miskimmon, & O'Loughlin, 2014, s. 76).

Narrativer bliver normalt forstået på tre forskellige niveauer i form af et internationalt niveau, et nationalt niveau og et problem niveau. Dette afspejler, at projektets kilde til strategisk narrativ fungerer på et lidt højere operativt niveau end det vil gøre her i projektet. Derfor er det i dette projekt valgt at slå det internationale og det nationale niveau sammen og oprette et lokalt niveau. Dermed kommer niveauerne i dette projekt til at være: et nationalt og internationalt niveau, et lokalt niveau og det problem niveau.

Det nationale og internationale niveau er i dette projekt blevet slået sammen, da der i dette projekt er blevet valgt at tage udgangspunkt i en case fra Thisted kommune, så af denne grund kan de nationale og internationale niveauer slås sammen.

Dette niveau handler om det internationale og nationale system, på hvordan verden er struktureret, hvem der er aktører og hvordan aktørerne agerer.

Dette kan eksemplificeres med ”krigen mod terror”. Her afsender stater ofte et narrativ, der iscenesætter, at staten er en aktør, som beskytter borgene imod de aktører, der bliver klassificeret som terrorister. Dette kan ses som en kamp om sikkerhed (Roselle, Miskimmon, & O’Loughlin, 2014, s. 76)

Det andet niveau vil i dette projekt være det lokale niveau. Narrativer på dette niveau omhandler, hvad en aktør har som mission, samt hvilke værdier og mål aktøren har. Dette vil påvirke, den måde aktøren forstås i særdeleshed lokalt og i denne case i noget mindre grad nationalt og internationalt (Roselle, Miskimmon, & O’Loughlin, 2014, s. 76). Her vil et eksempel på dette være, at politikere i Thisted kommune kommunikerer ud, at de er glade for surfing og Cold Hawaii og at de gode vindforhold har stor betydning for kommunen. Dette er en udbredt holdning i kommunen, men det ændrer ikke på, at andre vil mene noget andet på grund af placeringen af den ene vindmølle, der opsættes i forbindelse med udvidelsen af Hanstholm havn, måske vil kunne påvirke surf spottet Middles negativt.

Det tredje niveau omhandler de problemer, der bliver præsenteret i Narrativet. Her handler det om, hvorfor en bestemt politik eller handling er nødvendig og hvorledes dette skal implementeres, opnås eller gennemføres. Disse narrativer benytter sig af en aktørs handling og sætter handlingerne i en kontekst med en forklaring om, hvilke aktører, der i denne sammenhæng er vigtige, og en bestemt politik eller handling vil løse det italesatte problem (Roselle, Miskimmon, & O’Loughlin, 2014, s. 76).

Det vil i det kommende blive beskrevet skridt for skridt, hvordan det strategiske narrativ analyseres i dette projekt. Dette vil ske ved at analysemodellen for det strategiske narrativ vil blive præsenteret og gennemgået.

Punkt 1: Opsummering

Databeskrivelse

Punkt 2: Variabler

Aktør

Konflikt

Arena

Løsning

Punkt 3: Type

International/national

Lokal

Problem

Punkt 4: Afslutning

Konklusion

Figur 2: Strategisk Narrativ

Ovenstående er en visualisering af projektets analysemodel for den strategiske narrativs analyse. Modellen består af fire punkter. Første punkt kaldes for opsummering og dette punkt går meget simpelt ud på at præsentere interviewet. Der er et underpunkt under punkt et. Det er et databeskrivelses punkt. Her vil det blive beskrevet under hvilke forhold og i hvilken sammenhæng dataen er blevet produceret.

Det andet punkt i analysemodellen er variabler. Der vil under dette punkt blive identificeret, hvilke af de fire der gennem interviewene er blevet iscenesat i interviewsubjektets narrativ. De fire variabler er tidligere i afsnittet blevet forklaret og beskrevet.

Det tredje punkt er type. Dette dækker om hvilken narrativ type, der igennem interviewet er blevet afgivet.

Det fjerde og sidste punkt er opsamling. Under dette punkt vil den empiri, som projektet har udvundet gennem de tre første punkter blive præsenteret for læseren i en konklusion på analysen.

Demokrati forståelser:

I dette projekt vil der blive anvendt to forskellige sæt demokrati forståelser i form af repræsentativt demokrati og deliberativt demokrati. Disse to demokratiforståelser vil i det kommende blive beskrevet.

Det danske demokrati:

I Danmark er der et repræsentativt demokrati, hvor der afholdes demokratiske valg på flere niveauer; statsligt, regionalt og kommunalt. Derudover stemmes der også til et europæisk valg hvert femte år. Den enkelte myndige borger, det vil sige en borger over 18 år med stemmeret, får til hvert af valgene mulighed for at vælge en repræsentant for borgeren. Dette kan ske enten ved at borgeren vælger at stemme personligt på en specifik kandidat eller ved, at borgeren stemmer på et af de opstillede politiske partier. Udover det repræsentative demokrati er der i Danmark også elementer af direkte demokrati. Disse elementer tager form af folkeafstemninger. Det seneste eksempel på direkte demokrati i Danmark var folkeafstemningen om retsforbeholdene, der blev afholdt i november 2015.

Repræsentativt demokrati:

Det repræsentative demokrati er en indirekte form for demokrati. Det vil sige, at det ikke er direkte demokrati, hvor borgerne har mulighed for at være direkte involveret i de beslutninger, som vedrører borgerne selv. Men derimod at alle borgerne vil have mulighed for at vælge repræsentanter, der skal repræsentere dem, når der skal tages demokratiske beslutninger gældende for fælles anliggender i den kreds, som beslutningstagerne skal træffe beslutninger for (læs: kommunale, regionale og statslige). Derved indebærer et repræsentativt demokrati, at borgerne vælger at betro denne magt til deres folkevalgte politikere.

Dette er vigtigt, da det repræsentative demokrati forudsætter, at borgerne er villig til at afgive deres demokratiske stemme til en kandidat. Samtidigt skal borgerne også have mulighed for at

få deres stemme hørt i andre sammenhænge, ved for eksempel at borgerne har mulighed for at mødes i forsamlinger, hvor det er muligt for den enkelte borger at ytre sig og derigennem også få sin stemme hørt. Endvidere er det også vigtigt, at partier, som er i opposition til den siddende regering, også har mulighed for at kunne fremføre deres synspunkter og holdninger. Det sidste og muligvis allervigtigste element af det repræsentative demokrati er, at der bliver afholdt frie valg og at der ikke bliver begået valgfusk. Da det vil være med til at fjerne det repræsentative element fra det repræsentative demokrati, hvis dem, som ender med at blive valgt ikke i virkeligheden er valgt til at repræsentere nogen (Christiansen & Nørsgaard, 2014, s. 11-12).

Hvad vil det sige at være repræsentant?

Der er indenfor den politiske filosofi i denne tid stor debat omkring det repræsentative demokrati og især, hvad det indbefatter at repræsentere andre. Derfor er det her blevet valgt at tage en del af den kørende debat med i dette projekt.

Rehfeld udlægger, at de handlinger, som en politiker foretager sig i sit embede som at stemme, diskutere, forhandle og lede vil kunne i nogle sammenhænge blive set som blot handlingen i sig selv, mens de i andre sammenhænge derudover også kan blive set som en repræsentation af en gruppe(/r) og eller en person(/er) (Rehfeld, 2018, s. 216-217)

Men hvornår kan der skelnes mellem om de samme handlinger i en situation er udtryk for et og i en anden situation er udtryk for noget andet? For at kunne svare på dette bliver man nødt til at definere, hvad det vil sige at repræsentere nogen.

Den oftest anvendte definition af, hvornår der finder en repræsentation sted, lyder, i den akademiske litteratur indenfor politisk filosofi, således:

” representing ” refers to a set of actions performed: (i) to advance, seek, or pursue another person’s or group’s interests; and/or (ii) in a manner responsive to that other person or group“. (Rehfeld, 2018, s. 216)

Dermed finder der altså en repræsentation sted, når et individ repræsenterer en person(/er) eller gruppe(/r) ved enten at forsøge at fremme, søge eller forfølge dennes eller disses interesser. Eller når et individ agerer på vegne af andre.

Denne definition af repræsentation er den samme, som der vil blive brugt i dette projektet.

Definitionen er i stor grad præget af, at repræsentanten skal være enten interessesøgende for andre eller være respondent for andre. Der kører i denne en stund meget debat om hvorvidt

denne definition er afdækkende nok, men vi har vurderet, at denne definition er dækkende i forhold til dette projekt.

Deliberativt demokratis grundtanker kan spores hele vejen tilbage til starten af det 20. århundrede. Tomáš Masaryk, Tjekkoslavakiets præsident fra 1918 til 1935 også kendt som Tjekkoslavakiets landsfader, udtalte i en samtale med forfatteren Karel Čapek

”Jeg har engang sagt, at demokrati er diskussion. Men en frugtbar diskussion har som forudsætning, at mennesker stoler på hinanden og er indstillet på ærligt og redeligt at søge sandheden. Demokrati er en samtale mellem ligemænd, en drøftelse mellem frie borgere for åbne døre. Ordet 'parlament' er ifølge sin grundbetydning udtryk for en smuk tanke. Måtte den blot blive virkelighed!” (Hansen M. H., 2010, s. 95).

Også Hal Koch tilsluttede sig disse ideer i bogen 'Hvad er Demokrati?' (Hansen M. H., 2010, s. 95). Deliberativt demokrati går i sin enkelthed ud på, at et demokrati skal fungere igennem samtale mellem samfundets medlemmer fremfor, at der fokuseres på afstemninger og aggregering af befolknings holdninger (Hansen M. H., 2010, s. 95-96). Som en selvfølge er det mere kompliceret end det, men grundtanken er, at et deliberativt samfund er et samfund, hvor man offentligt diskuterer, borgerne er åbne overfor rationelle argumenter og at beslutninger tages på baggrund af de bedste argumenter. Mere specifikt er deliberativt demokrati defineret som et samfund styret af medlemmernes offentlige debat (Hansen M. H., 2010, s. 96). Hansen (2010) argumenterer for, at der er tre måder man i et demokrati kan komme til en beslutning igennem debat, 1) man forsøger at argumentere for sit eget synspunkt og imod andres synspunkter, 2) man kommer til et kompromis imellem forskellige synspunkter eller 3) man tager en afstemning, hvor det mest populære synspunkt eller majoritetens synspunkt vinder (Hansen M. H., 2010, s. 96). Forskellige demokratier prioriterer disse tre måder på forskellig vis. I et demokrati med en flertalsregering (såsom USA) vil man typisk prioritere afstemningen, som måden man kommer til en beslutning på i et parlament, hvorimod i et demokrati med en mindretalsregering (såsom Danmark) vil kompromiser imellem forskellige partier spille en større rolle (Hansen M. H., 2010, s. 96-97). Tilhængere af deliberativt demokrati ønsker en anden form for beslutningsproces, man ønsker, at beslutninger i et demokrati skal flyttes til primært igennem offentlig debat. Med offentlig debat menes der ikke, at alle samfundets medlemmer skal deltage i en offentlig debat, men at alle synspunkter repræsenteres og at samfundets medlemmer oplyses igennem debatten. Et grundkrav for at et deliberativt demokrati vil kunne fungere er, at samfundets medlemmer er rationelle og er åbne overfor argumenter, at de kan overbevises igennem gode argumenter, at en anden position er for samfundets bedste (Hansen M. H., 2010, s. 97-98). Hermed berøres et andet tema der er vigtig

i litteraturen omkring deliberativt demokrati, at afstemninger ikke bare skal fungere som opsummeringer af individers interesser, men at det skal reflektere, hvad der er i fællesskabets bedste. Her menes der, at demokratiske beslutninger og argumenter ikke skal foretages på baggrund af, hvad der er i individers personlige interesser, men det skal tages på baggrund af, hvad der vil være bedst for samfundet generelt. Dermed vil gode argumenter i sådan en kontekst også være argumenter, der ikke tager udgangspunkt i private interesser, men er argumenter for det fælles bedste. Kun i sådan en kontekst vil en model for deliberativt demokrati kunne fungere (Hansen M. H., 2010, s. 97-99).

Der er yderligere vigtige elementer ved deliberativt demokrati. Et element der ofte bliver glemt i litteraturen er, at afstemningen stadig er nødvendig som den afsluttende del af en demokratisk beslutningsproces. Et deliberativt demokrati vil stadig være et repræsentativt demokrati, men det der adskiller et deliberativt demokrati fra andre versioner af demokratier, er et fokus på deliberation som den vigtigste del af den demokratiske beslutningsproces. Deliberation omhandler processen, hvor individer opvejer forskellige argumenters værd, altså hvor stærke forskellige argumenter er (Fishkin, 2009, s. 38). Fishkin har opstillet 5 kriterier for kvaliteten af den deliberative proces:

- a. "Information: The extent to which participants are given access to reasonably accurate information that they believe to be relevant to the issue
- b. Substantive balance: The extent to which arguments offered from one side or from one perspective are answered by considerations offered by those who other perspectives
- c. Diversity: The extent to which the major positions in the public are represented by participants in the discussion
- d. Conscientiousness: The extent to which participants sincerely weigh the merits of the arguments
- e. Equal consideration: The extent to which arguments offered by all participants are considered on the merits regardless of which participants offer them" (Fishkin, 2009, s. 38)

Disse kriterier beskriver vigtige elementer for et deliberativt demokrati. Med henhold til informationer vil de informationer, som befolkningen har til rådighed have stor indflydelse på, hvilket standpunkt befolkningen kommer frem til. Et hypotetisk eksempel kunne være, at man har et konkret stykke politik, hvor befolkningen er overbeviste om, at dette stykke politik ikke har haft nogen positiv indflydelse. Det kunne eksempelvis være, at der har været historier oppe i medierne, der har givet et indtryk af, at det har været ubrugeligt. Men derimod kunne tal fra Danmarks Statistik vise, at politikken rent faktisk har medført de effekter, som man havde håbet på men fordi, at man i medierne har haft fokus på de negative historier, så vil det have stor betydning for det informationsgrundlag størstedelen af befolkningen vil have til at danne deres holdning til politikken. For demokratisk deliberation vil kunne fungere kræver det, at

relevante informationer er let tilgængelige for befolkningen altså, at de har de rigtige informationer, så de kan vælge standpunkt på det rette grundlag (Fishkin, 2009, s. 39).

Det andet kriterie omhandler, hvad Fishkin kalder en Substantiv Balance. Substantiv balance går simpelt ud på, at begge siders argumenter i en sag skal være bundet ud i substans og personfnidder skal holdes ude af deliberationen. Yderligere kræves det, at hvis den ene side af en sag argumenterer imod en position, så skal den anden side have mulighed for at få sit forsvar for sin position hørt. Der skal altså være en form for balance, hvor gode argumenter svares af gode argumenter og befolkningen har mulighed for at høre begge siders argumenter for, hvorfor deres perspektiv er det korrekte. Fishkin identificerer også tre typer argumenter, som forskellige positioner skal have gjort overvejelser om, hvilken værdi eller byrde, der bliver skabt af politikken, kausalitet i forhold til om værdien eller byrden bliver skabt af politikken og til sidst, hvordan værdierne eller byrderne kan bedst blive evalueret (Fishkin, 2009, s. 39-40).

Det tredje kriterie omhandler diversitet af synspunkter, med dette menes der, i hvilken grad de vigtigste synspunkter bliver repræsenteret i deliberationen. Det vil være dybt problematisk for en offentlig debat omkring et politisk emne, der splitter vandene, hvor der var et eller flere synspunkter, som ikke var repræsenteret i debatten. Det er vigtigt, da det vil kunne have indflydelse på hvor stor en del af befolkningen, der rent faktisk hører om mindre udbredte synspunkter på sager, hvilket dermed vil give disse positioner mulighed for at blive mere udbredte. Yderligere vil det også forhindre, at synspunkter bliver undertrykt i den offentlige debat, hvis det eksempelvis er et synspunkt en stor del af befolkningen deler, men politikerne og medierne synes, at synspunktet er usmageligt, så vil man kunne føre dette synspunkt og måske endda have en debat på substans omkring synspunktet. Dermed vil det være en fordel for demokratiets legitimitet at leve op til dette kriterie (Fishkin, 2009, s. 40-42).

Det fjerde kriterie omhandler 'samvittighedsfuldhed' eller 'ansvarsbevidsthed'. Dette kriterie omhandler, hvor villige deltagere, i en deliberativ proces, er til ærligt at overveje de forskellige argumenters merit. Hermed menes der, at man skal søge at undgå situationer, hvor socialt pres eller diverse interesser (såsom bestikkelse eller personlige interesser) har indflydelse på, hvordan deltageren overvejer de forskellige argumenter. Egoistiske interesser såsom bestikkelse, interesser igennem selskaber man ejer og lignende, skal helst skæres ud af deliberationen, så man overvejer på baggrund af fællesskabets interesser fremfor egne

økonomiske interesser. De beslutninger man når frem til skal være dem, som man ærligt ser som de bedste for samfundet og ikke de bedste for en selv (Fishkin, 2009, s. 42-43).

Det sidste kriterie omhandler, at alle skal deltage på lige fod i deliberationen. Deltageres sociale status, velstand, uddannelsesniveau skal ikke have indflydelse på, om deltagerne kan få sin stemme igennem. Vigtigere er måske, at status ikke skal have indflydelse, hvordan andre evaluerer ens argumenter. Med dette kriterie menes der også, at man ikke skal lytte til politikere og eksperter bare på baggrund af deres status, men man skal lytte til substansen i deres argumenter og overveje deres argumenter på baggrund af substansen. Sådan skal det være for alle, der deltager i deliberationen, fokuset skal være på argumenterne og hvor gode argumenterne er fremfor på hvem, der kommer med argumenterne. Som man siger i fodbold, gå efter bolden, ikke spilleren (Fishkin, 2009, s. 43-45).

Legitimitet er også vigtigt at snakke om i forhold til stort set alle former for demokrati. Ved deliberativt demokrati er der som selvfølgelig også nogle legitimitetsproblematikker, der kan diskuteres. Det måske vigtigste er skala problemet, deliberation og deliberative processer fungerer bedst på en lille skala, når antallet af deltagere i de deliberative processer er lille. Der vil kunne opstå problemer, hvis man forsøger at udbrede deliberativt demokrati over et helt land (Dryzek, 2010, s. 21-23). For hvordan skulle deliberation kunne fungere med millioner af deltagere? Der er forskellige forslag til, hvordan man i praksis vil kunne løse dette, eksempelvis har det været foreslået, at man opretter en national helligdag i et land. Hvor alle landets borgere forventes at møde op til deliberative møder i deres lokalsamfund med deres medborgere, hvor de nødvendige informationer til deliberationen har været tilgængeligt for alle i et stykke tid (Hansen M. H., 2010, s. 100-103). Målet er så, at der bliver delibareret omkring politiske spørgsmål landet rundt således, at alle synspunkter har været repræsenteret og samtlige borgere har været en del af den deliberative proces. Det ovenstående tager dog udgangspunkt i et perspektiv på deliberativt demokrati med, at alle samfundets medlemmer skal som udgangspunkt deltage i deliberationen. Et andet perspektiv er det som er nævnt tidligere i dette kapital, at ikke alle af samfundets medlemmer behøver at deltage i deliberationen, så længe alle synspunkter på politiske emner bliver repræsenteret i deliberationen er det nok. Hermed kan antallet af deltagere i deliberative processer begrænses til en mængde personer hvoriblandt, der er forskellige holdninger i en sådan grad, at alle de forskellige synspunkter på hvad, der delibarerer om repræsenteres i deliberationen (Hansen M. H., 2010, s. 101-103).

En yderligere legitimitetsproblematik der er blevet diskuteret i litteraturen om deliberativt demokrati er hvordan, at den deliberative proces legitimitet ikke er nok til at sørge for, at de besluttede politikker er legitime. Det er Rawls syn på den deliberative proces, der er brug for flere elementer for, at den deliberative model for demokrati kan generere den nødvendige legitimitet for den førte politik for, at disse kan leve op til Rawls syn på retfærdighed. Det kan tænkes, at i den virkelige verden vil man igennem deliberation i et demokrati kunne komme frem til beslutninger, der kan klassificeres som uretfærdige (Rosenberg, 2007, s. 87).

Magt

Med dette teoriafsnit tager vi udgangspunkt i bogen 'Kontrol i det Stille', af Søren Christensen og Poul Erik Daugaard Jensen. De har lavet en seksdimensionel magtanalysemodel, hvor vi vil gøre brug af to af disse dimensioner af magt. I teoriafsnittet vil bogens forståelse af magtbegrebet blive introduceret, derudover vil den seksdimensionelle model blive introduceret, hvorefter vi afgrænser os til to af dimensionerne og beskriver disse. Afsnittet danner det teoretiske grundlag for en senere magtanalyse, hvor vi bruger magtanalysen til at undersøge magtforholdet imellem kommunalbestyrelsen og havnebestyrelsen, inklusivt forskellige aktørers magt.

Magt er et vigtigt, men upræcist, begreb. Begrebet dækker over mange forskellige påvirkningsforhold. Magt kan ikke iagttages som et bestemt fænomen, men det er nærmere udtryk for alle de fænomener, der fastholder eller ændrer på menneskelige strukturer og relationer. Overordnet set kan magtfænomener opdeles i tre kategorier, substantielle, relationelle og institutionelle. Substantielle magtfænomener er aktørorienteret og omhandler, at magt kan afledes af de egenskaber aktører besidder. Relationelle er også aktørorienterede, men der er fokuset på, at magtfænomener skabes igennem de sociale samspil, som aktører deltager i. Institutionelle magtfænomener omhandler, hvordan normer, regler, love og lignende institutionelle rammer kan påvirke og regulere aktørers adfærd (Christensen & Jensen, 2008, s. 14). Dermed skal det noteres, at magt er kompliceret, at det har mange forskellige måder, det kan udtrykkes på. Et yderligere vigtigt element ved magt er, at sandsynligheden for at kunne få sin vilje igennem, afhænger af det forløb (altså den proces), som aktørerne er en del af (Christensen & Jensen, 2008, s. 14-15). Resurser og dynamikker er begge vigtige elementer for magtforhold. Med resurser menes der autoritet, viden, evner til kommunikation og lignende, dermed omhandler resurser aktørers egenskaber, der vil kunne bruges til at udøve magt. Dynamikker omhandler strømmen af reaktioner og modreaktioner (Christensen & Jensen, 2008, s. 15). Helt specifikt benytter vi primært det substantielle perspektiv på magt.

Analysemodellen er seksdimensionel, det vil sige at modellen inkluderer seks dimensioner af magt. Disse dimensioner er direkte magt, indirekte magt, bevidsthedskontrollerende magt, magt i en garbage-can situation, institutionel magt og relationel magt (Christensen & Jensen, 2008, s. 18-20). Direkte magt omhandler den magt, der udøves direkte i de beslutningsarenaer, som findes i alle organisatoriske enheder. Det er i sådanne beslutningsarenaer, at beslutninger

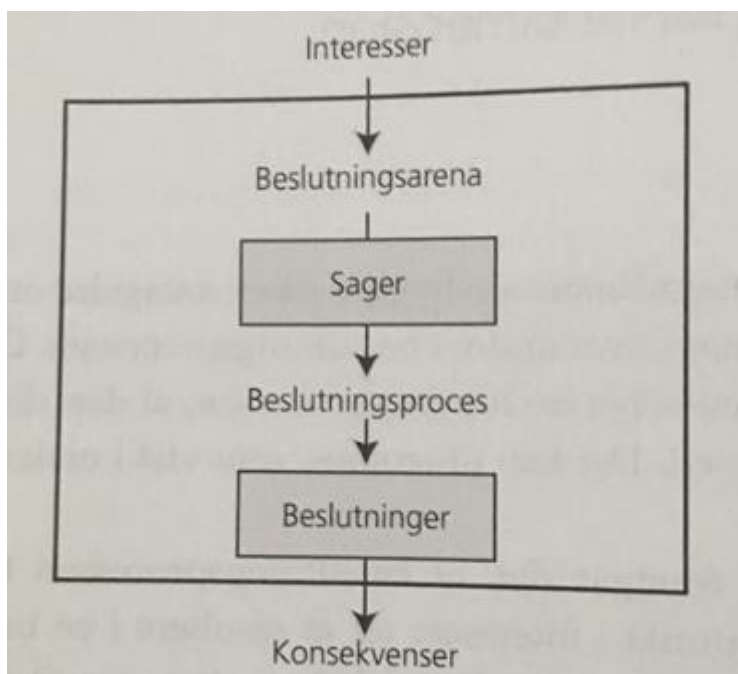
tages og interesser varetages (Christensen & Jensen, 2008, s. 18). Indirekte magt omhandler magt i forhold til indgangene og udgangene ved beslutningsarenaer. Med dette menes der eksempelvis indflydelse på den dagsorden, der er sat i en beslutningsarena. Hermed omhandler den indirekte magtdimension, hvordan forskellige aktører kan kontrollere hvilke sager, der involveres i beslutningsarenaen (Christensen & Jensen, 2008, s. 18-19). Bevidsthedskontrollerende magt omhandler, hvordan nogle aktører kan påvirke andre aktørers forestillinger om, hvad deres interesser er og hvordan, de kan søge at fremme disse interesser. Her der altså tale om en magt, hvor aktører kan forsøge at fremme visse forståelser af problemstillinger og forhindre andre forståelser og problemstillinger fra at blive taget seriøst og diskuteret (Christensen & Jensen, 2008, s. 19). Den fjerde dimension omhandler magt i en garbage-can situation, hvor der er mange sager og beslutninger i spil på samme tid, hvor der er et løst forhold imellem problemer, aktører, beslutningsanledninger og løsninger (Christensen & Jensen, 2008, s. 19). Hvad der er tilfælles for de 4 foregående dimensioner af magt er, at de er aktør fokuserede, hvilket den femte dimension ikke er (Christensen & Jensen, 2008, s. 19). Den femte dimension er institutionel magt. Denne dimension af magt omhandler, hvordan magten ligger i de institutionelle rammer for organisationer. Her er det rutiner, vaner, regler og normer, der regulerer på folks adfærd i organisationer (Christensen & Jensen, 2008, s. 19-20). Den sjette magtdimension relationel magt, omhandler, hvordan magt opstår igennem transaktioner (spil og modspil) imellem aktører via kommunikationen. Det er kommunikationen og ikke aktørernes egenskaber, der skaber magt, dette gør det relationelle magtperspektiv til en anden størrelse end substantielle magtperspektiver (Christensen & Jensen, 2008, s. 20-21).

Hermed kommer vi frem til de dimensioner af magt, som vi afgrænser os til. Vi afgrænser os til direkte magt og indirekte magt. Vi afgrænser os fra de resterende fire dimensioner af magt. Vi afgrænser os til direkte og indirekte magt, da disse dimensioner er aktør orienterede og substantielle. Derudover kan disse dimensioner af magten bruges til at forklare aktørers magtudøvelse før, under og efter en beslutningsproces. Vi har valgt at afgrænse os fra den tredje dimension af magt, kaldet bevidsthedskontrollerende magt. Hvis vi skulle have benyttet bevidsthedskontrollerende magt i vores analyse, ville det kræve, at vi havde designet vores interviews på en måde, så vi ville kunne undersøge om, der har været magtudøvelse på interviewsubjekternes interesser. Det ville være besværligt at designe en god måde til at undersøge det på. Derudover har vi afgrænset os fra den fjerde dimension, magt i en garbage-can situation. Det er tilfældet, da vi har vurderet, at magt i en garbage-can situation ville være

uinteressant for dette projekt. Dette projekt er afgrænset til én sag så at analysere magtudøvelse i en situation, hvor flere forskellige sager kæmper om opmærksomhed ville være uinteressant, for hvad vi ønsker at undersøge. Den femte magtdimension er institutionel magt. Vi har valgt at afgrænse os fra institutionel magt, først og fremmest fordi, vi ikke har den nødvendige empiri. Hvis vi havde inkluderet denne magtdimension i vores analyse, havde det haft den konsekvens, at den del af analysen ville være for tynd til at producere en veludført analyse. Derudover er institutionel magt også strukturorienteret fremfor aktørorienteret. Den sidste dimension af magt vi har afgrænset os fra er relationel magt. Som nævnt tidligere i dette teori afsnit, har vores interesse primært været i de substantielle magtperspektiver. Det betyder, at vi har fokus på aktørernes egenskaber i forhold til magtudøvelse, fremfor aktørernes relationer, spil og modspil.

Direkte magt

Direkte magt er magten til at få sine interesser tvunget igennem i en beslutningsproces på bekostning af andre interesser (Christensen & Jensen, 2008, s. 27). Den følgende figur illustrerer en model for direkte magt:

Figur 3: Direkte magt

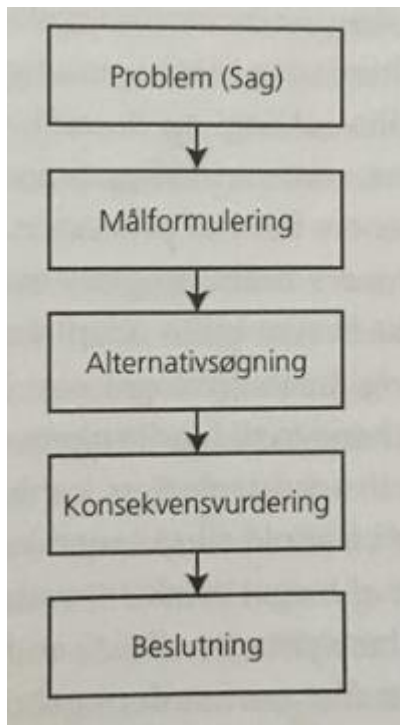
(Christensen & Jensen, 2008, s. 28)

Det antages i en direkte magtanalyse, at der er interesser på spil, når der tages beslutninger og at forskellige aktører har forskellige interesser. Dermed konkurrerer disse interesser. En direkte magtanalyse ud fra denne model vil skulle inkludere beslutningsarena, sager, beslutningsproces og beslutninger (Christensen & Jensen, 2008, s. 27-28).

Beslutningsarenaen er essentiel for en direkte magtanalyse grundet, at en direkte magtanalyse kræver, at magtudøvelsen vil kunne bestemmes på tid og sted. Beslutningsarenaen kan både være af formel og uformel karakter. Med formel karakter kan der være tale om en byrådsal, en kommunalbestyrelse og lignende formelle organer. Med uformel karakter kan der være tale om en families spisebord, hvor beslutninger tages og en bar, hvor aktører mødes uformelt for at komme til en beslutning. Det er vigtigt, at arenaen kan specificeres (Christensen & Jensen, 2008, s. 28-29).

Beslutningsprocesser foregår omkring sager, altså problemstillinger, der kan afgrænses til noget specifikt, som også kan præsenteres for aktørerne som noget, der skal tages en beslutning om. Her er der igen tale om, at en sag kan være både af en formel og uformel karakter. Med formel menes der, at det kan være et punkt på en kommunalbestyrelses dagsorden, og med uformel menes der, at det kan være et emne en gruppe ledere i en organisation diskuterer uformelt (Christensen & Jensen, 2008, s. 29).

Først og fremmest antages direkte magt at blive udøvet direkte i en beslutningsproces. Beslutningsprocessen antages have at et start- og sluttidspunkt. Der kan tidsmæssigt være tale om både en formel og uformel tidsmæssig ramme for beslutningsprocessen. En formel ramme kunne være et tilfælde, hvor en beslutningsproces i en kommunalbestyrelse er underlagt lovkrav om, hvor lang tid den mindst skal vare (Christensen & Jensen, 2008, s. 29-30). Selve beslutningsprocessen forstås i denne analysemodel som de aktiviteter, som gennemføres fra at en sag kommer i en dagsorden til, der bliver taget en beslutning. Beslutningsprocessen er en model af virkeligheden, det påstås dermed ikke, at modellen er en fuldstændig korrekt af repræsentation af virkeligheden. Det er kun en model for at fortolke og analysere virkeligheden (Christensen & Jensen, 2008, s. 27). Modellen bruges specifikt til at undersøge magtudøvelse, men den har dog begrænsninger taget i betragtning af, at magtudøvelse langt fra altid er synligt eller konkret (Christensen & Jensen, 2008, s. 30). Christensen og Jensen (2008) opstiller beslutningsprocessen ud fra den rationelle beslutningsmodel:

Figur 4: Beslutningsproces

(Christensen & Jensen, 2008, s. 31)

Med modellen starter man med sagen. Det næste punkt er målformuleringen, som er en fase hvor de mål og interesser, der skal varetages i beslutningsprocessen fastlægges. Næste skridt er alternativsøgningen, hvor man bestemmer, hvilke alternative løsninger som skal overvejes (altså hvilke løsninger der skal vælges imellem). Næste skridt er konsekvensvurderingen, hvor de forskellige løsningsforslag vurderes på baggrund af de fastlagte mål, til sidst ender man ud med en beslutning (Christensen & Jensen, 2008, s. 31-32).

En direkte magtanalyse vil ikke kunne inkludere den såkaldte udførselsfase, hvor det i mange tilfælde vil vise sig, hvilke interesser der kom igennem i beslutningen. I dette projekts konkrete case vil det sandsynligvis ikke være et stort problem, da beslutningen er konkret nok til, at det vil være muligt at determinere, hvilke interesser der kom igennem (Christensen & Jensen, 2008, s. 35-36).

Til sidst er det vigtigt at notere, at magtudøvelse i en direkte magtanalyse er, hvordan aktører med forskellige ressourcer får sin vilje igennem i en beslutningsproces. Det kan eksempelvis gøres via en påvirkning af de mål, som bliver fastlagt, gennem de løsningsforslag, der bliver overvejet, gennem de konsekvenser som bliver attribueret til de enkelte løsningsforslag eller endda igennem den afsluttende beslutning.

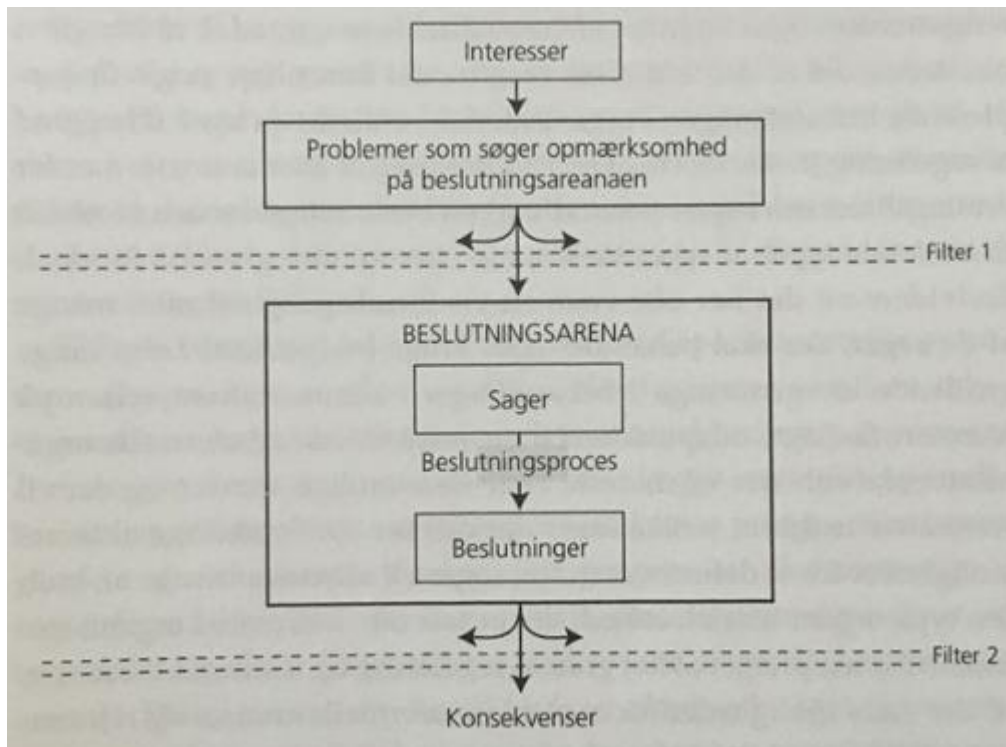
Indirekte magt

Den første dimension af magt er baseret på Robert Dahls perspektiv på magt. Men den anden dimension af magt i denne model er baseret på Peter Bachrach og Morton Baratz perspektiv på magt. Disse to politologer stillede spørgsmålstegn ved Dahls magtbegreb, eksempelvis kritiserede de Dahls magtbegreb for at kun fokusere på beslutningsprocessen. Yderligere var de kritiske overfor det perspektiv at for at kunne analysere magt kræver det, at man studerer et antal konkrete og vigtige beslutninger i en beslutningsarena (Christensen & Jensen, 2008, s. 43). Helt specifikt havde de to overordnede kritikpunkter:

”1. Dahl koncentrerer sine magtstudier om ”vigtige” sager, men angiver ingen objektive kriterier for udvælgelsen af disse sager.

2. Magt udøves ikke alene i forbindelse med sager, der allerede er optaget på beslutningstagernes dagsorden. Magt kan også udøves ved at udelukke kritiske, usikre eller problematiske sager fra dagsordenen. Denne sidste form for magtudøvelse indgår ikke i Dahls undersøgelsesmetode” (Christensen & Jensen, 2008, s. 43-44)

Specielt det andet kritikpunkt leder frem til den seksdimensionelle models anden dimension, indirekte magt. Indirekte magt omhandler, at magtudøvelse ikke nødvendigvis indebærer, at det fører frem til beslutninger, der kan også være tale om magtudøvelse ved en mangel på beslutninger. Med dette menes der en nondecision-proces, hvor aktører enten forhindrer en sag fra at komme på en beslutningsarenas dagsorden, forhindrer en beslutning fra at blive taget eller endda sørger for, at beslutningen ikke bliver implementeret ordentligt i praksis (Christensen & Jensen, 2008, s. 44-46). Hermed kan det argumenteres for, at der er tale om en magtform, hvor aktører kan sabotere sager og beslutninger, der går imod aktørernes interesser. Indirekte magt bygger ovenpå direkte magt, hvilket også reflekteres i analysemodellen, der præsenteres i Christensen og Jensen (2008):

Figur 5: Indirekte magt

(Christensen & Jensen, 2008, s. 47)

Den store forskel fra analysemodellen for direkte magt er, at der er blevet tilføjet to filtre, som skal repræsentere indirekte magtudøvelser.

Filter 1

Det første filter indeholder to mekanismer valg af beslutningsarena og regulering af, hvilke problemer, der får adgang til arenaen (Christensen & Jensen, 2008, s. 47-48). I forhold til den første mekanisme er det specielt graden af regulering i den organisatoriske enhed, der er vigtig. I organisatoriske enheder, som præget af en høj grad af regulering, vil der være mindre frihed til at vælge beslutningsarena, da der typisk vil være regler, der bestemmer beslutningsarenaen. Omvendt vil der, i mere uformelle organisatoriske enheder kunne være flere mulige beslutningsarenaer (Christensen & Jensen, 2008, s. 47-48). Altså vil valget af beslutningsarena afhænge af den individuelle organisatoriske enhed, hvor reguleret den organisatoriske enhed egentligt er. I forhold til anden del af filtret gælder det samme spektrum, organisatoriske enheder med en høj grad af regulering vil have en større grad af forudsigelighed om hvilke sager, der finder sin vej ind i beslutningsarenaen. Omvendt vil det være mere uforudsigeligt med mere løse og uformelle organisatoriske enheder (Christensen & Jensen, 2008, s. 48-50). Hermed kan der være mere frihed for aktørerne til, at de kan udøve magt i en løs og uformel

organisatorisk enhed for eksempel over valget af beslutningsarena og hvilke sager, der kan finde vej ind i arenaen.

Filter 2

I den indirekte magtmodel antages det, at organisation kan have en beslutningskapacitet, som er større end deres handlingskapacitet. Hermed menes der, at nogle organisationer vil kunne tage flere beslutninger, end de reelt vil kunne implementere i praksis (Christensen & Jensen, 2008, s. 51). Filter 2 omhandler derfor implementeringen af beslutninger, hvor aktører vil kunne have indflydelse på hvilke beslutninger, der bliver implementeret i praksis og hvordan de bliver implementeret. Aktører har dermed mulighed for at influere hvilke interesser, der bliver tilgodeset i en implementering af beslutninger. I praksis kan det tænkes at ske på forskellige måder eksempelvis hvis de aktører, der står for implementeringen har autonomi fra beslutningstagerne og kan implementere, hvordan de har lyst til. Derudover kan det tænkes at nogle beslutningstagere, som har mere magt i implementeringsfasen end beslutningsfasen vil have en interesse i formulere en beslutning uklart således, at de kan kontrollere implementeringen (Christensen & Jensen, 2008, s. 51-52).

Hollow State

I 1994 skrev R.A.W. Rhodes artiklen "The hollowing out of the state: the changing nature of the public service in Britain". Denne artikel beskrev, hvordan administrative reformer i større grad udbredte kynisme end en forøget effektivitet. Her tænker Rhodes specifikt på de reformer, der opstod under Thatcher og lignende regeringer i 1980'erne og 1990'erne. Rhodes påstand er, at disse reformer har været med til at udhule staten fordi disse reformer simpelt udulter eller udhuler staten. Deraf navnet "Hollow State" (Rhodes, 1994, s. 138).

Det er dog vigtigt at forstå, at Rhodes ikke påstår, at denne proces har fundet sted og er fuld indfaset, men nærmere, at det er en løbende proces, hvor staten grundet fire trends er på vej i denne retning.

De fire trends som Rhodes beskriver er med til at udhule staten er som følger:

"(1) Privatisation and limiting the scope and forms of public intervention."

(2) The loss of functions by central and local government departments to alternative service delivery systems (such as agencies).

(3) The loss of functions by British government to European Union institutions.

(4) Limiting the discretion of public servants through the new public management, with its emphasis on managerial accountability, and clearer political control through a sharper distinction between politics and administration."

(Rhodes, 1994, s. 138-139).

Dette er fire elementer, som Rhodes udpeger til at være med til at udhule statens magt. Dog er dette ikke kun begrænset til "central government", men gælder for eksempel også for kommuner. Endvidere er udhulingsprocessen heller ikke bare begrænset til Storbritannien (Rhodes, 1994, s. 139).

Forhold til de to første punkt mener Rhodes i stor grad, at 1980'ernes Thatcherisme og konservativregeringer verden over har været med til at skabe en situation, hvor denne proces med en gradvis udhuling af staten. Da Thatcherisme stillede et centralt spørgsmål "Behøver denne opgave at blive lavet og opfølgende spørgsmål som "behøves det at være det offentlige,

der står for det” og ”hvem ville ellers kunne gøre det”. Disse spørgsmål var med til at ændre på, hvordan der normalt blev set på omfanget af den offentlige sektor (Rhodes, 1994, s. 139).

Der er især blevet sat fokus på tre indikatorer af den offentlige forvaltning i form af; det offentlige forbrug, offentligt ejerskab af industri og antallet af offentlige ansatte. Dette er tal, som Thatcherismen har forsøgt at få ned. Dog forblev det offentlige forbrug cirka det samme i forhold til BNP, men det lykkedes at privatisere store dele af den offentlige sektor og dermed også flytte en tidligere offentlige ansatte til den private sektor (Rhodes, 1994, s. 139-140).

I forhold til det tredje punkt er det Rhodes opfattelse, at EU også har stor indflydelse på ikke bare den britiske, men også de andre medlemsstater. Rhodes understregede, at dette ikke er en diskussion for eller imod EU, men det blot er en konstatering af, at EU har stor indflydelse på dens medlemsstaters suverænitet. Den suverænitet lande som Danmark og England er med til at afgive til EU, har i stor grad overskredet den grad af suverænitet, som det var forventet at man ville afgive i 1972, hvor begge lande blev medlemsstater af EU. Dette skyldes blandt andet, at EU lovgivning overtrumfer national lovgivning. Dermed flyttes noget af staternes magt til at lovgive til EU og derved udhuler dette noget af staternes magt og styring over samfundet (Rhodes, 1994, s. 142-143)

Det sidste af de fire punkter går på NPM indvirkning på statens magt. Her er Rhodes pointe, at de markedsfremmende mekanismer og den styringsform, der ligger i NPM er med til at udhule staternes magt. Rhodes anser NPM som værende en række idéer, som i sig selv er så omsiggribende, at NPM i sig muligvis også dækker de tidligere nævnte punkter (Rhodes, 1994, s. 144).

Rhodes tager udgangspunkt i Christoffer Hoods syv komponenter i NPM doktrinen. Disse er:

1. Hands-on professionel ledelse/management i den offentlige sektor
2. Eksplicite standarder for performance og brug af kvantitative data til at måle performance
3. Større fokus på kontrol af output
4. Nedbrydning af de store bureaukratiske enheder til mindre og mere afgrænsede enheder (organisatoriske enheder/organisationer indenfor den offentlige sektor)
5. Mere fokus på konkurrence i den offentlige sektor
6. Import af ledelsesformer fra den private sektor

7. Fokus på større disciplin i forhold til resursebrug

(Hood, 1991, s. 4-5).

Rhodes mener, at den første drivkraft bag ledelsesændringer i den offentlige sektor har været præget af de 3E'er: 'Economy, efficiency, effectiveness'. Her synes der at være fokus på, at få den største værdi for pengene og at gøre bedre brug af ressourcerne. Det skal være med til at øge kontrollen, fastsætte klare mål og øge koordineringen. Rhodes mener, at NPM principperne har været med til at skabe en række reformer og ændringer i den offentlige sektor, som har til formål, at den offentlige sektor i større grad skal ligne den private sektor. Dette sker ofte uden, at der bliver taget højde for, at nogle af de offentlige opgaver er særprægede og dette bliver ikke altid anerkendt af NPM, der har haft et større fokus på omkostninger og effektivitet. Hvilket har været med til fjerne (udhule) arbejdspladser nedefra i den offentlige sektor. Altså på grund af NPM's manglende forståelse af offentlige opgaver og formål er der igennem NPM blevet fjernet arbejdspladser fra det offentlige, grundet NPM fokuset på at holde omkostningerne nede og effektivitetsniveauet oppe (Rhodes, 1994, s. 144-145).

Rhodes frygter, at alle disse fire elementer og det fokus, der ligger i disse elementer er med til at skabe en udhuling af staten. Med dette menes,

Det er menes med dette er, at statens magt og mulighed for styring af samfundet begrænset i trit med, at flere og flere opgaver ligges væk fra staten og enten ud til private aktører

eller, at de bliver varetaget i det offentlige, men hvor der er et stor fokus på, at drive det offentlige ud fra NPM principper om markedsgørelse og ledelse, som er med til at mindske statens og kommunernes mulighed for at kunne styre den offentlige sektor.

Dermed er tanken, at når det niveau af styring, som staten og kommunerne kan udøve mindskes, så mindskes deres magt og evne til at styre samfundet også. Hvis en kommune gennem selskabsgørelse opretter et selskab, som skal varetage opgaver, der tidligere har lagt under kommunen, men kommunen ingen kontrol har over selskabet, så vil det effektivt mindske kommunens magt indenfor dette område.

Hvilke konsekvenser kan Hollow State have?

Der har været undersøgelser, der har undersøgt, i hvilket omfang, at privatiseringer skaber en større effektivitet og dette er kun i ringe grad blevet underbygget. Dermed virker det ikke umiddelbart til, at der kommer en større værdi ud af at lade den private sektor overtage offentlige opgaver. I hvert fald ikke i en grad, som er sammenligneligt med det store fokus på markedsgørelse af offentlige opgaver i NPM rationale (Hansen M. B., 2010, s. 186).

Når det ikke gør den store forskel på hverken kvalitetsniveauet eller økonomisk, at der bliver foretaget privatiseringer af offentlige opgaver, så kan der være andre elementer, som man skal forholde sig til, hvis man vil ligge offentlige opgaver ud til private. En af de ting kunne for eksempel være om, at der vil kunne være et link mellem privatiseringen og korruption. Hvilket for eksempel er blevet undersøgt af John D. Donahue i 1989 og Peter Kobrak i 2002. Begge tog udgangspunkt i en tese om, at korruption ville være mere udbredte i privatiseringsregimer (Hansen M. B., 2010, s. 186).

Det kan endvidere også have påvirkning på accountability, altså hvem har ansvar og kontrol. Her har der været flere forskningsartikler, som har udtrykt en formodning om, at der vil komme en større uklarhed om hvem, der har ansvaret for hvad og at der vil komme en større grad af ansvars forflygtigelse i takt med en større grad af privatisering (Hansen M. B., 2010, s. 186-187).

Dette er alt sammen elementer, som der kan komme tvivl om, når der kommer en løbende udhuling af staten og en større del af statens opgaver bliver flyttet igennem privatisering og selskabsgørelse. Derudover kunne man forestille sig, at der vil være en periode hvor elementer, der er blevet privatiseret, ikke vil være ligeså effektive, som det offentlige var inden, at denne privatisering fandt sted.

Kapitel 4

Dette er projektets fjerde kapitel. I dette kapitel vil projektets analyser blive præsenteret.

Strategisk narrativs analyse

Dette er projektets strategisk narrativs analyser. I dette afsnit vil først den strategiske narrativs analyse på Lene Kjelgaard Jensen blive præsenteret og derefter vil den strategiske narrativs analyse på Preben Holler blive præsenteret.

Begrundelse for valg af interview personer.

Dette projekt har valgt at udføre to interview med politikere fra Thisted kommune. De to interviewsubjekter er Lene Kjelgaard Jensen og Preben Holler. Disse to er blevet udvalgt på grund af deres forskellige holdninger til placeringen af de tre vindmøller, der kom til udtryk ved afstemningen om placeringen af disse i august 2017. Lene Kjelgaard Jensen var på tidspunktet borgmester for partiet Venstre og sad i kraft af dette også som Thisted kommunes repræsentant i Hanstholms havns bestyrelse. Derved ville et interview med Lene Kjelgaard Jensen kunne give viden om både processen set fra kommunens side og ud fra havnebestyrelsens perspektiv. Preben Holler var til gengæld en ud af blot to, der stemte imod placeringen af vindmøllerne og af denne grund ville et interview med Preben Holler kunne give viden om, hvorfor han valgte at stemme imod placeringen af møllerne.

Kildehenvisninger:

Det er blevet valgt i strategisk narrativs analyserne og demokrati forståelses analyserne, at vi ikke inkluderer kildehenvisninger til de relevante interviews. Det har vi valgt, da det er tydeligt, hvilke interviews de fire analyser hver især bruger som empiri grundlag. Narrativ analyse af Lene Kjelgaard Jensen, narrativ analyse af Preben Holler, demokrati forståelsesanalyse af Lene Kjelgaard Jensen og demokrati forståelsesanalyse af Preben Holler. I de analysers titler bør det

være åbenlyst, hvilket interview analysen er skrevet ud fra. Denne disposition vil forhåbentlig forbedre læsevenligheden af afsnittene

Databeskrivelse

Analysen af det strategiske narrativ hos Lene Kjelgaard Jensen er udført på baggrund af det interview, som vi lavede med hende den 9. maj 2018. Interviewet fandt sted lokale 3.74 i Fibigerstræde 3 på Aalborg Universitet. Interviewet blev gennemført over to omgange. Den første del af interviewet tog cirka en time, hvor der her efter blev afholdt en pause, så både interviewssubjekt og interviewer kunne få et afbræk. Efter pausen blev den anden del af interviewet gennemført og denne del tog cirka tre kvarter. Den sidste del kan dog endvidere godt ses som et todelt interview, da interviewet egentlig var gennemført, men snakken mellem interviewssubjekt og interviewere fortsatte, mens diktafonen forsat optog lyd.

Aktører

Der er en række aktører i det narrativ, som bliver fremført af Lene Kjelgaard Jensen. Hun er selv en aktør i hendes narrativ, da hun er en del af både Hanstholm havns bestyrelse og en del af Thisted kommunalbestyrelse. Disse er også begge aktører i det narrativ, som Lene Kjelgaard Jensen fremfører. Endvidere er de to surf grupper Save Middles og NASA også aktører ligesom GPP Vind, der er byherre af vindmøllerne. De to sidste nævnte har deltaget i forhandlinger sammen om, hvordan begge parter kan få det bedst mulige ud af vindforholdene. De har sammen lavet en hensigt erklæring om, at de sammen vil finde frem til en aftale, men Lene Kjelgaard Jensen udtrykker i narrativet, at hun ikke ved, hvordan det går med forhandlingerne.

Konflikt

Lene Kjelgaard Jensen udtrykker i sit narrativ, at hun ikke mener, at der har været en egentlig konflikt, når det kommer til udvidelsen af Hanstholm havn og placeringen af de tre vindmøller. Dette hænger sammen med, at der i hele lokalområdet har været stor opbakning til udvidelsen af Hanstholm havn. Hun beskriver endvidere i sit narrativ, at der i Hanstholm og omegn har været snakke om at udvide havnen lige siden 1980'erne. Dette synspunkt italesætter Lene

Kjelgaard Jensen især gennem sit narrativ ved en anecdote om et høringsmøde, hvor beboerne nærmest shh'ede på dem, der klagede, fordi alle i området føler, at havneudvidelsen vil være ufattelig vigtig for Hanstholm og hele lokalområdet.

Dog ligger hendes narrativ dog ikke skjul på, at der har været personlige problematikker i forbindelse med placeringen af vindmøllerne, hvor Save Middles har anklaget hende og Per Skovmose for at være inhabile i beslutningen og hun har oplevet chikane fra visse, mere autonome, dele af surfermiljøet.

I slutningen af interviewet italesætter Lene Kjelgaard Jensen, at hun ikke føler, at der er noget problem for kommunen og lokalpolitikere i at styre en kommunal selvstyrehavn. Da der sidder en repræsentant for kommunen i havnens bestyrelse og melder tilbage til kommunen. Hun udtrykker gennem sit narrativ, at det er hendes fornemmelse, at hele kommunalbestyrelsen synes, at havnen er rigtigt tæt på og at dette også skal være sådan, fordi kommunen skal stille en garanti på en halv milliard kroner. Der er dog andre typer af selskaber, der er langt svære for kommunen af kontrollere. Navneligt forskellige fonde især udtrykker Lene Kjelgaard Jensen bekymring omkring de erhvervsdrivende fonde, som for eksempel DanWEC¹. Men også paragraf 60 selskaber, hvor borgmestre kan sidde og sige fra og til uden, at borgmesteren har et mandat med hjemmefra. Disse to organisationsformer som Lene Kjelgaard Jensen ikke mener, at der er nogen større kontrol med ude i kommunerne. Dette er især problematisk, da beslutninger kan blive truffet af bestyrelsernes medlemmer uden, at der er mandat fra kommunernes side til at træffe disse beslutninger. Hun fortæller videre, at der i Thisted kommune er blevet oprettet en følgegruppe, som har til formål at følge dagsordenen i disse paragraf 60 selskaber. Rent juridisk er ansvaret og beslutningskraften placeret længere uden for kommunernes kontrol i disse paragraf 60 selskaber.

Her er det nemmere for en kommune at holde styringen af en kommunal selvstyrehavn, hvis man har den rigtige fordeling af rollerne. Mens paragraf 60 selskaber og erhvervsdrivende fonde har mere magt til at drive sig selv uden om kommunernes kontrol. Især overfor de erhvervsdrivende fonde udtrykker Lene Kjelgaard Jensen bekymring, da de er blevet skiftet og har fået defineret deres formål, så kører disse fonde deres eget løb og hvis de vil kan de beslutte

¹ Erhvervsdrivende fond for bølgeenergi, hvor de involverede parter blandt andet er Aalborg universitet, Thisted kommune, Region Nordjylland og Hanstholm havn.

at lave en ændring i fondens², så kan bestyrelsen i den erhvervsdrivende fond gøre dette uden om kommunen.

Hun synes, at der kan være nogle problematikker i forbindelse med nogle typer af selskabsgørelse. Hvor man som kommune simpelthen ikke har den rette demokratiske kontrol over nogle af de udvalg og selskaber, som der af en kommune er blevet oprettet.

Arena

Der er en række arenaer i Lene Kjelgaard Jensens narrativ. Den første arena er naturen i hele området i Thisted kommune. Denne giver en række muligheder, men i denne sammenhæng giver den også en række begrænsninger. Det er for eksempel ikke muligt at placere de tre omtalte vindmøller anderledes end, der hvor de er blevet placeret, på grund af at naturen sætter begrænsninger. Disse begrænsninger tager blandt andet form af at meget af naturen er fredet og af denne grund mener Lene Kjelgaard Jensen kun, at de tre vindmøller kunne placeres, hvor de er blevet placeret. Det har simpelthen ikke været andre muligheder og af denne grund ville placeringen af de tre vindmøller heller ikke kunne flyttes på trods af både NASA og Save Middles bekymringer for konsekvenserne af placeringen af den ene vindmølle.

Igennem hendes narrativ italesætter Lene Kjelgaard Jensen også havnebestyrelsen, som værende den arena, hvor beslutningen af placeringen af de tre vindmøller er blevet truffet. Selvom at ydre omstændigheder ifølge Lene Kjelgaard Jensen i stor grad traf den endelige beslutningen af, hvor det kunne lade sig gøre at placere vindmøllerne.

Da placeringen af de tre vindmøller skulle stemmes igennem, så italesætter Lene Kjelgaard kommunalbestyrelsen, som den arena, hvor næsten alle var enige i og stemte placeringen af de tre vindmøller igennem. Lene Kjelgaard Jensen berørte også i sit narrativ, hvad hun opfattede som, bevæggrundene til at Preben Holler og Jens Otto Madsen stemte imod forslaget. Her lagde hun vægt på, at Preben Holler har en søn, der er surfer og at Preben Holler derigennem har kontakt til surfermiljøet. Jens Otto Madsen havde ifølge narrativet, som Lene Kjelgaard Jensen afgav, også kontakt til surfermiljøet og kendskab til "Save Middles" bevægelsen før gruppen opstod.

² Vedtægter og bestemmelser

Løsning

Selv om Lene Kjelgaard Jensen igennem sit narrativ udtaler, at hun ikke som sådan mener, at der har været tale om en egentlig konflikt i forbindelsen med placeringen af vindmøllerne, så har hun alligevel italesæt en løsning på dette. Gennem hendes narrativ fortæller Lene Kjelgaard Jensen, at hun og havnebestyrelsen har været med til at igangsætte forhandlinger mellem GGP Vind og NASA, der skal sikre, at det vil være muligt at slukke vindmøllerne på de tidspunkter, hvor der er de bedste vindforhold for surfing.

Når det kommer til løsningsforslag til problematikken omkring kommunal kontrol over kommunale selskaber italesætter Lene Kjelgaard Jensen gennem sit narrativ, at hun i hvert fald ”ikke nogensinde mere” vil anbefale at lave et område, der kommer ind under en erhvervsdrivende fond, da dette er med til at udhule den magt, som det lokale demokrati har over de processer, der findes sket i disse erhvervsdrivende fonde. For når beslutninger og processer bliver flyttet fra det lokale demokrati og ind i disse fonde forsvinder graden af kontrol over beslutningerne og det er ikke længere kommunen, der bestemmer graden og tempoet på den udvikling, som vil komme til at ske indenfor det område, at den erhvervsdrivende fond er placeret.

I et paragraf 60 selskab kan problematikken løses anderledes ved, at der for eksempel aftales, at borgmestrene skal have et mandat med hjemmefra, så den privatpraktiserende borgmester ikke bare til bestyrelsesmøder, i paragraf 60 selskaber, kan udtrykke holdninger, der er borgmesterens egne holdninger og ikke kommunens holdninger.

International/national

Lene Kjelgaard Jensens narrativ er ikke i særlig stor grad af en international eller national type, da hun kun sjældent bevæger sig ind på disse to niveauer. Hun kommer dog ind på dette, når hun italesætter konfrontationen med Save Middles set i forhold til, hvor dialogen med NASA har været god. Her vurderer Lene Kjelgaard Jensen, at forskellen på, hvordan de to aktører har ageret komme af, at NASA og dets medlemmer har en lokal forankring, mens Save Middles består af en Facebook side og en masse mennesker fra ikke bare Danmark men også fra resten verdenen.

Lokal

Lene Kjelgaard Jensen italesætter i stor grad sit narrativ lokalt. Hun kommer ind på, at der ikke er det store, som hun kan gøre, som borgmester, når der er blevet stemt en beslutning næsten ensidigt igennem og der først efter denne afstemning er kommet en ny aktør i form af Save Middles, der synes, at hele beslutningen skal gøres om. Det gør det endvidere svære at forholde sig til denne gruppe, når gruppen i stor grad består af en Facebook side, hvor det kan være svært at sætte ansigt på hvem, der har hvilken rolle og hvem, der eventuelt kan inviteres til drøftelser. Imens er det anderledes nemt, for kommunen, at forholde sig til surfergruppen NASA, som kommunen kender og har samarbejdet med i årevis i forskellige sammenhænge. Hvilket Lene Kjelgaard Jensen udtrykker formodentlig også har været en af de årsager til, at der har været en anderledes rolig form for dialog med NASA end, at der har været med Save Middles. Endvidere har kendskabet til NASA også været med til at gøre det muligt for havnebestyrelsen at sætte et møde op mellem GPP Vind og NASA.

Problem

Igennem narrativet opsætter Lene Kjelgaard Jensen et muligt problem i forhold til de nyvalgte politikere og organisationsformer. For de førstegangsvalede politikere vil der være en stor naturlighed omkring at nedsætte disse erhvervsdrivende fonde og paragraf 60 selskaber fordi, det har været naturligt igennem al den tid, som de har været politikere, mens mere erfarne politikere vil have oplevet, at de har haft en større beslutningskraft omkring, det der nu oftere og oftere ligges ud i kommunale selskaber og fonde.

Konklusion

Lene Kjelgaard Jensens narrativ er i stor grad fokuseret på det lokale niveau og på, hvordan hun og kommunen har ageret og handlet i forskellige situationer. Hendes narrativ er i stor grad præget af samarbejde, hvor der har været en god dialog med surfergruppen NASA. Denne dialog har været god igennem mange år, hvor der er blevet fundet løsninger på forskellige problematikker både på opfordring af NASA og med hjælp fra NASA. Derfor har det været

naturligt, at den gode dialog har forsat i forbindelse med, at der har skulle sættes vindmøller op i forbindelse med udvidelsen af Hanstholm havn. Her indgav NASA et hørings svar under høringsprocessen om deres bekymringer om hvad placeringen af den ene vindmølle kan betyde for Middles. Dette har ledt til dialog mellem Middles og GPP Vind, der på baggrund af denne bekymring har afsat penge til at kunne slukke den ene vindmølle i perioder, hvor det vil være bedst for surferne. Disse forhandlinger har været opsat af havnebestyrelsen for Hanstholm havn. Lene Kjelgaard Jensens narrativ har altså i stor grad været løsnings orienteret.

Preben Holler

Databeskrivelse

Dette er projektets strategisk narrativs analyse af interviewet med Preben Holler. Dette var det andet af de to interviews, der blev gennemført. Altså havde vi fået samlet data fra det første interview med Lene Kjelgaard Jensen og det var muligt for os at implementere denne viden i interviewet med Preben Holler. Dette interview blev gennemført i Preben Hollers hjem i Klitmøller den 14. maj 2018.

Det, at interviewet er foregået i interviewsubjektets eget hjem, kan betyde, at interviewsubjektet vil føle sig mere tryk og dermed er mere villig til at åbne op for interviewerens.

Aktører

Der er en række aktører i det narrativ, som Preben Holler udtrykker gennem interviewet. De mest centrale af aktørerne er havnebestyrelsen, som har valgt placeringen af de tre vindmøller, dernæst kommunalbestyrelsen, som har vedtaget placeringerne af de tre vindmøller. Lene Kjelgaard Jensen bliver italesat som en aktør indenfor begge af de to tidligere nævnte aktørgrupper. De sidste aktører Preben Holler italesætter er de to surf grupper Save Middles, som Preben Holler mener har talt sig selv udenfor indflydelse inden, at de har sat sig ved forhandlingsbordet, og NASA, der sammen med GPP Vind har været med til at forhandle om en løsning vedrørende placeringen af den ene af de tre møller.

Konflikt

Preben Holler sætter igennem hans narrativ i interviewet en konflikt op mellem surferne og havne- og kommunalbestyrelsen. Konflikten handler om placeringen af en af de tre vindmøller, der er med til at finansiere udvidelsen af Hanstholm havn. Grunden til konflikten er, at surferne eller kommunalpolitikere, som ham selv, ikke har haft mulighed for at kunne påvirke, hvor placeringen af møllen ved Middles skal placeres. Dette ser Preben Holler som problematisk, da Middles er et af de surf spots, der gør, at området Cold Hawaii er et surf område i international verdensklasse og medvirkede til, at mange surfere og andre har valgt at slå sig ned i Klitmøller.

Endvidere italesætter Preben Holler også, at der er et problem med informationsniveauet, der har været under hele processen. Han mener ikke, at der har været nok åbenhed omkring, hvorfor placeringen har været, som den har været og at der simpelthen ikke er blevet lyttet til surfernes bekymringer omkring placeringen af den ene vindmølle og de konsekvenser, som placeringen kan have for Middles. Preben Holler kritiserer også grundlaget for placeringen af møllerne er blevet, som de er blevet, da dette synes at være blevet besluttet på baggrund af en DTU rapport, som er blevet udarbejdet af en mand, der har indrømmet, at han ikke har den store faglige ekspertise, når det kommer til vind³.

Preben Holler sætter også en konflikt op omkring organisationsformen (kommunal selvstyrehavn) for Hanstholm havn, da der kun er en politiker placeret i Hanstholm havns bestyrelse. Han udtrykker forståelse for, at det er blevet valgt kun at have en politiker i havnebestyrelsen, da det i større grad er faglig ekspertise, som havnen har behov for. Men det er Preben Hollers overbevisning, at Lene Kjelgaard Jensen ikke har været åben nok omkring, hvad der er foregået i havnebestyrelsen og at dette skader kommunens mulighed for at føre den rette kontrol over havnen.

Til sidst mener Preben Holler ikke, at høringsprocessen har været tilstrækkelig, da der som regel vil være en større høringsproces igangsat, når det kommer til placeringen af vindmøller blandt andet grundet, at det er de færreste, der har lyst til at bo i nærheden af en vindmølle.

Preben Holler mener generelt, at den, ifølge ham, hurtige proces skyldes, at vindmøller skulle være nettilsluttede senest den 20 februar for at kunne få mulighed for at udnytte EU

³ Det skal konstateres at rapporten er udarbejdet af to personer og ikke én enkelt forsker.

kommissionens statsstøtte godkendelse for den grønne ordning, der vil give et tilskud på 25 øre kWh. Dette mener Preben har været årsagen til, at der ikke er blevet lyttet til surfernes bekymringer.

Arena

Preben Holler italesætter flere arenaer i hans narrativ gennem interviewet. Han italesætter, hvordan naturomgivelserne, havet og vinden har haft stor betydning for ikke bare Klitmøller men hele Thy og den gode fortælling herom. Dermed har naturen som arena også været med til at forme Klitmøller og Cold Hawaii som arenaer, da omgivelserne har haft stor betydning for, hvordan disse arenaer er blevet udformet. Havde det ikke været for disse naturomgivelser ville Cold Hawaii ikke have de samme surf spots at tilbyde og Cold Hawaii havde slet ikke haft det samme stærke brand, som har været med til at både skabe den gode fortælling og den store efterspørgsel på lejligheder i Klitmøller.

Derudover italesættes to andre arenaer, der har haft gensidig indflydelse på hinanden, i form af kommunalbestyrelsen og havnebestyrelsen. Hanstholm havn er ejet af Thisted kommune og derfor skal kommunen for eksempel godkende havnens budgetter. Men Hanstholm havnebestyrelse har også haft indflydelse på kommunen, da beslutningen om placeringen af de tre vindmøller har været under havnebestyrelsen, men har skulle stemmes igennem af kommunalbestyrelsen.

Løsning

For at danne et overblik over løsninger og problemer vil det her i kort form blive risset op, hvilke konflikter Preben Holler i sit narrativ kom ind på: 1) surfere og kommunal/havnebestyrelse, 2) informationsniveauet, 3) organisationsform, 4) høringsperioden og 5) tilskud til vindmøllerne.

De konflikter som Preben Holler præsenterer i narrativet virker alle sammen til at have en simpel løsning. De fleste af problemerne, der er italesat synes at være forbundet til et tidspres for at få vindmøllerne opført og nettilsluttet inden udløbet af EU kommissionens statsstøttegodkendelse af den grønne ordning. Her kunne en løsning på dette ifølge Preben Holler have været at vente på, at der kom en ny støtteordning, som Preben Holler formoder, at der vil komme. Dette havde også løst problem 5) med tilskud til vindmøller, da det i så fald

ville være muligt at få tilskud til vindmøllerne selv om, at de ville blive nettilsluttet senere end den 20. februar 2018. Det vil også kunne have åbnet op for dialog om placeringen af vindmøllerne, da der ikke længere ville være samme tidspres for at få vindmøllerne hurtigt op. I forhold til dette italesætter Preben Holler også en anden løsning. Han mener, at det burde være en simpel ting at placere vindmøllerne anderledes, at der ikke er fredninger eller andet til at forhindre vindmøllerne blevet placeret anderledes indenfor erhvervsområdet.

I forhold til problemet med organisationsformen italesætter Preben Holler gennem sit narrativ, at han tror at problemet med, at Lene Kjelgaard Jensen, ifølge ham, har været for enerådig og holdt meget information for sig selv bliver løst af sig selv, da kommunalbestyrelsens plads i havnebestyrelsen følger borgmesteren i kommunen. Hvilket betyder, at Lene Kjelgaard Jensen bliver afløst af den nye borgmester fra Socialdemokratiet Ulla Vestergaard.

International/national

Der bliver i Preben Hollers narrativ italesat, hvordan brandet Cold Hawaii er kendt i hele verden, hvilket han bakker op om med en anekdote fra Maldiverne, hvor der både var reklamer for Cold Hawaii og meget snak om Cold Hawaii, da han var taget med en række unge surfere til et surf mesterskab. Ingen kendte til Thisted kommune, men de fleste vidste hvad og hvor Cold Hawaii var. Dette mener Preben Holler skal ses som et vigtigt element, når den gode historie om Klitmøller og Thisted kommune skal ud til verdenen. Derved frygter han, at placeringen af den ene vindmølle vil kunne skade Cold Hawaii brandet og dermed også den gode historie for kommunen.

Lokal

Det er i Preben Hollers narrativ klart, at Thisted kommune ville kunne få mere ud af Cold Hawaii brandet, hvis kommunen var i stand til at bevare ikke bare den gode historie om Klitmøller, Cold Hawaii og Thisted kommune. Preben påpeger, at virksomhederne i området i større grad er begyndt at tage den gode historie til sig og også selv sætte deres brand ind i kontekst af den gode historie. Den gode historie er med til at skabe muligheder både for lokale virksomheder, men også for Thisted kommune, da historien om de gode vindforhold, bølger og det frisindede miljø omkring Klitmøller er med til at tiltrække ressourcestærke borgere til

især Klitmøller, men også Vorupør er begyndt at kunne tiltrække mennesker fra andre kommuner igennem den gode historie.

Problem

Gennem Preben Hollers narrativ er det tydeligt, at der er et problem med placeringen af den ene af vindmøllerne. Dette problem vil kunne skade den gode historie, der er med til at give området en række gode muligheder og derfor ville løsningen på problemet være at man i tide skulle have flyttet placeringen af den ene vindmølle, så den ikke ville kunne skade Middles.

Der er et sekundært problem i form af den måde, hvorpå Lene Kjelgaard Jensen har administreret hendes rolle som kommunens repræsentant i havnebestyrelsen på. Dette er dog et meget midlertidigt problem, da Lene Kjelgaard Jensen vil blive afløst af den nye socialdemokratiske borgmester, som Preben Holler tror vil være bedre egnet til positionen.

Konklusion

På baggrund af analysen af det strategiske narrativ i interviewet med Preben Holler kan det konkluderes, at Preben Holler især sætter et bestemt narrativ op. Dette narrativ handler om, at surfernes bekymringerne er blevet ignoreret. Dette skyldes især tidspresset for at kunne få vindmøllerne nettilsluttet inden den 20. februar 2018. Når dette er vigtigt skyldes det, at dette vil kunne påvirke en pris, der vil kunne tages for leje af grunden, hvorpå vindmøllerne bygges. Hvilket skal være med til at finansiere udvidelsen af Hanstholm havn.

Dette narrativ trækker spor ind i andre narrativer om, at placeringen af vindmøllerne vil kunne skade den gode fortælling om området, som brandmæssigt har en værdi for området, der ikke rigtigt kan gøres op i penge (læs: goodwill og muligheder for udnyttelse af brand i både kommunens og virksomheders fortælling om sig selv).

Demokratiforståelsesanalyser

Her vil vores demokratiforståelsesanalyser blive præsenteret. Der er blevet valgt at lave en analyse ud fra deliberativt demokrati på Lene Kjelgaard Jensens narrativ og en analyse ud fra repræsentativt demokrati på Preben Hollers narrativ

Demokratiforståelsesanalyse af Lene Kjelgaard Jensens narrativ

Det kommende afsnit vil være en demokratiforståelsesanalyse af Lene Kjelgaard Jensens strategiske narrativ. Denne demokratiforståelsesanalyse vil blive foretaget ud fra en deliberativ demokrati-forståelse.

I teori afsnittet for deliberativt demokrati er der blevet opstillet fem kriterier for den deliberative proces. Dette er disse fem kriterier, som der vil gøres brug af i denne analyse.

De fem kriterier er som følger:

1. Informationsniveau
2. Substantiv balance
3. Diversitet
4. Ansvarsbevidsthed
5. Lige overvejelse

Disse kriterier vil blive gennemgået et efter et ud fra det narrativ, som Lene Kjelgaard Jensen har afgivet. Det vil i hvert af kriterierne blive set på, hvordan disse har været i spil, før, under og efter den politiske proces. Til sidst vil der blive givet en samlet vurdering af, hvordan det samlet kan ses ud fra en deliberativ demokrati forståelse.

Det første kriterie er informationsniveauet. Har befolkningen haft det rette informationsniveau i denne case? Her har Lene Kjelgaard Jensen italesat, at der lige siden 1980'erne har været et ønske om at udvide Hanstholm havn. Dermed kan der på denne del af processen siges, at det ikke er noget, som er kommet ud af det blå. Endvidere blev det i 2013 forsøgt at sende et projekt for udvidelse af Hanstholm havn i licitation. Men dengang blev den anslåede pris nærmest det dobbelte af, hvad der var estimeret og projektet blev lagt på is for en stund. Til kommunalvalget kort efter gik praktisk talt samtlige lokalpolitikere i kommunen til valg på at få udvidet Hanstholm havn. På baggrund af dette vurderes det, at informationsniveauet omkring ideen om at udvide Hanstholm havn i hvert fald har været til stede.

Men dernæst følger den egentlige høringsproces om, at det i denne forbindelse har været muligt at blive hørt. Selve høringsperioden beskriver Lene Kjelgaard Jensen skal leve op til en række formelle krav, som høringsperioden har levet op til. I forbindelse med høringsprocessen blev der indgivet flere høringsvar. Blandt andet et svar fra NASA, der udtrykte forståelse for planerne for udvidelsen af Hanstholm havn og accept af, at surf spottet Fakir i denne forbindelse ville forsvinde. Men der blev også udtrykt bekymring om, hvad den tredje vindmølle ville kunne betyde for surf spottet Middles. Dermed kan det vurderes, at også denne del af processen er forløbet fint set ud fra et deliberativt demokrati synspunkt.

Herefter følger et meget centralt element. Informationsniveauet omkring de konsekvenser som placeringen af den tredje vindmølle vil kunne have for Middles. I denne forbindelse har DTU på vegne af GPP Vind og Hanstholm havns bestyrelse produceret en rapport, der hedder "Wind turbine influence on surfers wind conditions at Hanstholm", der konkluderer "*Generelt er indflydelsen af de nye vindmøller ganske begrænset og i samme størrelsesorden som de eksisterende mindre møller.*" (Larsen & Andersen, 2017, s. 6). Denne rapport ligger offentligt tilgængeligt og bør derfor være muligt for de interesserede parter at få fat på. Hvilket også indikerer, at informationsniveauet burde være tilfredsstillende.

Det andet kriterie er om, at der har været en substantiv balance. Flere af emnerne er blevet berørt under det første kriterie og der vil af denne grund kun blive henvist til dem i stedet for at beskrive dem. For at der skal have været en substantiv balance kræver det, at begge parter har kunne komme til ordet og få udtryk deres argumenter. Her har det igennem høringsprocessen været muligt at få luftet eventuelle bekymringer, hvilket NASA benyttede sig af. Denne bekymring blev mødt med en rapport fra DTU, som umiddelbart afviste surfernes

bekymringer. Havnebestyrelsen har endvidere fået udarbejdet en business case for havneudvidelsen, hvilket har været med til at sikre, at det ville være økonomisk rentabelt at udvide Hanstholm havn. Dermed har DTU rapporten været med til at undersøge, hvilken byrde, der ville kunne komme ud af havneudvidelsen, mens business casen her været med til at måle, hvilken værdi, som havneudvidelsen ville kunne skabe. Dermed er der blevet etableret en måde, hvor på værdi og byrde af politikken kan måles. Der er ikke igennem Lene Kjelgaard Jensens narrativ blevet fastslået en måde, hvor på disse ting kan evalueres på. Dette skyldes formodentlig manglende opmærksomhed fra enten interviewerens side eller en mangel i interviewguiden.

Det tredje kriterie er diversitet af synspunkter. Her tænkes der på om alle har haft mulighed for at kunne fremføre deres synspunkt. Det vil være muligt for alle, at de ville kunne fremføre deres synspunkt under høringsperioden. Dermed har det været muligt for alle, at få deres synspunkt frem i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslaget om udvidelsen af Hanstholm havn. Dette har også været muligt i denne offentlige debat, hvilket illustreres ved det store antal læserbreve og debatindlæg, der har været hen over sommeren og efteråret i forbindelse med placeringen af vindmøllerne.

Det fjerde kriterie hedder løst oversat på dansk samvittighedsfuldhed eller ansvarsbevidsthed. Dette handler om, i hvilken grad deltagere i debatten vil være villige til at overveje hinandens argumenter. I forhold til dette punkt vil vi opstille havnebestyrelsen og kommunalbestyrelsen som en samlet aktør og NASA og Save Middles som to forskellige aktører. Igennem Lene Kjelgaard Jensens narrativ fastlægger hun, at der har været samtaler og forhandlinger med NASA igennem det meste af forløbet. Begge parter har været villige til at bøje sig for eksempel har NASA accepteret et tab af surf spottet Fakir og kommunal/havnebestyrelsen har været med til at opsætte en forhandlingssituation mellem NASA og GPP Vind, der havde afsat penge til, at vindmøllerne vil kunne stå stille i nogle perioder, så surferne vil kunne komme på vandet, når vind- og bølgevilkår er bedst.

Dermed kan det siges, at der igennem Lene Kjelgaard Jensens narrativ har været en vis ”samvittighedsfuldhed” mellem NASA og kommunal/havnebestyrelsen. Dog er dette ikke helt tilfældet, når det kommer til Save Middles. Her har tonen været anderledes hård og skarp. Hvor det igennem Lene Kjelgaard Jensen narrativ fremgår, at hun vurderer, at dette skyldes, at Save Middles og dets medlemmer ikke er lokalt forankret. Dog fremgår det også af hendes narrativ, at Save Middles også var inviteret med til forhandlingerne mellem GPP Vind og NASA.

Endvidere vurderer hun, at tonen efterhånden også er blevet noget mere forsonende fra Save Middles side.

Det femte og sidste kriterie er, at alle skal have haft mulighed for, at de ville kunne deltage i deliberationen og at alle argumenter vil blive vurderet ud fra substansen i argumentet og ikke hvem, der er afsender af argumentet. Dette er svært at forholde sig til ud fra det interviewmateriale og det narrativ, der ligger til grund for denne analyse. Dette vil dog forsøges alligevel. Set fra kommunal- og havnebestyrelsens side har der været lyttet til en del argumenter gennem hele forløbet. Der har været en DTU-rapport, en VVM-rapport, en business case, som alle har været med til at forme, hvor vindmøllerne er blevet placeret, hvordan havneudvidelsen vil finde sted og hvordan dette vil kunne lade sig gøre økonomisk. Der har også været argumenter imod dette fra Save Middles side. Der er for eksempel blevet produceret en økonomisk rapport, af et af Save Middles medlemmer, der redegør for den økonomiske betydning, som surfing har for området. Dette vurderer Lene Kjelgaard Jensen kan være svært at forholde sig til. For når det ligger en business case og en DTU-rapport, som redegør for, at det burde være muligt at udvide havnen og undgå at skade Middles i større grad end før opsætningen af de tre nye vindmøller, så kan det være svært at vurdere, i hvilken grad en rapport udarbejdet af studerende kan opveje sig med dette.

Dermed er der igennem Lene Kjelgaard Jensen narrativ blevet redegjort for, at der i hvert fald er kendskab til Save Middles argumenter. Hun indikerer også, at det har været forsøgt at forholde sig til disse, men det er blevet vurderet, at for eksempel buisnes casen og DTU-rapporten vejer tungere end Save Middles rapport.

Samlet vurdering

Det er den samlede vurdering af denne analyse, at det godt vil kunne vurderes, at der har fundet en deliberation sted ud fra det narrativ, som Lene Kjelgaard Jensen har afgivet. Dette vurderes på baggrund af, at alle fem kriterier, som i denne analyse er blevet brugt til at vurdere om, at der har fundet en deliberation sted, har været mødt.

I dette afsnit vil Preben Hollers Strategiske narrativ bliver analyseret ud fra en repræsentativ demokratiforståelse. I denne analyse vil det centrale element være om, at der har fundet en repræsentation sted. Da dette er en central indikator for det repræsentative demokrati.

Igennem Preben Hollers strategiske narrativ, så har Preben Holler italesat, at han vurderer, at der ikke er blevet lyttet til surfernes bekymringer i forbindelse med, at placeringen af den ene vindmølle vil kunne skade surf spottet Middles. Han mener, at denne beslutning er blevet truffet på baggrund af, at der har været et tidsmæssigt pres for at kunne nå at få behandlet beslutningen og få etableret og nettilsluttet vindmøllerne inden, at EU Kommissionens statsstøttegodkendelse af den grønne ordning ville udløbe og derfor har processen foregået i et tempo, hvor det ikke har været muligt at tage højde for surfernes bekymringer. Dette er på trods af, at Preben Holler mener, at det ville være muligt, at placere de tre vindmøller på en måde, så disse ikke ville beskadige surf spottet Middles.

Dette mener Preben Holler både kunne og burde være anderledes. Det havde det for eksempel været, hvis Preben Holler selv havde været kommunens repræsentant i Hanstholm havns bestyrelse. Da han selv havde kendskab til surferne og deres bekymringer om, hvad en ”forkert” placering af en vindmølle potentielt vil kunne have af konsekvenser for et surf spot som Middles. Dermed vurderer Preben Holler, at en repræsentation af surferne i havnebestyrelsen kunne have flyttet placeringen af den ene vindmølle og i og med, at Preben Holler også mener, at det vil være muligt at placere vindmøllerne anderledes, i kraft af det er erhvervsområde, så ville problematikken, ifølge Preben Holler, være undgået. Preben Holler stemte selv imod beslutningsforslaget til placeringen af de tre vindmøller, da han netop mente, at placeringen af den ene mølle vil kunne beskadige surf spottet Middles. Dermed stemte Preben Holler altså imod forslaget grundet, at han præsenterede surfernes interesse. Hvilket gør, at Preben Holler lever på til, der er blevet defineret for, hvornår man som politiker repræsenterer andre. Preben Holler har været responsiv på vegne af surfermiljøet og deres interesser i denne sag. Han har både prøvet på at fremme surfernes interesser ved at stemme imod placeringen af de tre vindmøller og taler i stor grad surfernes sag igennem hans narrativ.

Der ved vil et ud fra en repræsentativ demokratiforståelse siges, at der ikke har været nogen repræsentation af surferne i havnebestyrelsen igennem det narrativ, som Preben Holler har formidlet. Der var nemlig, ifølge Preben Holler, ikke nogen i havnebestyrelsen, der enten havde kendskab til, hvordan placeringen af vindmøllerne kunne påvirke surferne, eller havde interesse for dette. Det, at surferne ikke har været repræsenteret i havnebestyrelsen, har haft stor indflydelse på, hvordan forløbet er endt ud. Dette mener Preben Holler, da kommunalbestyrelsen var under et tidspres for at få udvidelsen igennem hurtigst muligt. Dette betyder, at hvis der havde været en repræsentation af surferne i havnebestyrelsen, så havde den tredje vindmølle været placeret anderledes og der ville ifølge Preben Holler ikke have været nogen konflikt. Dermed ville det ifølge dette narrativ have været vigtigere med en præsentation af surferne i havnebestyrelsen end i kommunalbestyrelsen. Da kommunalbestyrelsen var under tidspres for at stemme forslaget igennem og dermed var det i første omgang ligegyldigt, at Preben Holler og Jens Otto Madsen, i kommunalbestyrelsen, repræsenterede surferne og deres synspunkter. Altså for at opsummere fandt der ikke en repræsentation af surferne sted i havnebestyrelsen, men surferne blev repræsenteret i kommunalbestyrelsen af Preben Holler og Jens Otto Madsen.

Betragtninger af resultaterne af demokratiforståelsesanalyse

Det er igennem de to forskellige demokratiforståelsesanalyser af de to lokalpolitikeres narrativ kommet to meget forskellige artede konklusioner. Det er igennem demokratiforståelsesanalysen kommet frem, at det ikke virker til, at de to lokalpolitikere har oplevet denne samme virkelighed. Eller at de i hvert fald ikke giver udtryk for at have oplevet den samme virkelighed igennem deres narrativ. Dette har betydet, at de to resultater af analyserne er blevet meget forskellige i forhold til hinanden.

Først synes demokratiforståelsesanalysen på Preben Hollers strategiske narrativ at give udtryk for, at der kun i ringe grad havde fundet en repræsentation af surferne sted. Mens demokratiforståelsesanalysen på Lene Kjelgaard Jensens strategiske narrativ gav et fuldstændigt andet indtryk af begivenhederne.

Mulige fejlkilder i forbindelse med konklusionen på narrativet i forhold til den virkelige proces?

Hvis forløbet var blevet opsat anderledes for eksempel ud fra Preben Hollers narrativ og ikke Lene Kjelgaard Jensens narrativ ville konklusionen på dette kunne være anderledes. Hvis der var blevet inddraget modsvar til Lene Kjelgaard Jensens narrativ ville der mulighed også kunne være fremkommet et andet resultat. Der har for eksempel være stor kritik af DTU rapporten og dens resultater og derfor vil denne muligvis kunne modvises af andre partere.

Det kan være vanskeligt at etablere om informationsniveauet har været tilfredsstillende ud fra et narrativ. Det kan endvidere også være vanskeligt for os at vurdere om informationsniveauet har været tilfredsstillende. For det første har vi ikke førstehåndsviden omkring informationsniveauet i tidsperioden for det andet har vi adgang til Infomedia og derved alle internetartikler, avisartikler, ledere, læserbreve, tv-indslag og så videre fra både lokale og nationale medier. Dermed har vi formodentlig adgang til langt mere information end den gængse borger i Thisted kommune har haft.

Dette er projektets sociale praksis. Her vil der blive redegjort for forløbet i casen.

Hvem har udvalgt placeringen af de tre vindmøller?

Placeringen af de tre vindmøller har været igennem to forskellige beslutningsprocesser. Først har der skulle udvælges, hvor de har skulle placeres. Dette har Hanstholm havns bestyrelse stået for. Dette hænger sammen med den selskabstyre, som er blevet udvalgt for Hanstholm havn. Her er det blevet valgt, at denne havn er en kommunal selvstyrehavn. En kommunal selvstyrehavn får af en kommunalbestyrelse udleveret en overordnet økonomisk ramme. Dette indebære for eksempel, at kommunalbestyrelsen skal godkende havnens budgetter (jævnfør Havnelovens § 9, stk. 3). Havnens bestyrelse bliver udvalgt af kommunalbestyrelsen og havnens bestyrelse skal stå for havnens drift og vedligeholdelse (jævnfør Havnelovens § 9, stk. 1 og stk. 4). Derfor har beslutningen om placeringen af de tre vindmøller i første omgang været besluttet af havnebestyrelsen. Dette var den første beslutningsproces. Den anden beslutningsproces har været varetaget af Thisted kommunes kommunalbestyrelse, hvor planerne med havneudvidelsen og placeringen af de tre vindmøller har skulle stemmes endeligt igennem den 29. august 2017 (Thisted Kommune (1), 2017).

Høringsperiode

Den 30. maj 2017 blev planerne om udvidelsen godkendt. Den offentlige høringsperiode for planen blev fastsat til at vare fra den 1. juni til den 27. juli 2017. I forbindelse med høringsperioden blev 9 hørings svar behandlet af kommunen (Thisted Kommune (2), 2017). Blandt disse hørings svar var der en samlet indsigelse fra Friends of Cold Hawaii, Dansk Sejlunion og Surferklubben NASA. Hørings svaret fokuserede på, at argumentere imod placeringen af den østligste vindmølle, som surferne mener vil true, hvis ikke ødelægge, Middles, som et surf spot. I dokumentet gøres det klart, at surferne med denne indsigelse ikke er konfronterende, men de søger at skabe dialog med kommunen og havnen. Det argumenteres, at de forstår godt, hvorfor udvidelsen af havnen skal ske på trods af, at det vil ødelægge surf spottet Fakir, men de vil søge at skabe dialog, så et alternativ til placeringen af den østligste mølle kan blive fundet således, at det ikke vil gå ud over Middles. Derudover argumenteres det

fra surfernes side, at de ikke mener status quo'en er god, da de mener, at det mest optimale vil være, hvis det ikke var nogle vindmøller i nærheden af surferområderne ved Hanstholm. De argumenterer for, at de vindmøller, der allerede var placeret ved Hanstholm havn har en negativ konsekvens for surf spottene. Men det vigtigste for dem vil være at finde en alternativ placering for den østligste vindmølle og at lave en ny masterplan for Cold Hawaii (Friends of Cold Hawaii; Dansk Sejlunion; Surfklubben NASA, 2017).

Ved et kommunalbestyrelsesmøde den 29. august 2017 valgte kommunalbestyrelsen at vedtage planerne for udvidelsen af Hanstholm havn, hvilket inkluderer ændrede lokalplaner 3-005 og 3-006 for henholdsvis Hanstholm havn og vindmøllerne ved Hanstholm havn blandt andre planer og dokumenter, der blev vedtaget. Disse planer blev ikke ændret i løbet af høringsperioden på trods af de indsigelser, der kom fra diverse organisationer og privatpersoner (Thisted Kommune (2), 2017).

Vedtagelse

Den endelige vedtagelse af placeringen af de tre vindmøller fandt sted den 29. august 2017, hvor kommunalbestyrelsen havde en afstemning om udvidelsesplanen for havnen. Denne vedtagelse blev stemt igennem med 25 stemmer for og to stemmer imod. Stemmerne imod var Preben Holler fra Socialdemokraterne og Jens Otto Madsen, fra Enhedslisten, der ønskede, at vindmølle nummer tre skulle tages ud af lokalplanen (Thisted Kommune (1), 2017; Thisted Kommune (2), 2017).

Interesser

I Thisted kommune raserede der specielt i 2017 en lokalpolitisk konflikt. Denne konflikt omhandlede specifikt placeringen af tre vindmøller i forbindelse med udvidelsen af Hanstholm havn. Konflikten involverer to forskellige sider, der har egne interesser, men ikke nødvendigvis modsatte interesser. Helt specifikt har Hanstholm havn nogle specielle interesser kontra surfermiljøet ved Klitmøller.

Surfermiljøet i Thisted kommune er i stor grad baseret omkring den lille by Klitmøller, hvor dette miljø har været med til forårsage en stor udvikling i byen. Surfermiljøet har nogle specifikke interesser, når det kommer til placeringen af vindmøller som en del af udvidelsen af

Hanstholm havn. Et af de surfernes spots (Fakir) nord for Hanstholm havn vil forsvinde som en del af udvidelsen, men det har surfermiljøet affundet sig med (jævnfør surfermiljøets officielle indsigelse mod placeringen vindmøller). Det der går dem mest på er, at de føler, at specielt den ene af møllerne vil true det måske vigtigste surf spot i Thisted kommune Middles. Middles argumenteres for at være Nordeuropas bedste surf spot. Helt specifikt argumenterer dele af surfermiljøer for, at Middles er helt centralt for, at Cold Hawaii brandet kan fungere, hvis kvaliteten af Middles forværres, så vil det have negative konsekvenser for Thisted kommunes Cold Hawaii brand. Igennem flere år har surfermiljøet offentligt gjort opmærksomt på, at planerne for udvidelsen af Hanstholm havn vil have negative konsekvenser for deres surf spots i nærheden af Hanstholm havn. Tilbage i 2014 gjorde NASA også opmærksomt på, at de (dengang) to (Fakir og Fish Factory) af deres spots vil forsvinde og at Middles ville være truet. Dengang var udvidelsesplanerne endnu større og derfor ville endnu et surf spot kunne forsvinde (Nordjyske Stifttidende, 2014). I indsigelsesbrevet skrevet af Surferforeningen NASA, Dansk Sejlunion og Friends of Cold Hawaii gjorde man kommunen opmærksom på vigtigheden af de surf spots, der findes øst for Roshagemolen, hvis disse surf spots fungerer godt, fungerer Cold Hawaii også godt, men omvendt hvis disse spots vil Cold Hawaii brandet ikke fungere godt, når det kommer til at tiltrække specielt windsurfing og kitesurfing. Dermed sagt er surfermiljøet ikke imod udvidelsen af havnen længere, de er kun imod placeringen af vindmøllerne, som er en del af finansieringen af udvidelsen. Det er specielt disse vindmøller, som surfermiljøet frygter vil have en effekt på bølgerne ved Middles.

På den anden side af sagen har man fiskerimiljøet omkring Hanstholm havn. Dette miljø er økonomisk fuldstændigt essentielt for Thisted kommune. Hanstholm havn er en af Danmarks største fiskerihavne og omsætter for millioner hvert år. I 2016 havde havnen en bruttofortjeneste på over 25 millioner kroner, derudover havde havnen en indtjening på 10 millioner kroner. Yderligere havde havnen i 2016 et værdigrundlag på 699 millioner kroner for konsumfisk (Hanstholm havn (1), 2017). Alt i alt er havnen vigtig for økonomien i Thisted kommune. På trods af at det går godt for havnen, så har byen Hanstholm dog problemer. Mange af fiskerne kommer fra udlandet eller andre danske byer og lejer sig til værelser eller bor på campingplads i fiskesæsonen og forlader Hanstholm, når sæsonen er ovre (Berlingske, 2017). Dette har betydet, at lokalsamfundet lider under de samme tendenser som det meste af udkants Danmark med døende lokalsamfund, hvor de unge flytter til de større byer og kun de gamle bliver. Udvidelsen af havnen har været med til at få gang i byen (Nordjyske Stifttidende, 2017). Eksempelvis er der lagt op til store investeringer i havnens bagland som en del af udvidelsen.

Helt specifikt er der planlagt 130.000 kvadratmeters baglandsareal som en del af udvidelsen (Hanstholm havn (2), 2017). Hanstholm og fiskerne har dermed en interesse i at få gennemført udvidelsen indenfor tidsplanen, da man regner med at udvidelsen vil forøge havnens omsætning. Helt specifikt forventes det, at omsætningen vil forøges med 50 procent i 2025 i forhold til omsætningen i 2016.

Havnebestyrelsen

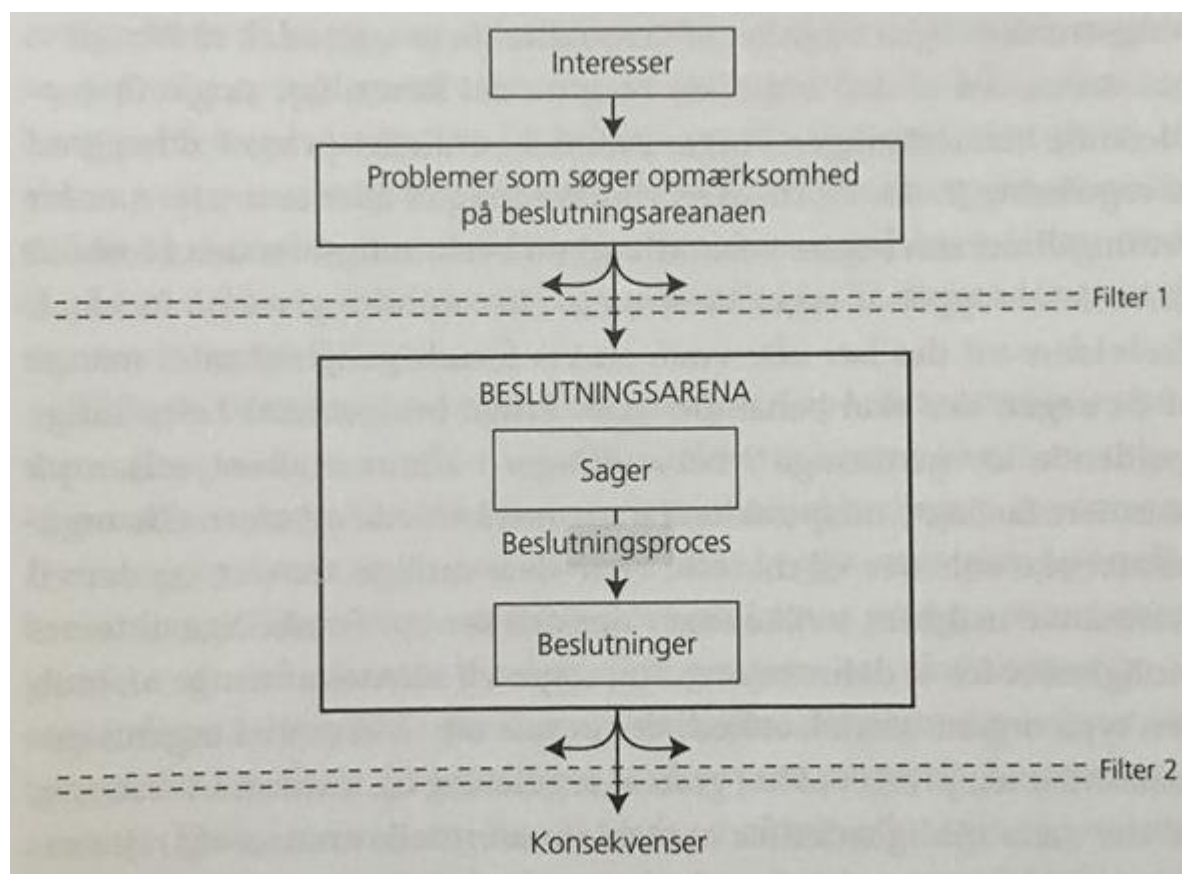
Havnebestyrelsen består af syv medlemmer, primært professionelle medlemmer, det eneste medlem i bestyrelsen der repræsenterer Thisted kommune er Lene Kjelgaard Jensen. Resten er formand for Hanstholm Fiskeriforening, en konsulent, havnens personalerepræsentant, en Managing Director i Maersk H2S Safety og havnens formand, Martin Vestergaard, der har baggrund i ledelses arbejde, eksempelvis igennem konsulentarbejde. Dog skal det påpeges, at et af medlemmerne, Torben Juul-Olsen, er tidligere Teknisk Direktør i Thisted Kommune og har tidligere været midlertidig Direktør i Hanstholm Havn (Hanstholm havn (3))

Kommunalbestyrelsen

Kommunalbestyrelsen består af 27 medlemmer, der alle er blevet valgt igennem et kommunalvalg. Medlemmerne af kommunalbestyrelsen fordeler sig i en række forskellige udvalg, hvor kun Klima-, Miljø-, og teknikudvalget er relevante for dette projekt (Thisted Kommune). Da det er under dette udvalg, at sager vedrørende Hanstholm havn ligger. I dette udvalg sidder blandt andet Preben Holler, som vi udarbejde et interview med i forbindelse med dette projekt (Thisted Kommune).

Magtanalyse

Denne magtanalyse tager udgangspunkt i analysemodellerne for magts første, anden og femte dimensioner fra bogen 'Kontrol i det Stille' af Søren Christensen og Poul Erik Daugaard Jensen.

Figur 5: Indirekte magt

(Christensen & Jensen, 2008, s. 47)

Ovenstående figur er en illustration for denne analyse. Begge magtdimensioner som vi har afgrænset os til, er inkluderet i figuren. Vi har indirekte magt repræsenteret igennem de to filtre og direkte magt repræsenteret igennem beslutningsprocessen.

Interesser

I dette afsnit vil forskellige aktørers interesser i casen blive belyst ud fra den indsamlede empiri. Dermed sagt skal der tages forbehold for projektets empiri, da det kun er to kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er blevet interviewet, så kan der være elementer i casen som empirien ikke belyser. Af hypotetiske eksempler kunne være, at aktører der ikke er blevet

inkluderet i casen har kunne haft egne interesser i udvidelsen uden, at de interesser kan belyses i den indsamlede empiri.

I denne case er der en række forskellige aktører, men overordnet set kan der siges at være to sider i sagen, surfermiljøet på den ene side og dem, der støtter planerne for udvidelsen af Hanstholm havn inklusivt planerne for placeringen af de tre vindmøller. Det er dog en lidt simplistisk måde at opdele aktørerne på taget i betragtning af, at der er store forskelle imellem de individuelle aktørers interesser, specielt blandt dem på surfernes side, hvor der er store forskelle imellem surfklubben NASA og Save Middles foreningen. Ud fra de udførte interviews og ud fra surferforeningen NASAs indsigelsesbrev mod placeringen af vindmøllerne, kan det vurderes, at i hvert fald de lokale surfere accepterer at udvidelsen skal ske. Yderligere kom det frem i løbet af begge interviews, at der er et split imellem de lokale surfere og surfere, der ikke kommer fra Thisted kommune. En mulig forklaring, der kom frem i løbet af de to interviews var, at de lokale surfere bor i Thisted kommune og interagerer med ikke-surfere fra Thisted kommune i sin hverdag (jævnfør bilag 2 og 3). Dermed har de lokale surfere en interesse i at undgå at antagonisere resten af lokalsamfundet. Denne interesse har de ikke-lokale surfere ikke, hvilket også udtrykkes i form af den linje som foreningen Save Middles tog efter, at foreningen blev dannet i sommeren 2017. Begge interviewrespondenter betegnede Save Middles som at have en hård tone, en tone, der i sidste ende ikke hjalp dem. Begge interviewsbjekter var uenige med Save Middles anklager om inhabilitet (Jævnfør bilag 2 og 3). Hvad de to surfergrupperinger har tilfælles er dog deres modstand imod placeringen af vindmøllerne, hvoraf den ene af disse vindmøller vil true spottet Middles. En af de mest interessante aktører iblandt surfermiljøet er kommunalbestyrelsesmedlem Preben Holler som på trods af, at han ikke selv er surfer, så har han forbindelser til surfermiljøet (jævnfør bilag 3). Det er også reflekteret i hans modstand imod placeringen af vindmøllerne. Han var en af to kommunalbestyrelsesmedlemmer, der stemte imod forslaget om at placere de tre vindmøller (Thisted Kommune (3), 2017). Omvendt skal man også huske på, at manden er tidligere fisker, hvilket kan betyde, at han har forståelse for fiskernes og havnens interesser i sagen.

På den anden side er der en række forskellige aktører, såsom havnens bestyrelse, GPP vind og forskellige kommunalbestyrelsesmedlemmer. Havnebestyrelsens interesser i sagen er åbenlyse, det er dem og havnens ledelse, de har været en af de vigtigste aktører i forhold til at producere planerne for udvidelsen og advokere for dem. Yderligere er det vigtigt at notere, at de ved lovkrav skal varetage havnens interesser (Christensen N. K., 2015, s. 77). Det vil betyde, at så længe havnen har en interesse i at gennemføre en udvidelse, så er det havnebestyrelsens

og havneledelsens opgave at arbejde mod at få gennemført udvidelsen. En yderligere pointe er, at det også er lovkrav, at kommunalbestyrelsen skal igennem sin kompetenceudøvelse varetage havnens interesser (Christensen N. K., 2015, s. 77). En af de mest interessante aktør blandt disse er den tidligere borgmester Lene Kjelgaard Jensen, som også er medlem af havnebestyrelsen (dog er det kun midlertidigt indtil at den nuværende borgmester i Thisted kommune, Ulla Vestergaard, overtager posten i havnebestyrelsen, jævnfør bilag 2). Hun har dermed kunne fungere som et bindeled imellem kommunen og havnen. Hendes rolle i udarbejdelsen af udvidelsesplanerne vides dog ikke, men det kan dog konstateres, at hun har været for udvidelsen og at hun i form af sine positioner i både kommunen og havnen har formentlig været en af drivkræfterne til at få forslagene igennem kommunalbestyrelsen. Lene Kjelgaard Jensen har som medlem af både havnebestyrelsen og borgmester i kommunen haft den opgave, at hun både skal varetage havnens og kommunens interesser. Det betyder i sidste ende, at hun har både været med til at udforme planerne for udvidelsen igennem hendes position i havnebestyrelsen, men hun har også været en del af beslutningsprocessen i kommunalbestyrelsen, en særdeles vigtig aktør i den beslutningsproces igennem hendes position som borgmester. Thisted kommune og lokalsamfundet omkring Hanstholm har generelt haft økonomiske interesser i at gennemføre udvidelsen. Hanstholm havn er økonomisk essentiel for Hanstholm by, derudover er havnen også en vigtig del af Thisted kommunes økonomi på trods af, at havnens egen økonomi er forholdsvis beskeden, så genererer havnen dog en væsentlig mængde økonomisk aktivitet igennem fiskeri (Hanstholm havn (1), 2017). Det anslås, at udvidelsen vil skabe vækst for havnen og at det vil generere en væsentlig mængde arbejdspladser (jævnfør bilag 2). Som borgmester har Lene Kjelgaard Jensen haft skulle balancere de økonomiske interesser, som kommunen har i udvidelsen, overfor de interesser kommunen har igennem Cold Hawaii brandet.

Filter 1

Denne sag omhandler som en selvfølge udvidelsen af Hanstholm havn og placeringen af tre vindmøller. Helt specifikt kræver begge overordnede elementer i sagen ændringer i lokalplan. Procedurer for ændringer i lokalplaner er reguleret af planloven, hermed er der ved lov reguleret procedurer for beslutningsarenaen. Helt specifikt er det ved lov fastlagt, at det er kommunalbestyrelsen, der skal være beslutningsarenaen ved denne sag jævnfør planloven, i hvert fald ved den sidste del af beslutningsprocessen hvor den egentlige beslutning tages.

Beslutningsarena

Ved denne sag er der to beslutningsarenaer, Hanstholm havns bestyrelse og Thisted kommunalbestyrelse. På baggrund af den indsamlede empiri kan vi desværre ikke sige noget om processen i havnebestyrelsen, bestyrelsesmødereferater og andre relevante dokumenter er ikke tilgængelige og vi fik ikke specielt meget indsigt i havnebestyrelsens proces i denne sag, igennem vores interviews. Hvad vi derimod kan sige noget om er kommunalbestyrelsen, vi har indsigt i denne organisatoriske enhed igennem mødereferater og andre officielle dokumenter. Derudover kom vores interviewsubjekter ind på forhold relateret til kommunalbestyrelsen.

Beslutningsproces

Figur 4: Beslutningsproces

(Christensen & Jensen, 2008, s. 31)

Ovenstående figur er en model af en beslutningsproces, det er denne model vi analyserer beslutningsprocessen ud fra.

Det er under målformuleringsdelen, at de mål, der skal styre beslutningsprocessen, bliver formuleret. Denne del af beslutningsprocessen har vi dog ikke indsigt i, da det er foregået i havnebestyrelsen. Vi har dog en indsigt i alternativsøgningen og konsekvensvurderingen ud fra vores interview med Lene Kjelgaard Jensen. Det nævnes fra Lene Kjelgaard Jensens side, at der har været en alternativsøgning, det er uklart om der har været en alternativsøgning i både havnebestyrelsen og kommunalbestyrelsen, eller om det kun var i havnebestyrelsen denne del af beslutningsprocessen fandt sted. Det er dog tydeligt, at man har overvejet alternative

placeringer af de tre vindmøller, hvor seriøs alternativsøgningen har været kan vi ikke sige noget om. Primært fordi at vores to interviewsubjekter har to forskellige ideer om hvad, der har været muligt i forhold til alternative placeringer. Preben Hollers holdning er, at hvis man reelt har ønsket at finde alternative placeringer til vindmøllerne, så har det også været muligt, det kunne eksempelvis være ved at placere dem på selve havnen (jævnfør bilag 3). Omvendt har Lene Kjelgaard Jensen det perspektiv, at de placeringer man valgte, var de eneste mulige placeringer, der var store problemer forbundet med alle andre placeringer såsom fredede naturområder, problematikker omkring støj for beboere, problemer med lokalplaner (jævnfør bilag 2). Vi har desværre ikke indsigt i om der har været alternativer til selve udvidelsesplanerne for havnen og i så fald hvordan disse alternative planer har set ud.

Næste del er konsekvensvurderingen, ved denne sag har det ved lovkrav været bestemt, at man har fået produceret en VVM redegørelse for potentielle miljø konsekvenser ved placeringen af vindmøller. Herudover har havnen haft bestilt en miljørapport fra DTU forskere omkring miljø konsekvenser, inklusivt konsekvenser for surfermiljøet omkring Middles. Konsekvensvurderingen ud fra VVM redegørelsen og miljørapporten har været, at de tre store vindmøller man har villet opføre ikke vil give større problemer for miljøet end de mindre vindmøller, der allerede har stået der i årevis. Hermed vurderede kommunalbestyrelsen, at den valgte placering for de tre vindmøller var den mest optimale. Yderligere har VVM redegørelsens og DTU rapportens konklusioner også betydet, at man har vurderet, at placeringen af vindmøllerne ikke skader surfernes interesser ved Middles (Thisted Kommune (4), 2017, s. 14).

Den sidste og vigtigste del af enhver beslutningsproces er selve beslutningen. Selve beslutningen endte ud med, at kommunalbestyrelsen efter en høringsperiode valgte at godkende de foreslåede lokalplanændringer uden, at der kom ændringer i planerne under høringsperioden. Hermed blev de planer, som havnen i samarbejde med kommunen udarbejdede, vedtaget af kommunalbestyrelsen. Specifikt kan det argumenteres for, at beslutningen tilgodeser havnens interesser. Tilhængere af den beslutning man endte ud med ville sige, at der blev taget højde for surfernes interesser i beslutningen, eksempelvis nævnte Lene Kjelgaard, at man valgte at tro på DTU rapportens konklusioner om, at placeringen af de tre vindmøller ikke ville have negative konsekvenser for surfermiljøets interesser i form af Middles, i hvert fald ikke flere konsekvenser end status quoen har. Omvendt argumenterer surferne for at selv status quo har negative konsekvenser for Middles. Mindst et af indsigelsesbrevene går så langt, at der udtrykkes skepsis overfor DTU rapporten.

I forhold til den del af beslutningsprocessen hvor kommunalbestyrelsen har taget en beslutning, kan der også være et element, hvor Lene Kjelgaards position i havnebestyrelsen har kunnet være problematisk i forhold til kommunalbestyrelsen. Som ene repræsentant fra kommunalbestyrelsen i havnebestyrelsen har hun en væsentlig mængde magt i lige præcis denne sag. Det har hun, da hun i realiteten er det eneste medlem af kommunalbestyrelsen, som har deltaget i havnebestyrelsen. Preben Holler mente, at det er problematisk, da hun ikke har været god til, at informere resten af kommunalbestyrelsen om havnebestyrelsens arbejde (jævnfør bilag 3). I løbet af kommunalbestyrelsens behandling af forslagene har der kunnet være et problem i forhold til, at Lene Kjelgaard har haft flere informationer til at kunne tage en beslutning end resten af kommunalbestyrelsen. Hvis Preben Hollers perspektiv på det og hans perspektiv på, at hun ikke har været god nok til at uddele informationer til resten af kommunalbestyrelsen, så vil det kunne være problematisk i denne sag. Det vil i værste fald kunne være, at der er blevet taget en beslutning på et forkert grundlag, dog er det usandsynligt, at hun bevidst har vildledt kommunalbestyrelsen. Dog er det usandsynligt og noget vi ikke ville kunne bevise, i sidste ende har vi ikke empirien til at kunne bevise en sådan anklage, men ikke desto mindre er det en interessant pointe at spekulere om. Specielt fordi at mindst en kommunalpolitiker har tidligere kritiseret Lene Kjelgaard Jensen i medierne for, at være dårlig til at dele hvad der foregår i havnebestyrelsen med resten af kommunalbestyrelsen (Nordjyske, 2014)

For at opsummere selve beslutningsprocessen så kan det vurderes at beslutningsprocessen har haft to forskellige beslutningsarenaer, havnebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. Havnebestyrelsen har fungeret som en arena hvor målsætningerne for udvidelsen blev fastlagt (dog højst sandsynligt med input fra kommunen). Derudover var det også i havnebestyrelsen at alternativer blev undersøgt og det endelige forslag blev fastlagt. I denne beslutningsarena har det sandsynligvis ikke været muligt for aktører fra surfermiljøet at udøve magt og få sin indflydelse gældende, af den simple grund at det er foregået bag lukkede døre. Hvis aktører fra surfermiljøet har deltaget i denne del af beslutningsprocessen, har det været på baggrund af at havnebestyrelsen har ønsket deres input. Det har dog ultimativt været i kommunalbestyrelsen at beslutningen om, at vedtage planerne for udvidelsen er blevet taget, det er derfor også den vigtigste af de to beslutningsarenaer da det var i kommunalbestyrelsen at den endelige beslutning blev taget (Thisted Kommune (3), 2017; Thisted Kommune (5), 2017). Kombiner det med at det var i kommunalbestyrelsen at aktører fra begge sider kunne få sin indflydelse igennem. Overordnet vurderer vi at den aktør med størst indflydelse igennem

beslutningsprocessen har været Lene Kjelgaard Jensen, hun havde vigtige stillinger i begge beslutningsarenaer. Hun var både næstformand i havnebestyrelsen og hun var borgmester i kommunen. Begge stillinger gav hende magtresurser igennem hendes autoritet som borgmester og næstformand. Dermed har hun også været en instrumentel aktør i beslutningsprocessen, uden hendes støtte er det usandsynligt at planerne om udvidelsen ville blive vedtaget i denne omgang. Derudover besad hun også vigtige magtresurser i form af hun som næstformand i havnebestyrelsen, den eneste kommunalpolitiker i havnebestyrelse, har haft adgang til samtlige informationer om sagen. Det er tilfældet da hun sandsynligvis har været med til at udforme planerne for udvidelsen. Omvendt har de andre kommunalbestyrelsesmedlemmer sandsynligvis ikke været med i den del af processen, hvilket betyder at Lene Kjelgaard har haft betydelige magtresurser i kommunalbestyrelsen igennem de informationer hun har besiddet om sagen. Informationer som resten af kommunalbestyrelsen afhang af til at kunne træffe en informeret beslutning.

Filter 2

Denne fase omhandler implementeringen af beslutningen mere specifikt om, at der har været en magtudøvelse i forhold til implementeringen. Implementeringen af beslutningen har været i gang i længere tid siden efteråret 2017. Aktørerne der står for implementeringen af beslutningerne i denne sag, specifikt havnen og de virksomheder, som havnen har hyret såsom GPP vind, har autonomi fra beslutningstagerne i kommunalbestyrelsen i implementeringen. Ud fra et kynisk syn ville man kunne antage, at siden havnen har fået sine interesser igennem i den beslutning kommunalbestyrelsen endte med at vedtage, så ville det også betyde, at havnen ville kunne ignorere surfernes interesser under implementeringen, hvis de ønskede det. Virkeligheden er dog, at bygherren for vindmøllerne GPP vind gik i dialog med de lokale surferes organisation NASA og dermed tillod GPP vind og havnen, at surferne kunne få deres interesser på spil i implementeringsfasen. Det er svært at sige, om det har været GPP vind og havnen, der var generøse, eller om de har været påvirket af en magtudøvelse fra surfernes side. Man kunne spekulere at en mulig årsag kunne være, at havnen og bygherren har været bekymrede om, at de ville få dårlig PR, hvis de ikke forsøgte at komme til et kompromis med surferne, men det er som sagt rent spekulation. Omvendt har det nok også hjulpet at NASA har ageret samarbejdsvenlig under sagen ifølge Lene Kjelgaard Jensen (jævnfør bilag 2).

Opsummering

I magtanalysen er vi kommet frem til at den vigtigste aktør igennem beslutningsprocessen omkring udvidelsen af Hanstholm havn har været Lene Kjelgaard Jensen, borgmester i Thisted kommune og næstformand i Hanstholm havns bestyrelse da sagen forløb. Hun har i form af sine positioner i både Thisted kommune og havnebestyrelsen haft en væsentlig mængde magtresurser, både igennem hendes positioners autoritet, men også igennem den viden hun har haft adgang til. Kombiner det med at hun er den eneste repræsentant fra kommunalbestyrelsen i havnebestyrelsen, hvilket ender ud i en situation hvor hun besidder en væsentlig mængde magt i beslutningsprocessen. Herudover er der også en problematik i at der i realiteten har været to beslutningsarenaer i denne sag, hvor Lene Kjelgaard Jensen er den eneste individuelle aktør der har været en del af begge beslutningsarenaer. Disse faktorer kan tilsammen have skævvredet magtforholdet, i denne sag, internt i kommunalbestyrelse og magtforholdet imellem kommunalbestyrelsen og havnebestyrelsen. Dog kan vi også konkludere at synet på magtudøvelser i beslutningsprocessen, kommer fuldstændig an på hvilket af de to interviewsubjekters narrativ man tager udgangspunkt i. Hvis man tager udgangspunkt i Preben Hollers narrativ så ville der være store problematikker i forhold til Lene Kjelgaard Jensens rolle i beslutningsprocessen. Omvendt ville det ikke være en problematik hvis man tager udgangspunkt i Lene Kjelgaard Jensens narrativ.

Kapitel 5

Dette er det femte kapitel i vores projekt. Dette kapitel vil præsentere projektets diskussion og projektets perspektivering

Diskussion

Dette projekts diskussion kommer til at have mange elementer i sig. Der vil i diskussionen blive afdækket i hvilken grad, at dette projekts case underbygger Hollow State hypotesen. Der vil endvidere komme fokus på, hvilken af projektets to anvendte demokrati forståelser, som ligger sig tættest op af et Hollow State perspektiv og derved, hvilken af de to politikeres narrativ, der i størst grad underbygger Hollow State hypotesen. Derudover vil der være fokus på, om der med selskabsgørelsen af Hanstholm havn er sket en udhuling af kommunalbestyrelsens magt.

Ud fra begge de interviews som vi har gennemført, så virker det til, at en kommunal selvstyrehavn er en organisationsform, som en kommunalbestyrelse har forholdsvis stor styring over. Det er kommunalbestyrelsen, der sætter rammerne for, hvad havnebestyrelsen har af handlingsmuligheder. Endvidere har kommunen en repræsentant og som regel flere i havnebestyrelsen, hvilket gør, at kommunalbestyrelsen har en stor kendskabsgrad til, hvad der foregår i havnebestyrelsen. Endvidere skal kommunen godkende havnens budgetter, hvilket også styrker kommunalbestyrelsens styring over havnen.

Dette er dog ikke nødvendigvis nok til, at en kommune har den fuldstændige styring over deres kommunale selvstyrehavn. Der kan være mulige styringshuller i denne organisationsform, der dog ikke er relateret til styringsformen i sig selv, men nærmere forvaltningen af den. I Thisted kommune er der lidt utraditionelt blevet valgt kun at have ét medlem fra kommunalbestyrelsen til at repræsentere kommunen i havnebestyrelsen. Dette vil kunne være med til at udhule kommunens styring over havnen en smule, hvis kommunens repræsentant i havnebestyrelsen ikke vender tilbage til kommunen med det rette informationsniveau. Dog vil der stadig være

mulighed for kommunen for at fjerne repræsentanten og erstatte vedkommende med en ny repræsentant eller alternativt vælge endnu en repræsentant. Dette er muligt fordi det er kommunalbestyrelsen, der udvælger hvem, som skal sidde i havnebestyrelsen. Derfor virker det til, at denne organisationsform i stor grad virker til at være kontrollerbar for kommunerne.

Den grad som denne case underbygger Hollow State hypotesen er meget begrænset, da det eneste der underbygger Hollow State hypotesen i forbindelse med Hanstholm havn har været Preben Hollers udsagn om, at Lene Kjelgaard Jensen kan have håndteret sin rolle som kommunens repræsentant i havnebestyrelsen lidt for enerådigt og at der ikke har været den rette åbenhed om, hvad der er foregået i havnebestyrelsen. Dette er som tidligere nævnt en real mulighed og normalt ville det ikke være ligeså problematisk, som Preben Holler udlægger det. Men i denne case har der været et tidspres for, at få vindmøllerne nettilsluttet senest den 20. februar 2018. Dette mener Preben Holler har påvirket det meste af kommunalbestyrelsen til at stemme beslutningsforslaget igennem selv om, at det potentielt vil kunne have stor påvirkning på surf spottet Middles surfermiljøet.

Selv om denne case måske ikke underbygger Hollow State hypotesen, så er der muligvis elementer af det narrativ og demokratiforståelses, som Preben Holler har af forløbet, der i nogen grad vil kunne understøtte Hollow State.

Hvis man skal give Hollow State en demokratiforståelse, så vil denne demokratiforståelse ikke være en af de mest inkluderende af slagsen. Der synes for så vidt i både NPM og Hollow State at være et ikke inkluderende ledelsesideal, som er med til at flytte beslutninger fra staten og kommuner og ind på ledelses gange, der i langt højere grad skal bekymre sig om at nå et bestemt output end, at der opnås en enighed om, hvordan dette kan ske. Dette betyder, at den offentlige debat som normalt ville foregå i stor grad bliver mindsket og flyttet ind på disse ledelsesgange, hvor målet for deres performance ikke er om alle bliver hørt og inkluderet, men nærmere om ledelsen lever op til det output, som der skal produceres og om, hvordan der produceres i forhold til andre enheder, som de ligger i konkurrence med.

Når debatten og beslutningskraftens rykkes ud fra staten og i selskaber som for eksempel en kommunal selvstyrehavn, så er det ikke vores vurdering, at dette ændrer på den offentlige debat som sådan. Når der har skulle laves noget på en havn, så har debatten i forvejen formodentlig mest været samlet i og omkring lokalområdet. Altså denne del forsvinder ikke. Men når beslutningsmagten i nogen grad ligges ind i havnebestyrelsen, så kan der forvinde lidt af den

inklusion, der tidligere ville kunne have været. For havnen har en række mål for, hvordan den skal drives og hvad den skal opnå, som den har fået udstukket af kommunalbestyrelsen. Dermed rapporterer den kommunale selvstyrehavn primært til kommunen og ikke befolkningen, da det er kommunen, der sætter rammerne for havnen. Men kommunens rolle ændrer sig. Kommunen går fra at have fuld styring over et selskabsgjort område til nu stadig have styring på området, men ikke i større grad være involveret i den daglige drift. Kommunen skal her både forholde sig borgernes interesse, men også havnens interesse. Der kan det være, at kommunen i større grad er i kontakt med havnen end borgerne, da havnen stadig er en del af kommunens ansvar og havnen rapporterer til kommunen. Så når der skal ske en ændring på området, så ligger beslutningskraften stadig primært i kommunen, men den ligger ikke fuldt i kommunen, da havnebestyrelsen kommer med et udspil. Dette udspil vil havnebestyrelsen have produceret med øje for at "please" kommunen på en sådan måde, at det vil være nemt at stemme for forslaget. Der har ikke været nogen offentlig debat mellem havnebestyrelsen og offentligheden, som vil have inddraget borgerne før, at forslaget bliver sendt videre til kommunen. Dette betyder, at borgerinddragelsen ikke er ligeså stor, som i en situation, hvor der ikke have været en "hollowing out" af staten. For at opsummere betyder det, at det vil være svært at leve op til en deliberativ demokratiforståelse, hvis der har foregået en udhuling af staten. Demokratiforståelsen for The Hollow State vil nærmere ligge på en meget klinisk og i nogen grad en kynisk form for repræsentativt demokrati. Med dette menes der en demokratiforståelse, som udelukkende vil gå op i de valgte politikeres stemmer i de forskellige afstemninger. Her vil der skulle være et fokus på, at det 100 procent er politikernes rolle at repræsentere borgeren og at en politikers stemme derfor altid ville repræsentere borgeren. Her ville borgerinddragelse og den offentlige debat af denne grund ikke være vigtigt og vil derfor ikke være nødvendig at inddrage, når der skal udformes en politik eller stemme for eller imod et beslutningsforslag. Dette stemmer i og for sig overens med den måde, som Preben Holler har beskrevet forløbet igennem hans narrativ. Her lagde Preben Holler vægt på, at der ikke har været en tilstrækkelig åbenhed omkring, hvordan beslutningens processen i havnen har foregået og han mener heller ikke, at surferne i tilstrækkelig grad er blevet inddraget i processen hverken af kommunalbestyrelsen eller af havnebestyrelsen. Dette stemmer meget godt overens med, at den demokratiforståelse analyse, som vi har lavet på Preben Hollers Narrativ, hvor det blev konkluderet, at der ifølge Preben Holler kun i ringe eller slet ingen grad har fundet en ordentlig repræsentation af surferne sted. Altså ville Preben Hollers udlægning af forløbet kunne stemme overens med, hvordan et forløb ville kunne finde sted under "The Hollow State".

Når begge politikere argumenterer for, at der er en stor grad af styring over den kommunale selvstyrehavn i Hanstholm, hænger dette sammen med, at kommunalbestyrelsen stadig har en stor magt over denne. Men der kan dog argumenteres for, at den magt som kommunen har over havnen er udhulet i forhold til den magt, som staten havde over havnene før havneloven fra 1999. Da en kommunal selvstyrehavn har sin egen bestyrelse og blot får udleveret en handlingsramme, så har havnebestyrelsen derigennem fået deres egen beslutningsarena. Denne beslutningsarenas magt er selvfølgelig begrænset af, at den ligger under kommunalbestyrelsen og deres beslutningsarena. Men der er stadig blevet oprettet en ekstra beslutningsarena i forhold til, hvad der tidligere har været, da havnenes styringsniveau lagde under staten. I den case som vi har arbejdet med kommer dette til udtryk i magtanalysen, hvor det er havnebestyrelsen og ikke kommunalbestyrelsen, der står for både målsætningsfasen og alternativsøgnings fasen, hvor kommunen først er blevet inddraget til sidst. Det er endvidere ved lov bestemt, at kommunalbestyrelsen (og havnebestyrelsen) skal varetage havnens interesser. Dette vil i nogle tilfælde kunne give havnebestyrelsen noget mere frirum til, at den i endnu større grad vil kunne agere som beslutningsarena, hvor kommunalbestyrelsen blot bliver en sekundærarena, der skal stemme det igennem, som er blevet besluttet i havnebestyrelsen

Perspektivering

Igennem de to interviews i dette projekt gav begge politikerne udtryk for, at der var andre organisationsformer, som er langt sværere for de lokale politikere at styre. Der er en forholdsvis stor grad af kontrol over en kommunal selvstyrehavn, som får en udstykket ramme, som denne kan agere indenfor og af denne grund, så er kontrollen over denne type selskabsgørelse idealt set rimelig stor. Dog indikerede Preben Holler, at Lene Kjelgaard Jensens måde at håndtere hendes rolle, som kommunens repræsentant i havnebestyrelsen var lidt for enerådig. Lene Kjelgaard indikerede igennem hendes interview, at hun tror, at det er lidt speciel situation i Thisted kommune, hvor der kun er en repræsentant, som er udvalgt til at sidde i Hanstholm havns bestyrelse. Hun mener formodentligt, at der sidder flere politikere i andre kommuners havnebestyrelser. Preben Holler siger, at dette skyldes, at det er blevet vurderet, at der har været behov for en anden form for ekspertise i havnebestyrelsen end den en politiker ville kunne komme med. Dermed synes begge lokalpolitikere at mene, at denne form for selskabsgørelse har en rimelig høj grad af kontrol og dermed, at Hollow State hypotesen i ringe grad bliver understøttet af denne form for selskabsgørelse og den case, der er blevet valgt til dette projekt.

Der er dog snak om, at havneloven muligvis igen skal til revurdering og i nogen grad laves om (www.kommunen.dk, 2016). Dette frygter begge de to lokalpolitikere vil kunne have negative konsekvenser på den måde, hvorpå kommunen har mulighed for at udøve styring og kontrol over havnen. Lene Kjelgaard Jensen udtrykker en forventning om, at den kommunale selvstyrehavn som organisationsform vil udgå og at denne vil blive erstattet af et aktieselskab, der kan være helt eller delvist ejet af kommunen. Preben Holler udtrykker en formodning om, at denne tanke synes at være født i de store kommuner som Aarhus kommune og at disse kommuner vil have større nytte ud af en sådan ændring, end en mindre kommune som Thisted kommune. Dermed vil der som mulighed i fremtiden kunne opstå nogle komplikationer på havneområder, der i større grad vil kunne fremme Hollow State hypotesen end den nuværende situation på området gør.

Dette betyder dog ikke, at dette projekt på nogen måde kan være med til at forkaste ideen om selskabsgørelse, privatisering, markedsgørelse og andre elementer af NPM ikke kan have været med til, at udhule statens styring af det offentlige opgaver. Dette er blandt andet underbygget af de to interviews, der er blevet lavet i forbindelse med dette projekt. Hvor begge politikere

giver udtryk for, at der er organisationsformer, som lokalpolitikere i ringere grad har kontrol over. Her nævner Lene Kjelgaard Jensen konkret to organisationsformer i form af paragraf 60 selskaber og erhvervsdrivende fonde. Dette kan være rigtigt problematisk, da organisationsformer indenfor paragraf 60 kategorien blandt andet tæller meget vigtige opgaver, som for eksempel beredskabsstyrelsen. Her burde det være en høj prioritering, at der er fuldstændig styr på paragraf 60 selskaber, som beredskabsstyrelsen, da det vil kunne have vidt rækkende konsekvenser, hvis der ikke har været den rette kontrol over det og brandbilerne ikke møder op ...

Lene Kjelgaard Jensen har i denne forbindelse udtrykt, at hun tror, at problemet med disse paragraf 60 selskaber – eller kommunale fællesskaber, blandt andet er, at de lokale borgmestre, der sidder i bestyrelsen for disse selskaber, de kan sidde og forhandle uden, at de skal have mandat med hjemme fra deres kommunalbestyrelser. Dette betyder, at det på nuværende tidspunkt er mulighed for borgmestre, at de vil kunne have deres egen agenda. Derved er styringen af disse i stor grad rykket fra kommunen og ind i selskabet selv, hvor medlemmerne af bestyrelsen har en langt større styring end kommunerne, der i nogen grad kan blive sat udenfor indflydelse, hvis der er det rette ”uheld” med hvem, der sidder i bestyrelsen paragraf 60 selskabet.

På trods af Lene Kjelgaard Jensens bekymringer om paragraf 60 selskaberne, så mener hun, at der i endnu mindre grad er kontrol over erhvervsdrivende fonde. Denne type fonde kan i stor grad fuldstændigt styre sig selv og har autonomisk magt til at ændre dens egne vedtægter og formål. Derigennem er det klart, at når der sker en selskabsgørelse på dette område, så afgiver lokalpolitikere en stor grad af styring over processer, der eller ville være foregået i kommunen.

Dermed vurderer vi, at selvom dette projekts undersøgelser ikke i større grad understøtter Hollow State hypotesen, så findes der andre typer af selskabsgørelse, som understøtter denne hypotese om, at statens og kommunernes magt gradvist bliver udhulet.

Kapitel 6

Dette kapitel vil præsentere projektets konklusion.

Konklusion:

Dette er projektets konklusion. Her vil projektets konklusioner blive præsenteret. Strukturen af dette kapitel vil være sådan, at først vil projektets undersøgelsesspørgsmål individuelt blive præsenteret og besvaret og herefter vil projektets problemformulering blive præsenteret og besvaret.

Undersøgelsesspørgsmål

1. Hvordan italesætter politikere, i Thisted kommune, forløbet omkring havneudvidelsen?

Der har i forbindelse med dette projekt været udført interviews med to forskellige politikere for at kunne afdække dette undersøgelsesspørgsmål og selvfølgelig også for at indsamle empiri, der kan give os en forståelse af forløbet.

I den forbindelse kan vi konkludere, at de to lokalpolitikere, som vi har valgt at interviewe har to meget forskellige syn på det forløb, der har været. Den tidligere borgmester Lene Kjelgaard Jensen har igennem hendes narrativ et stort fokus på, at der har været en god dialog med surferne, mens Preben Hollers narrativ har båret præg af, at det er hans forståelse, at surferne nærmest er blevet ignoreret, at deres bekymringer er blevet ignoreret og at det til tider har været hans indtryk, at nogle politikere har været ligeglade med surferne og den betydning, som disse har for kommunen.

Her har Lene Kjelgaard haft et anderledes positivt narrativ, hvor der har været en anerkendelse af, at surferne har været vigtig for kommunen. Det har de både i forhold til, at nogle surfere har valgt at slå sig ned i Klitmøller og andre steder i kommunen, hvor de også arbejder og på den måde bidrager for kommunen. De har endvidere været med til at italesætte nogle problemer, som kommunen formodentlig ikke selv ville have tænkt over.

Dermed kan det siges, at der har været virkelig stor forskel på de to narrativer, som de to lokalpolitikere har afgivet. Lene Kjelgaard Jensen kom med et bud på, hvorfor dette kunne være igennem sit narrativ, hvori hun fortalte, at Preben Hollers søn er surfer og han derigennem har forbindelse til miljøet. Dette vil kunne være en forklaring. En anden forklaring vil være, at Preben Holler i kraft af, at han ikke har siddet i havnebestyrelsen ikke har haft samme kendskabsgrad til, hvad der er sket i havnebestyrelsen og at han derfor ikke har haft viden om den dialog, som Lene Kjelgaard Jensen beretter om.

Hvis det havde været muligt ville vi gerne have været i kontakt med NASA og interviewet en repræsentant fra dem. Her havde vi specifikt tænkt, at vi gerne ville have et interview med Stian Eide. Dette havde været optimalt, da han er formand for NASA og har siddet i forhandlingerne med GPP Vind. Derfor ville han kunne fortælle, hvor tæt dialogen har været med kommunen og havnebestyrelsen under processen. Men vi fik desværre ingen svar på vores mail til ham og NASA.

2. Hvordan ser denne italesættelse ud fra henholdsvis en repræsentativ og deliberativ demokratiforståelse?

Når de to narrativer har været så forskellige, som tilfældet har været, så betyder dette, at der også kommer vidt forskellige udkom ud af vores demokrati forståelsesanalyser.

Når det kommer til den deliberative demokratiforståelse, som er blevet brugt på Lene Kjelgaard Jensens narrativ, så bliver det her konkluderet, at der godt kan være tale om, at der har fundet en deliberation sted, hvilket er et kendetegn ved det deliberative demokrati. Her har været en stor grad af dialog, som er nødvendig for, at der kan finde en deliberation sted og der er i sidste ende også blevet foretaget en afstemning i kommunalbestyrelsen for, at planerne om havneudvidelsen og placeringen af vindmøllerne kunne blive godtaget.

Alt imens analysen på Preben Hollers narrativ nærmest beskrev det fuldstændig modsatte. Her har der kun i begrænset omfang fundet en repræsentation af surferne sted i kommunalbestyrelsen og samtidigt har der ingen repræsentation fundet sted af surfernes interesser i havnebestyrelsen. Ud fra analysen på Preben Hollers narrativ kan det vurderes, at det repræsentative demokrati ikke levede op til repræsentativitets ideal.

Igen her er der meget stor forskel på de resultater, som vi har fundet frem til. Det er vores vurdering, at dette skyldes de samme årsager, som har været årsager til, at de to narrativer har været så forskellige. Når der foretages en analyse på baggrund af et narrativ, så betyder det, at resultatet af analysen er meget afhængig af det narrativ, der er blevet afgivet. Hvis vi havde forsøgt at lave begge demokratiforståelsesanalyser ville resultatet ikke rigtigt have været anderledes. Preben Holler ville på ingen måde have italesat forløbet som en deliberation og en analyse ud fra en repræsentativ demokratiforståelse af Lene Kjelgaard Jensens narrativ var formodentlig også endt ud i, at surferne var blevet inddraget i processen og at surferne var blevet repræsenteret.

3. Hvad betyder den organisationsform, der er blevet valgt for Hanstholm havn og den måde dette er blevet forvaltet på, for magtforholdet i kommunalbestyrelsen i Thisted kommune?

I Hanstholm kommune valgte man efter årtusindeskiftet at omdanne Hanstholm havns organisationsform til en kommunal selvstyrehavn efter, at kommunen overtog ejerskabet af havnen fra staten. Denne omdannelse har betydet, at havnens organisation blev selskabsgjort. Havnen gik fra at være en statslig havn til at være en kommunalt ejet virksomhed, hvilket har betydet, at havnen fik sin egen bestyrelse og fik kompetencerne til at drive sin egen økonomi separat fra kommunens økonomi. Dog har organisationsformen også betydet, at havnebestyrelsen er underlagt kommunalbestyrelsen. En af måderne hvorpå kommunalbestyrelsen kan sikre kontrol over havnebestyrelsen er igennem valget af havnebestyrelsen, der bliver valgt af kommunalbestyrelsen. Igennem valget af havnebestyrelsen har kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge kommunalbestyrelsesmedlemmer ind i havnebestyrelsen. I Thisted kommune har man valgt en model, der lyder, at kun borgmesteren skal sidde i havnebestyrelsen. Dette blev valgt fordi, man ønskede at professionalisere havnebestyrelse og holde politik væk, der var altså en ide om, at havnen havde brug for andre kompetencer end det, som kommunalpolitikere vil kunne give. Dette har dog været med til at skabe en problematik om magtforholdet internt i kommunalbestyrelsen og magtforholdet imellem havnebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. Hvis kommunalbestyrelsen har en politiker i havnebestyrelsen, som ikke er god nok til at informere resten af kommunalbestyrelsen om hvad, der foregår i havnebestyrelsen, så kan det

være problematisk for kommunalbestyrelsens evne til at styre havnen. Derudover hvis der kommer en sag i kommunalbestyrelsen om havnen, så vil den politiker, der sidder i havnebestyrelsen, have en væsentlig magt i kommunalbestyrelsen, som beslutningsarena, i sagen. Det er tilfældet, da den ene politiker besidder en væsentlig mængde informationer, som resten af kommunalbestyrelsen ikke nødvendigvis har adgang til. Derudover kan der være en skævvridning i magtforholdet, hvis der i sager, om havnen, egentligt er to beslutningsarenaer, havnebestyrelsen og kommunalbestyrelsen, da kun denne ene politiker har adgang til detaljerne fra begge beslutningsarenaer. Men hvis kommunalbestyrelsen er repræsenteret af en politiker, der er god til at repræsentere kommunalbestyrelsen i havnebestyrelsen og dermed indforstået, at politikereren er god til at inkludere sine kollegaer i kommunalbestyrelsen i hvad, der foregår i havnebestyrelsen. Så vil problematikken og skævvridningen i magtforholdet mellem den ene politiker og resten af kommunalbestyrelsen og magtforholdet mellem havnebestyrelsen og kommunalbestyrelsen ikke være problematisk. Hermed kan organisationsformen, der er blevet valgt for Hanstholm havn, være et problem, men den kan også fungere godt alt efter hvilke aktører, der er involveret. Overordnet set kommer det an på, hvilket perspektiv på forløbet man tager. Ud fra Lene Kjelgaard Jensens perspektiv har der ikke været nogle problematikker og det omvendte ville være tilfældet, hvis man tog udgangspunkt i Preben Hollers perspektiv.

Det er vores vurdering, at vi ville kunne have lavet en bedre og mere detaljeret magtanalyse, hvis det havde været muligt for os at få fat i mødenotater fra bestyrelsesmøder i Hanstholm havn i perioden, hvor havneudvidelsen og placeringen af de tre vindmøller blev planlagt. Dette ville kunne have givet os en unik indsigt i den beslutningsproces, der har fundet sted i havnebestyrelsen. Med det større empiri grundlag, som dette ville have givet, så ville det formodentlig også være muligt for os at lave en mere omsiggribende magtanalyse. Projektets magtanalyse ville formodentlig kunne være blevet udvidet med minimum to dimensioner i form af relationel- og institutionel magt.

4. I hvilken grad underbygger projektets empiri og resultater Hollow State hypotesen?

I forhold til i hvilken grad dette projekt underbygger Hollow State hypotesen, så er der flere elementer, der skal tages højde for

1. Underbygger projektets case Hollow State hypotesen?

2. Underbygger noget af det indsamlede empiri Hollow State hypotesen?
3. I hvor stor en grad skal de resultater, som vi finder frem til udhule staten eller kommunens magt for, at det vil være med til at bekræfte Hollow State hypotesen?

Med det første punkt menes der, i hvilken grad underbygges Hollow State hypotesen af selskabsgørelse i form af en kommunal selvstyrehavn. Her kan der argumenteres for, at der flyttes en lille smule styring over havnen væk fra kommunen og ind i havnebestyrelsen. Her er det vores vurdering, at der ikke i sig selv er noget, der er med til at indikere, at denne organisationsform i sig selv er med til at underbygge Hollow State hypotesen. Det vil sige, at der godt kan være en lille grad af underbyggelse af Hollow State hypotesen, hvis denne organisationsform bliver forvaltet på den dårlige måde. Dette kunne for eksempel være, hvis der kun er repræsenteret en kommunalpolitiker i havnebestyrelsen og denne politiker ikke magter denne rolle. Men selv i et sådant tilfælde, så har kommunalbestyrelsen stadig magt over havnebestyrelsen. Denne magt kan for eksempel udøves ved at fjerne den kommunalpolitiker, der sidder i havnebestyrelsen eller tilføje flere medlemmer. Dette kan ske i kraft af, at kommunalbestyrelsen har fuld magt til at udpege hvem, der skal sidde i havnebestyrelsen. Det eneste lovmæssige krav i denne forbindelse er, at der skal være et ulige antal medlemmer af havnebestyrelsen. Dermed vurderer vi, at denne organisationsform ikke kan siges at være med til at udhule kommunens styring over havnen.

Dette er dog ikke ens betydende med, at der ikke er organisationsformer, der kan være med til at udhule kommunens styring. For eksempel har kommunerne ikke den store grad af styring over paragraf 60 selskaber og erhvervsdrivende fonde. Disse har i større grad autonomi til at kunne agere ud fra egne interesser og de er langt sværere for kommuner at holde styr på. Det kan i højere grad argumenteres for, at disse organisationsformer, som har en større grad af egen autonomi og ikke nødvendigvis er begrænset i deres handlingsramme på samme måde som kommunale selvstyrehavne er det, kan være med til at udhule kommunernes magt i kraft af, at deres styring af disse områder begrænses, når opgaver sættes ud i disse organisationsformer.

Meningen af det tredje punkt er at klargøre i hvilken grad, at en kommune skal mindste styring for at blive "udhulet". Dette kan være svært at sætte et parameter for, da det kan opsættes på mange måder og den måde, som parameteret opsættes på, også er klart definerende for resultatet. Hvis parameteret som skal måle om en kommunes magt bliver udhulet, er om der sker nogen form for ændring i styringen og bare en marginal ændring af denne styring er med til at udhule kommunens magt, så vil der ganske givet være sket en udhuling af kommunens

magt, når havnen får bare den mindste handlingsramme, som den kan agere indenfor. Men det er ikke vores opfattelse, at det i sig selv er en udhuling at uddelegere opgaver og rammer til en havnebestyrelse. Det er dog en anden sag, når kommunen opretter en erhvervsdrivende fond, der har magt og autonomi til at kunne ændre i fondens egne vedtægter. Det skal dog her understreges, at udhulingen først vil finde sted, hvis den erhvervsdrivende fond udnytter dette. Indtil da vil fonden følge de mål og vedtægter, som kommunen har været med til at sætte. Det kan for eksempel være svært at forestille sig, at Aalborg Universitet eller andre aktører, der bliver inddraget i en erhvervsdrivende fond ville ændre fondens mål fuldstændig. Det er dog set i fonde som MELD og FELD, at der kan ske besynderlige ting. Dog er her tale om en anden type fond.

Problemformulering:

Hvordan har selskabsgørelsen, der stammer fra havneloven (1999), påvirket lokale demokratiske forhold?

Ud fra vores case kan vi konkludere, at selskabsgørelsen af Hanstholm havn i Thisted kommune har haft stor betydning for kommunen. Det er igennem havneloven fra 1999 blevet muligt for kommunen at styre havnen og anvende den til for eksempel at etablere flere arbejdspladser i Hanstholm, når havnen bliver færdig udvidet.

I forhold til hvordan selskabsgørelsen har påvirket lokale demokrati forhold i denne case vil der blive taget udgangspunkt i vores magtanalyse og demokratiforståelsesanalyser. Her vil magt analysen kunne påvise, at der er blevet overført magt til havnebestyrelsen. Denne magt består af en handlingsramme, som havnebestyrelsen kan agere indenfor. Dette er formodentlig meget ligesom, da havnen var statslig. Dengang har der også været en havnebestyrelse (dengang hed det havneråd), der stod for den daglige drift og en række politikere, der har skulle ligge de overordnede rammer. I forhold til demokratiforståelserne er det Preben Hollers opfattelse, at denne selskabsgørelse sammen med ydre forhold i form af udløbet af EU kommissionens statsstøttegodkendelse af den grønne ordning. Dette mener Preben Holler har været med til at gøre, at surferne er blevet ignoreret. Mens Lene Kjelgaard Jensen ikke mener, at det har haft samme indflydelse på demokratiforholdet, da hun mener, at surferne, i form af NASA, har været inddraget og at udløbet af EU Kommissionens grønne ordning kun har haft

den betydning, at kommunen har kunne få en bedre lejeindtægt for den grund, som vindmøllerne står på.

Det virker dermed til, at selskabsgørelsens påvirkning af det lokale demokratiforhold kan være begrænsede, da der stadig er en høj grad af styring over Hanstholm havn men, at det muligvis kan have betydning for sagens hurtige forløb, at EU Kommissionens statsstøttegodkendelse af den grønne ordningen har været ved at udløbe. Det er svært ud fra vores empiriske grundlag at vurdere, i hvilken grad surferne har haft mulighed for at yde indflydelse for processen, da projektets interviewsubjekter har meget forskellige holdninger til dette og det ikke har været muligt at lave et interview med NASA. Men det kan konstateres, at NASA har været i forhandlinger med GPP Vind om at få slukket vindmøllerne i visse tidsrum og dermed må det vurderes, at de i sidste ende har fået mulighed for at få deres stemme hørt i implementeringsfasen.

Referencer

- Berlingske. (29. Oktober 2017). *Infomedia: Thisted hvor surfere bekæmper fiskernes vindmøller*. Hentet fra Infomedia: Thisted hvor surfere bekæmper fiskernes vindmøller: <https://apps.infomedia.dk/mediarkiv/link?articles=e67a622c>
- Brandt, J. (24. August 2011). *DAKOFA*. Hentet fra DAKOFA: https://www.dakofa.dk/fileadmin/user_upload/documents/Arrangementer/2011/110824/0940__Jacob_Brandt__Drift__Myndighed.pdf
- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2015). *Kvalitative Metoder* (2nd udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2015). *Kvalitative Metoder* (2nd udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Bryman, A. (2012). *Social Research Methods* (4th udg.). Oxford: Oxford University Press.
- Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5th udg.). Oxford: Oxford University Press.
- Christensen, N. K. (2015). *Havneloven med Kommentarer*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Christensen, S., & Jensen, P. E. (2008). *Kontrol i det Stille*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.
- Christensen, T., & Lægreid, P. (2003). *New Public Management The transformation of ideas and practice*. Hampshire: Ashgate Publishing Limited.
- Christensen, T., & Lægreid, P. (2007). *Transcending New Public Management The Transformation of Public Sector Reforms*. Hampshire: Ashgate Publishing Limited.
- Christiansen, P. M., & Nørgaard, A. S. (2014). *Demokrati, magt og politik i Danmark* (2nd udg.). Gyldendal.
- Dryzek, J. (2010). *Foundations and Frontiers of Deliberative Governance*. Oxford: Oxford University Press.
- Ejersbo, N., & Greve, C. (2014). *Moderniseringen af den Offentlige Sektor*. København: Akademisk Forlag Business.
- Farrar, J., & Mayes, D. (2013). *Globalisation, the Global Financial Crisis and the State*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.

- Fishkin, J. (2009). *When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation*. Oxford University Press.
- Friends of Cold Hawaii; Dansk Sejlunion; Surfklubben NASA. (27. Juli 2017). *Thisted Kommune*. Hentet fra Thisted Kommunes hjemmeside: http://thisted.viewer.dkplan.niras.dk/pdfs/hearing/2017281%20-%2020170727_Indsigelse_Hansholm-Havn_NASA-DS-FOCH.pdf
- Hansen, M. B. (2010). Privatisering, demokrati og magt i de danske kommuner. *politica*, 183-201.
- Hansen, M. H. (2010). *Demokrati som styreform og ideologi*. Museum Tusulanums Forlag.
- Hanstholm havn (1). (29. Marts 2017). *Hanstholm havn: pressemeddelelse*. Hentet fra Hanstholm havns hjemmeside: <http://www.hanstholmhavn.dk/da/nyheder/151-pressemeddelelse-5>
- Hanstholm havn (2). (9. November 2017). *Hanstholm havn: pressemeddelelse*. Hentet fra Hanstholm havns hjemmeside: <http://www.hanstholmhavn.dk/da/nyheder/207-pressemeddelelse-1-spadestik-taget-pa-hanstholm-havn>
- Hanstholm havn (3). (u.d.). *Hanstholm havn: bestyrelsen*. Hentet 29. Maj 2018 fra Hanstholm havns hjemmeside: <http://www.hanstholmhavn.dk/da/om-havnen/bestyrelsen>
- Hood, C. (1991). A Public Administration For All Seasons. s. 3-19.
- Larsen, T. J., & Andersen, S. J. (2017). *Wind turbine influence on surfers wind conditions at Hanstholm*. DTU Wind Energy.
- Markert, L., Gravesen, K., Timmermann, P., & Melin, M. P. (2014). *Udskillelse og sammenlægning af kommunale aktiviteter*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Nordjyske. (28. Oktober 2014). *Nordjyske: Mødereferater bliver hemmelige*. Hentet fra Nordjyskes hjemmeside: <https://nordjyske.dk/nyheder/moedereferater-bliver-hemmelige/c77eb81c-4276-4652-add5-af75800852df>
- Nordjyske Stifttidende. (9. Juli 2014). Bedste "spots" er i fare. *Nordjyske Stifttidende*, 12.
- Nordjyske Stifttidende. (6. August 2017). *Infomedia: Kvoter og kriser*. Hentet fra Infomedia: Kvoter og kriser: <https://apps.infomedia.dk/mediarkiv/link?articles=e65c09f6>

- Rehfeld, A. (2. Maj 2018). On Representing. *The Journal of Political Philosophy*, s. 216-239.
- Rhodes, R. (1994). THE HOLLOWING OUT OF THE STATE: THE CHANGING NATURE OF THE PUBLIC SERVICE IN BRITAIN. *The Political Quarterly Publishing Co. Ltd*, s. 138-151.
- Roselle, L., Miskimmon, A., & O'Loughlin, B. (2014). Strategic narrative: A new means to understand soft power. *Media, War & Conflict*, 70-84.
- Rosenberg, S. (2007). *Deliberation, Participation and Democracy: Can the People Govern?* Palgrave Macmillan.
- Thagaard, T. (2004). *Systematik og indlevelse*. (O. L. Henriksen, Ovs.) København K: Akademisk Forlag.
- Thisted Kommune (1). (August. 31. 2017). <http://www.thisted.dk>. Hentet fra <http://www.thisted.dk>: <http://www.thisted.dk/Erhverv/Projekter/HansthomHavn/-/media/ERHVERV/ProjekterSamarbejder/Hanstholm%20Havn%20udvidelse%202017/Offentliggrelsesbrev%20udskiftning%20af%20vindmller%20ved%20Hanstholm%20Havn.pdf>
- Thisted Kommune (2). (31. August 2017). www.thisted.dk. Hentet 30. Maj 2018 fra www.thisted.dk: http://www.thisted.dk/-/media/ERHVERV/ProjekterSamarbejder/Hanstholm%20Havn%20udvidelse%202017/Referat%20KBm%C3%B8de%2029-08-2017_Udskiftning%20af%20vindm%C3%B8ller.pdf
- Thisted Kommune (3). (29. August 2017). *Thisted Kommune: Mødereferat*. Hentet fra Thisted Kommunes hjemmeside: http://www.thisted.dk/Erhverv/Projekter/HansthomHavn/-/media/ERHVERV/ProjekterSamarbejder/Hanstholm%20Havn%20udvidelse%202017/Referat%20KBm%C3%B8de%2029-08-2017_Udskiftning%20af%20vindm%C3%B8ller.pdf
- Thisted Kommune (4). (April 2017). *Thisted Kommune: Miljørapport*. Hentet fra Thisted Kommunes hjemmeside: http://thisted.viewer.dkplan.niras.dk/media/535432/Miljoerapport-Vindmoeller-Hanstholm-Havn_21-04-2017.pdf

- Thisted Kommune (5). (29. August 2017). *Thisted Kommune: Mødereferat (2)*. Hentet fra Thisted Kommunes : <http://www.thisted.dk/Erhverv/Projekter/HanstholmHavn/-/media/ERHVERV/ProjekterSamarbejder/Hanstholm%20Havn%20udvidelse%202017/Referat%20KBm%C3%B8de%2029-08-2017%20Hanstholm%20Havns%20udvidelse.pdf>
- Thisted Kommune. (u.d.). *www.thisted.dk*. Hentet 30. Maj 2018 fra [www.thisted.dk: http://www.thisted.dk/Politik/Politiske%20udvalg/KlimaMiljoTeknikUdvalget/Medlemmer.aspx](http://www.thisted.dk/Politik/Politiske%20udvalg/KlimaMiljoTeknikUdvalget/Medlemmer.aspx)
- Thisted Kommune. (u.d.). *www.thisted.dk*. Hentet 30. Maj 2018 fra [www.thisted.dk: http://www.thisted.dk/Politik/Kommunalbestyrelse/KommunalbestyrelseOpgaverMedlemmer.aspx](http://www.thisted.dk/Politik/Kommunalbestyrelse/KommunalbestyrelseOpgaverMedlemmer.aspx)
- Vaus, D. A. (2001). *Research Design in Social Research* (1st udg.). London: SAGE Publications Ltd.
- Vrangsæk, K., & Petersen, O. H. (2013). Markedsgørelse af offentlige ydelser. I A. Agger, & K. Löfgren, *Politik og administration* (s. 95-114). København: Hans Reitzels Forlag.
- www.kommunen.dk*. (31. Januar 2016). *www.kommunen.dk*. Hentet 28. Maj 2018 fra [www.kommunen.dk: https://www.kommunen.dk/kronik/tid-til-ny-havnelov/](https://www.kommunen.dk/kronik/tid-til-ny-havnelov/)
- Yin, R. K. (2014). *Case Study Research* (5th udg.). Thousand Oaks, California: SAGE Publications Ltd.